2024/1716

28.6.2024

RECOMANDAREA (UE) 2024/1716 A COMISIEI

din 19 iunie 2024

de stabilire a orientărilor pentru interpretarea articolelor 5, 6 și 7 din Directiva (UE) 2023/1791 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește consumul de energie în sectorul public, renovarea clădirilor publice și achizițiile publice

[notificată cu numărul C(2024) 3744]

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292,

întrucât:

(1) Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului ([1]) a introdus o cerință de atingere a obiectivului principal privind economiile de energie de cel puțin 32,5 % la nivelul Uniunii până în 2030.

(2) În notele sale orientative din 2013: „Articolul 5: Rolul de exemplu al clădirilor organismelor publice” și „Articolul 6: Achiziții efectuate de organismele publice”, Comisia a oferit orientări statelor membre pentru transpunerea și punerea în aplicare a principalelor dispoziții ale Directivei 2012/27/UE privind sectorul public, sprijinind statele membre în punerea în aplicare a măsurilor, instrumentelor și metodologiilor adecvate pentru a putea valorifica pe deplin potențialul lor de economisire a energiei și pentru a atinge obiectivul principal de eficiență energetică.

(3) Directiva (UE) 2023/1791 a Parlamentului European și a Consiliului ([2]) a fost adoptată la 13 septembrie 2023. Aceasta a reformat Directiva 2012/27/UE, menținând unele dispoziții neschimbate, introducând, în același timp, unele cerințe noi. În special, aceasta a sporit în mod semnificativ nivelul de ambiție pentru 2030 în ceea ce privește eficiența energetică, inclusiv în ceea ce privește sectorul public.

(4) Capitolul II din Directiva (UE) 2023/1791 privind rolul de exemplu al sectorului public recunoaște rolul de lider al sectorului public în domeniul eficienței energetice. Articolul 5 stabilește noi obligații de reducere a consumului de energie în sectorul public. Articolul 6 extinde în mod semnificativ domeniul de aplicare al obligației de renovare a clădirilor publice. Articolul 7 privind achizițiile publice adaptează obligațiile existente și stabilește obligații suplimentare pentru achizițiile publice eficiente din punct de vedere energetic.

(5) Statele membre trebuie să asigure intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative care transpun articolele 5, 6 și 7 din Directiva (UE) 2023/1791 și a anexei IV la aceasta până la 11 octombrie 2025.

(6) Statele membre își pot exercita puterea discreționară de a alege modalitatea de transpunere și de punere în aplicare a cerințelor privind rolul de exemplu al sectorului public, care este cea mai adecvată în raport cu circumstanțele lor naționale. În acest context, se recomandă interpretarea consecventă a dispozițiilor relevante ale Directivei (UE) 2023/1791, care ar contribui la o înțelegere coerentă a Directivei (UE) 2023/1791 în toate statele membre, pe măsură ce acestea își elaborează măsurile de transpunere,

([1]) Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE (JO L 315, 14.11.2012, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/27/oj).

([2]) Directiva (UE) 2023/1791 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2023 privind eficiența energetică și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 (JO L 231, 20.9.2023, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj).

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

Statele membre ar trebui să urmeze orientările interpretative din anexa la prezenta recomandare atunci când transpun articolele 5, 6 și 7 din Directiva (UE) 2023/1791 și anexa IV la aceasta în legislația lor națională.

Adoptată la Bruxelles, 19 iunie 2024.

Pentru Comisie
Kadri SIMSON
Membră a Comisiei

ANEXĂ

1. **INTRODUCERE**

Prezentele orientări oferă consultanță statelor membre cu privire la modul de interpretare a Directivei (UE) 2023/1791 în contextul transpunerii sale în legislația lor națională. Sunt vizate articolele 5, 6 și 7 și anexa IV la Directiva (UE) 2023/1791.

Cu toate acestea, interpretarea obligatorie a legislației Uniunii este de competența exclusivă a Curții de Justiție a Uniunii Europene.

2. **CONTEXTUL JURIDIC ȘI CONTEXTUL POLITIC**

Articolele 5, 6 și 7 din Directiva (UE) 2023/1791 sunt strâns legate între ele, deoarece realizarea obiectivelor în materie de renovare a clădirilor, astfel cum se prevede la articolul 6, și achizițiile publice eficiente din punct de vedere energetic au un impact asupra reducerilor consumului final de energie pe care organismele publice trebuie să le realizeze în conformitate cu articolul 5.

Aceste trei articole sunt, de asemenea, corelate cu următoarele articole din Directiva (UE) 2023/1791:

— articolul 2 privind definițiile, inclusiv definiția „organismului public”;

— articolul 24 privind atenuarea sărăciei energetice;

— articolul 29 alineatul (4) privind obligația statelor membre de a încuraja organismele publice să utilizeze contractele de performanță energetică pentru îndepărtarea barierelor din calea investițiilor;

— articolul 30 privind obligația statelor membre de a asigura finanțarea publică și accesul la instrumente de finanțare adecvate;

— anexa V la Directiva (UE) 2023/1791 în ceea ce privește regula conform căreia măsurile de promovare a îmbunătățirii eficienței energetice în sectorul public în temeiul articolului 5 și al articolului 6 pot fi luate în considerare pentru realizarea economiilor de energie obligatorii în temeiul articolului 8 alineatul (1), cu condiția ca acestea să respecte cerințele prevăzute în anexa V la Directiva (UE) 2023/1791.

Articolul 6 este, de asemenea, legat de Directiva (UE) 2024/1275 a Parlamentului European și a Consiliului ([1]) privind performanța energetică a clădirilor (denumită în continuare „DPEC”), în special în ceea ce privește clădirile al căror consum de energie este aproape egal cu zero (denumite în continuare „NZEB”), clădirile cu emisii zero (denumite în continuare „ZEB”), certificatele de performanță energetică (denumite în continuare „EPC”), prezentarea generală a parcului imobiliar întocmită ca cerință a planurilor naționale de renovare a clădirilor, baza de date privind performanța energetică a clădirilor și pașapoartele de renovare. Articolul 7 din Directiva (UE) 2023/1791 este legat de Directivele 2014/23/UE ([2]), 2014/24/UE ([3]), 2014/25/UE ([4]) și 2009/81/CE ([5]) ale Parlamentului European și ale Consiliului, care stabilesc cadrul pentru modul în care trebuie efectuate achizițiile publice cu scopul de a asigura respectarea unor principii precum concurența loială și de a obține cel mai bun raport calitate-preț pentru banii contribuabililor, în timp ce articolul 7 din Directiva (UE) 2023/1791 stabilește cerințele specifice pentru achiziționarea de produse, servicii, clădiri și lucrări cu performanțe ridicate în materie de eficiență energetică.

([1]) Directiva (UE) 2024/1275 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind performanța energetică a clădirilor (JO L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj).

([2]) Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune (JO L 94, 28.3.2014, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/23/oj).

([3]) Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE (JO L 94, 28.3.2014, p. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

([4]) Directiva 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/CE (JO L 94, 28.3.2014, p. 243, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj).

([5]) Directiva 2009/81/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind coordonarea procedurilor privind atribuirea anumitor contracte de lucrări, de furnizare de bunuri și de prestare de servicii de către autoritățile sau entitățile contractante în domeniile apărării și securității și de modificare a Directivelor 2004/17/CE și 2004/18/CE (JO L 216, 20.8.2009, p. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

3. DEFINIȚIA ORGANISMULUI PUBLIC DIN DIRECTIVA (UE) 2023/1791

3.1. Considerații generale

Articolele 5 și 6 din Directiva (UE) 2023/1791 se aplică organismelor publice, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 12: „organisme publice” înseamnă autorități naționale, regionale sau locale și entități finanțate și administrate direct de aceste autorități, dar care nu au un caracter industrial sau comercial.

În schimb, articolul 7 se aplică autorităților contractante și entităților contractante, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctele 14 și 15 din Directiva (UE) 2023/1791, care, la rândul lor, se referă la definițiile corespunzătoare, astfel cum sunt definite la articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2014/23/UE, la articolul 2 alineatul (1) punctul 1 din Directiva 2014/24/UE și la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2014/25/UE și la articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2014/23/UE și la articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2014/25/UE.

Ca element esențial al portofoliului de politici pentru a asigura atingerea obiectivelor stabilite la articolele 5 și 6 din Directiva (UE) 2023/1791, statele membre ar putea pune în aplicare un „mecanism de împărțire a obiectivelor” între organismele publice, care, împreună, ca grup, trebuie să își reducă consumul final de energie pentru a atinge împreună obiectivul statului membru. Modul în care ar trebui organizată o astfel de împărțire a obiectivelor depinde în primul rând de structura juridică și administrativă a fiecărui stat membru.

3.2. Autorități naționale, regionale sau locale

Autorități naționale

Autoritățile naționale nu sunt definite în Directiva (UE) 2023/1791 și nici în Directivele 2014/23/UE, 2014/24/UE sau 2014/25/UE. Cu toate acestea, în ceea ce privește definiția organismelor publice din Directiva (UE) 2023/1791 și având în vedere considerentul 33 din Directiva (UE) 2023/1791, care prevede că „național”, „regional” și „local” se referă la nivelul respectiv al unei autorități din structura statului, autoritățile naționale pot fi înțelese ca fiind echivalente cu nivelul „central” al administrației publice sau cu „statul”. Nivelul central al administrației publice – care, în statele federale este nivelul administrativ federal – vizează, în special, ministerele sau departamentele guvernamentale ([6]).

Curtea Europeană de Justiție (CEJ) a remarcat că noțiunea de „stat” include toate organismele care exercită competențe legislative, executive și judiciare ([7]). Exemple de autorități care fac parte din stat (și, prin urmare, autorități naționale) includ, astfel, și parlamentele ([8]) și sistemul judiciar ([9]).

Prin urmare, lista autorităților guvernamentale centrale din anexa I la Directiva 2014/24/UE poate fi înțeleasă ca incluzând autoritățile contractante care ar intra sub incidența noțiunii de „autorități naționale”.

CEJ a precizat în continuare definiția termenului „stat” în cauza Beentjes, în care se precizează că „statul” acoperă, cel puțin, un organism „a cărui componență și funcții sunt stabilite prin lege și care depinde de autorități pentru numirea membrilor săi, respectarea obligațiilor care decurg din măsurile sale și finanțarea contractelor a căror atribuire îi revine” ([10]). Această definiție a fost calificată ulterior pentru a include numai entitățile fără personalitate juridică distinctă ([11]).

Autoritățile regionale

În conformitate cu articolul 2 alineatul (2) din Directiva 2014/24/UE, autoritățile regionale includ autoritățile enumerate neexhaustiv în NUTS 1 și 2, astfel cum este prevăzut de Regulamentul (CE) nr. 1059/2003 al Parlamentului European și al Consiliului ([12]) privind un nomenclator comun al unităților teritoriale de statistică. În statele federale, Comisia înțelege că această definiție se referă la nivelul de guvernare regional (inclusiv state sau provincii) și, în special, la ministerele sau departamentele acestor guverne regionale ([13]).

([6]) Arrowsmith, *The Law of Public and Utilities Procurement*, vol. 1 (2014) p. 342.
([7]) Cauza C-323/96, Comisia/Belgia, ECLI:EU:C:1998:411, punctul 27.
([8]) Cauza C-323/96, Comisia/Belgia, ECLI:EU:C:1998:411.
([9]) Cauza C-222/84, Johnston/Chief Constable, ECLI:EU:C:1986:206.
([10]) Cauza C-31/87, Gebroeder Beentjes BV/Țările de Jos, ECLI:EU:C:1988:422, punctul 12.
([11]) Cauza C-306/97, Connemara Machine Turf/Coillte Teoranta, ECLI:EU:C:1998:623 și C-353/96, Comisia/Irlanda (1998), ECLI:EU:C:1998:611.
([12]) Regulamentul (CE) nr. 1059/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 mai 2003 privind instituirea unui nomenclator comun al unităților teritoriale de statistică (NUTS), JO L 154, 21.6.2003, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1059/oj.
([13]) Arrowsmith, *The Law of Public and Utilities Procurement*, vol. 1 (2014) p. 342.

Autoritățile locale

În conformitate cu articolul 2 alineatul (2) din Directiva 2014/24/UE, „autoritățile locale” includ toate autoritățile din unitățile administrative din cadrul NUTS 3, astfel cum este prevăzut în Regulamentul (CE) nr. 1059/2003 privind un nomenclator comun al unităților teritoriale de statistică, și unitățile administrative mai mici care intră sub incidența anexei III la același regulament. Acestea sunt denumite, de asemenea, „unități administrative locale” (denumite în continuare „UAL”) ([14]). Comisia înțelege că această definiție se referă la nivelul administrației locale sau municipale, inclusiv la autoritățile locale generale responsabile cu afacerile locale.

3.3. **Criterii de finanțare și administrare**

Considerații generale

Articolul 2 punctul 12 din Directiva (UE) 2023/1791 prevede că „entitățile” se califică drept „organisme publice” numai dacă sunt (printre altele) „finanțate și administrate direct” ([15]) de autoritățile naționale, regionale sau locale. Utilizarea termenului „și” implică faptul că ambele criterii, și anume „criteriul de finanțare” și „criteriul de administrare”, trebuie să fie îndeplinite pentru ca o entitate să se califice drept „organism public” ([16]).

Entități

„Entitățile” sunt organizații delimitate cu personalitate juridică. Personalitatea juridică trebuie evaluată la nivelul statelor membre. Cu toate acestea, se poate presupune, în general, că entitățile juridice de drept public (organisme, instituții, fonduri), precum și de drept privat [de exemplu, corporații, asociații, fundații private, cooperative, societăți europene (SE), grupuri europene de interes economic (GEIE)] constituie entități.

Criteriul de administrare

Spre deosebire de definiția organismelor de drept public de la articolul 2 alineatul (1) punctul 4 din Directiva 2014/24/UE și de criteriile de dependență prevăzute în aceasta, definiția organismelor publice de la articolul 2 punctul 12 din Directiva (UE) 2023/1791 se referă numai la criteriile de administrare și finanțare, și nu la criteriul de supraveghere. Considerentul 35 din Directiva (UE) 2023/1791 explică faptul că este îndeplinit criteriul de administrare în cazul în care o autoritate națională, regională sau locală deține majoritatea atunci când se decide asupra alegerii tipului de conducere a entității. Această definiție diferă de cea prevăzută la articolul 2 alineatul (1) punctul 4 din Directiva 2014/24/UE, deoarece:

(i) nu prevede cazul în care un alt organism public deține majoritatea atunci când se decide asupra alegerii tipului de conducere a entității; și

(ii) se limitează la „conducerea” unei entități. Prin urmare, doar deținerea majorității de către o autoritate națională, regională sau locală atunci când se decide asupra alegerii consiliului de administrație sau de supraveghere al unei entități nu are drept rezultat calificarea unei entități drept organism public.

În acest context, termenul „*majoritate*” trebuie interpretat în sensul de „mai mult de jumătate”. Cu toate acestea, spre deosebire de criteriul de numire prevăzut la articolul 2 alineatul (1) punctul 4 litera (c) din Directiva 2014/24/UE, drepturile de numire indirectă (de exemplu, de către un organism care este la rândul său numit cu majoritate de către o autoritate națională, regională sau locală) nu sunt suficiente pentru a îndeplini criteriul de administrare, deoarece administrarea de către aceste autorități trebuie să fie directă.

Criteriul de finanțare

Finanțarea de către o autoritate națională, regională sau locală înseamnă o contribuție de fonduri, care poate include (dar nu se limitează la) plăți, împrumuturi, granturi, garanții, subvenții sau furnizarea de personal și de active materiale.

Finanțarea de către autorități înseamnă că resursele puse la dispoziția entităților în cauză trebuie, așadar, să provină de la autoritățile publice. În schimb, în cazul în care finanțarea este furnizată în principal prin perceperea de taxe (de exemplu, cum este cazul organismelor publice de radiodifuziune sau al caselor de asigurări de sănătate) pe baza unei dispoziții legale corespunzătoare și, prin urmare, nu direct de la autoritățile naționale, regionale sau locale, nu există finanțare din partea autorităților publice și, prin urmare, criteriul de finanțare prevăzut la articolul 2 punctul 12 din Directiva (UE) 2023/1791 nu ar fi îndeplinit. Același lucru este valabil și în cazul în care autoritățile naționale, regionale sau locale acordă entităților relevante dreptul de a colecta ele însele taxele respective.

([14]) Unități administrative locale, a se vedea https://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/local-administrative-units/.
([15]) Sublinierea noastră.
([16]) În directivele privind achizițiile publice, acestea sunt criterii alternative.

Considerentul 35 din Directiva (UE) 2023/1791 califică criteriul de finanțare inclus la articolul 2 punctul 12 ca fiind îndeplinit numai dacă o anumită entitate este finanțată în cea mai mare parte din fonduri publice. „Finanțat în cea mai mare parte" poate fi interpretat ca însemnând „mai mult de jumătate", adică peste 50 %. În consecință, de îndată ce limita de 50 % este depășită, criteriul de finanțare prevăzut la articolul 2 punctul 12 este îndeplinit.

Lipsa caracterului industrial sau comercial

În conformitate cu formularea de la articolul 2 punctul 12 din Directiva (UE) 2023/1791, potrivit căreia, în comparație cu definiția „organismelor de drept public" din directivele privind achizițiile publice, definiția organismelor publice nu impune ca entitățile să fie înființate în scopul specific de a răspunde nevoilor de interes general care să fie acoperite de această definiție. În consecință, nu este necesar ca examinarea lipsei caracterului industrial sau comercial al entităților în cauză, astfel cum se prevede la articolul 2 punctul 12 din Directiva (UE) 2023/1791, să fie precedată de verificarea înființării acestor entități în scopul specific de a răspunde unor nevoi de interes general.

În conformitate cu jurisprudența CEJ, atunci când se evaluează dacă o activitate este desfășurată de o entitate cu capacitate industrială sau comercială, trebuie luate în considerare toate elementele de drept și de fapt existente la momentul înființării entității și condițiile la care este supusă activitatea entității ([17]). La un nivel mai general, CEJ a hotărât că, în cazul în care o entitate funcționează în condiții normale de piață, urmărește obținerea unui profit și suportă pierderile care rezultă din exercitarea activităților sale, este puțin probabil ca activitățile pe care le desfășoară să nu aibă caracter industrial sau comercial ([18]). Din aceasta se poate deduce că o entitate care nu îndeplinește sarcini având „caracter industrial sau comercial" este – în principiu – o entitate care nu participă la viața comercială generală pe piața relevantă în concurență cu operatorii economici privați în aceleași condiții (și anume în conformitate cu aceleași norme economice) și nu suportă riscul economic (inclusiv riscul de insolvență) al acțiunilor sale.

Dacă o astfel de entitate, de exemplu, funcționează complet în condiții de concurență trebuie să facă obiectul evaluării nu numai în raport cu obiectivele sale (inclusiv în ceea ce privește scopul corporativ definit în statut sau în regulamentul intern), ci, mai ales, pe baza unei evaluări obiective a pieței specifice în cauză. În acest sens, este deosebit de relevant dacă entitatea își îndeplinește sarcinile într-o situație concurențială cu societăți private sau cu întreprinderi orientate către obiective din sectorul privat sau dacă este, cel puțin într-o anumită măsură, exclusă de la o „situație concurențială" pe piață din cauza unei situații de drept sau de fapt speciale.

Un alt indiciu potrivit căruia se vorbește despre o sarcină de „natură necomercială" este că pierderile financiare nu trebuie să fie suportate de entitatea însăși, ci este prevăzută, de exemplu, o obligație ce prevede suportarea de costuri de către stat, în legea, în statutul sau în alte acorduri de drept privat sau pare foarte probabil ca acestea să fie suportate de stat – această direcție a fost adoptată, de exemplu, în ceea ce privește închisorile de stat ([19]). Cu alte cuvinte, calificarea drept activitate comercială nu este aplicabilă în cazul în care „riscul financiar" nu există.

Alte argumente în favoarea existenței unei activități „necomerciale" sunt probabilitatea ca o autoritate națională, regională sau locală să ia măsuri pentru a împiedica lichidarea obligatorie a entității sau ca o astfel de autoritate să ia măsuri pentru a „salva" o entitate, în loc să îi permită să eșueze ([20]).

În cazul în care o entitate desfășoară activități necomerciale (în plus față de activitățile comerciale), activitățile necomerciale sunt decisive pentru a evalua dacă entitatea în cauză este un organism public, chiar dacă majoritatea activităților sale sunt comerciale ([21]). Acest lucru este valabil chiar și în cazul în care activitățile comerciale ale unei entități sunt în mod clar separate de activitățile sale necomerciale.

Organisme publice în jurisprudență

Pentru punerea în practică a definiției organismelor publice și ca posibilă referință pentru stabilirea autorităților și entităților care intră sub incidența definiției de la articolul 2 punctul 12 din Directiva (UE) 2023/1791, statele membre se pot baza pe lista autorităților guvernamentale centrale – care sunt „autorități naționale" în sensul articolului 2 punctul 12 din Directiva (UE) 2023/1791 – prevăzută în anexa I la Directiva 2014/24/UE.

([17]) A se vedea, de exemplu, cauza C-567/15, LitSpecMet, ECLI:EU:C:2017:736, punctul 43 și cauza C-393/06, Ing. Aigner (2008), ECLI:EU:C:2008:213.
([18]) A se vedea, de exemplu, cauza C-567/15, LitSpecMet, ECLI:EU:C:2017:736, punctul 44.
([19]) Cauza C-283/00, Comisia/Spania, ECLI:EU:C:2003:544.
([20]) Cauza C-18/01, Korhonen et. al., ECLI:EU:C:2003:300, punctul 91.
([21]) Cauza C-360/96, Gemeente Arnhem, ECLI:EU:C:1998:525, punctul 55.

Printre exemple de entități care, conform jurisprudenței, nu au un caracter industrial sau comercial se numără ([22]):

— entitatea spaniolă implicată în furnizarea de activități de sprijin serviciilor penitenciare ([23]);

— Funeral Vienna Ltd. (Bestattung Wien GmbH) ([24]);

— Fernwärme Wien Gesellschaft m.b.H. ([25]);

— Telekom Austria AG ([26]);

— asociație de locuințe fără scop lucrativ ([27]), ([28]).

4. OBLIGAȚIE LEGATĂ DE ARTICOLUL 5

4.1. Obligația de a reduce consumul final de energie

Articolul 5 este nou în comparație cu Directiva 2012/27/UE.

Articolul 5 alineatul (1) prevede obligația statelor membre de a asigura reducerea cu cel puțin 1,9 % pe an față de anul de referință 2021 a consumului final total de energie al tuturor organismelor publice luate împreună.

Reducerea consumului final de energie ar trebui să provină în principal din îmbunătățiri ale eficienței energetice la nivelul tuturor serviciilor publice ([29]).

Statele membre pot decide în sensul scutirii sectoarelor transportului public și a forțelor armate de această obligație. Prin urmare, ambele sau una dintre ele ar putea fi scutite. Cu toate acestea, ar trebui subliniat faptul că aceasta este o posibilitate și nu o obligație. Sectorul forțelor armate este un mare consumator de energie și reprezintă o parte semnificativă din consumul de energie al sectorului public ([30]). În plus, datorită activității Forumului consultativ pentru energie durabilă în sectorul apărării și securității ([31]), care a început în 2016, sectorul apărării s-a familiarizat pe scară largă cu acțiunile privind eficiența energetică și, în general, favorabile acestora. De asemenea, sectorul transportului public are un potențial considerabil de eficiență energetică atractiv din punct de vedere economic, în special în ceea ce privește electrificarea transporturilor. În plus, acesta este singurul sector economic în care consumul de energie a crescut constant de-a lungul anilor. Prin urmare, se recomandă statelor membre să evalueze cu atenție contribuția potențială pe care forțele armate și sectorul transportului public ar putea să o aducă la realizarea obiectivelor naționale și să ia în considerare eliminarea obstacolelor legislative și de reglementare din calea exploatării lor depline.

([22]) Aceste exemple pot servi doar ca referință aproximativă. O analiză de la caz la caz este întotdeauna inerentă.
([23]) Cauza C-283/00, Comisia/Spania, ECLI:EU:C:2003:544.
([24]) Cauza C-373/00, Adolf Truley, ECLI:EU:C:2003:110.
([25]) Cauza C-393/06, Ing. Aigner, ECLI:EU:C:2008:213.
([26]) Cauza C-324/98, Telaustria și Telefonadress, ECLI:EU:C:2000:669.
([27]) Curtea Supremă a Austriei, OGH 31. 1. 2002, 6 Ob 236/01a.
([28]) Pentru interpretarea criteriului referitor la caracterul industrial sau comercial, se poate face trimitere, de exemplu, la cauza C-373/00, ECLI:EU:C:2003:110, cauza C-360/96, Gemeente Arnhem și Gemeente Rheden/BFI Holding (1998), ECLI:EU:C:1998:525, cauza C-18/01, Korhonen și alții (2003), ECLI:EU:C:2003:300 și cauza C-283/00, Comisia/Spania (2003), ECLI:EU:C:2003:544.
Pentru interpretarea criteriului de finanțare, se poate face trimitere, de exemplu, la cauza C-380/98, R./HM Treasury Ex p. University of Cambridge (2000), ECLI:EU:C:2000:529, la cauza C-115/12 P, Franța/Comisia (2013), ECLI:EU:C:2013:596 și pentru diferențierea de finanțarea indirectă se poate face trimitere, de exemplu, la cauza C-337/06, Bayerischer Rundfunk (2007), ECLI:EU:C:2007:786 sau la cauza C-300/07, Hans & Christophorus Oymanns/AOK Rheinland/Hamburg (2009), ECLI:EU:C:2009:358.
Pentru interpretarea criteriului de administrare, se poate face trimitere, de exemplu, la cauza C-380/98, R./HM Treasury Ex p. University of Cambridge (2000), ECLI:EU:C:2000:529, la cauza C-237/99, Comisia/Franța (2001), ECLI:EU:C:2001:70 și pentru diferențierea de administrarea indirectă se poate face trimitere, de exemplu, la cauza C-44/98, Mannesmann/Strohal (1998), ECLI:EU:C:1998:4.
([29]) Ca motiv pentru obligația de a reduce consumul final de energie, se afirmă că „sectorul public constituie un motor important pentru orientarea pieței către produse, clădiri și servicii mai eficiente din punct de vedere energetic, precum și în favoarea modificării comportamentului de consum energetic al cetățenilor și întreprinderilor. De asemenea, reducerea consumului energetic prin intermediul măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice poate elibera resursele publice în alte scopuri. Organismele publice de la nivel național, regional și local ar trebui să îndeplinească un rol exemplar în ceea ce privește eficiența energetică." Prin urmare, accentul se pune pe măsurile de eficiență energetică în scopul atingerii obiectivului de reducere a consumului final de energie.
([30]) https://eda.europa.eu/docs/default-source/brochures/05-01-24-defence-energy-factsheet.pdf.
([31]) https://eda.europa.eu/what-we-do/eu-policies/consultation-forum/.

Până la sfârșitul perioadei de tranziție, care, pentru această dispoziție, este de patru ani de la data intrării în vigoare (și anume până la 11 octombrie 2027), obiectivul de reducere a consumului final de energie este orientativ, devenind obligatoriu numai după această dată.

În plus, obligația de reducere cu 1,9 % a consumului final total de energie nu se aplică organismelor publice din unitățile administrative locale cu o populație de mai puțin de 50 000 de locuitori până la 31 decembrie 2026 și nu se aplică organismelor publice din unitățile administrative locale cu o populație de mai puțin de 5 000 de locuitori până la 31 decembrie 2029.

Nu se intenționează reducerea consumului final de energie obținută printr-o scădere a nivelului serviciului public sub nivelul cererii reale.

Tabelul 1

Prezentare generală a obligațiilor legate de sectorul public

Obligație	Data începerii obligației	Frecvență
Reducerea consumului final de energie		
Stabilirea nivelului de referință al consumului final de energie pentru anul calendaristic 2021	până la 11 octombrie 2027	NU SE APLICĂ
Pentru toate organismele publice, cu excepția organismelor publice din unitățile administrative locale cu o populație de mai puțin de 50 000 de locuitori: Reducerea consumului final de energie cu cel puțin 1,9 %	data transpunerii	în fiecare an
Pentru organismele publice din unitățile administrative locale cu o populație de mai puțin de 50 000 de locuitori: Reducerea consumului final de energie cu cel puțin 1,9 % în fiecare an	1 ianuarie 2027	în fiecare an
Pentru organismele publice din unitățile administrative locale cu o populație de mai puțin de 5 000 de locuitori: Reducerea consumului final de energie cu cel puțin 1,9 % în fiecare an	1 ianuarie 2030	în fiecare an
Cerințe de politică legate de sprijinul organismelor publice		
Asigurarea faptului că toate autoritățile regionale și locale stabilesc măsuri specifice de eficiență energetică în instrumentele lor de planificare pe termen lung	data transpunerii	permanent
Asigurarea faptului că toate autoritățile, inclusiv autoritățile regionale și locale, sunt implicate activ în punerea în aplicare a politicilor legate de sărăcia energetică	data transpunerii	permanent
Sprijinirea organismelor publice în adoptarea măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice	data transpunerii	permanent
Încurajarea organismelor publice să ia în considerare emisiile de dioxid de carbon pe durata ciclului de viață atunci când investesc în clădiri publice	data transpunerii	permanent
Încurajarea organismelor publice să îmbunătățească performanța energetică a clădirilor, inclusiv prin înlocuirea aparatelor de încălzire ineficiente	data transpunerii	permanent
Inventarul clădirilor		
Punerea la dispoziția publicului a unui inventar al clădirilor încălzite și/sau răcite și asigurarea accesului la acesta	data transpunerii	NU SE APLICĂ
Actualizarea inventarului	data transpunerii	o dată la doi ani
Obligația de renovare		
Estimarea obiectivului de 3 % pe baza suprafeței totale a clădirilor încălzite și/sau răcite deținute de organismele publice începând cu 1 ianuarie 2024	data transpunerii	NU SE APLICĂ
Renovarea a 3 % din suprafața totală a clădirilor încălzite și/sau răcite	data transpunerii	în fiecare an

Obligație	Data începerii obligației	Frecvență
Negocierea cu proprietarii de clădiri în vederea transformării în clădiri NZEB sau ZEB	data transpunerii	permanent
Abordare alternativă		
Notificarea Comisiei cu privire la economiile de energie preconizate care ar urma să fie realizate până la 31 decembrie 2030, prin aplicarea abordării principale	până la 31 decembrie 2023	NU SE APLICĂ
Obținerea unei cantități de economii de energie echivalente cu cea obținută prin aplicarea abordării principale	data transpunerii	în fiecare an
Emiterea unui pașaport de renovare pentru clădirile care reprezintă 3 % din suprafața totală a clădirilor încălzite și/sau răcite	data transpunerii	în fiecare an
Renovarea clădirilor NZEB sau ZEB pentru care a fost emis un pașaport de renovare	până în 2040	NU SE APLICĂ
Eficiența energetică în materie de achiziții publice		
Achiziționarea numai de produse, servicii, clădiri și lucrări cu performanțe ridicate în materie de eficiență energetică	data transpunerii	permanent
Aplicarea principiului „eficiența energetică înainte de toate”	data transpunerii	permanent
Luarea în considerare, după caz, a unor aspecte mai ample legate de durabilitate	data transpunerii	permanent
În contextul achiziționării contractelor de prestări de servicii cu un conținut energetic semnificativ, evaluarea fezabilității încheierii de contracte de performanță energetică pe termen lung	data transpunerii	permanent
Achiziționarea pachetului de produse care respectă criteriul apartenenței la cea mai înaltă clasă de eficiență energetică disponibilă	data transpunerii	permanent
Luarea în considerare a criteriilor Uniunii privind achizițiile publice verzi sau a criteriilor naționale echivalente disponibile.	data transpunerii	permanent
Punerea la dispoziția publicului a informațiilor cu privire la impactul contractelor asupra eficienței energetice	data transpunerii	permanent

4.1.1. *Stabilirea valorii de referință*

Principii de bază

Valoarea de referință pentru consumul final de energie este definită ca fiind consumul final total de energie al tuturor organismelor publice dintr-un stat membru în cursul anului de referință, în raport cu care atingerea obiectivului va fi monitorizată în anii următori. Articolul 5 alineatul (1) din Directiva (UE) 2023/1791 definește anul calendaristic 2021 ca fiind anul de referință.

Articolul 5 din Directiva (UE) 2023/1791 se aplică organismelor publice (a se vedea secțiunea 3) în ansamblu.

Obligația vizează consumul final total de energie din toate sectoarele publice, incluzând, prin urmare, clădirile publice, asistența medicală, amenajarea teritoriului, gestionarea apei și epurarea apelor uzate, canalizarea și epurarea apei, gestionarea deșeurilor, iluminatul public, educația și serviciile sociale, TIC ([32]).

Consumul final de energie al organismelor publice se referă la energia consumată de activitățile organismelor publice, de exemplu în clădiri, instalații, spații, aparate, vehicule etc. deținute sau utilizate de organismele publice.

([32]) În conformitate cu articolul 2 punctul 6 din Directiva (UE) 2023/1791, consum final de energie înseamnă toată energia furnizată industriei, transporturilor (inclusiv consumul de energie din sectorul aviației internaționale), gospodăriilor, serviciilor publice și private, agriculturii, silviculturii, pescuitului și altor sectoare ale utilizatorilor finali. Cu toate acestea, sunt excluse consumul de energie din sectorul buncherajului maritim internațional, energia ambientală și livrările către sectorul de transformare și sectorul energetic, precum și pierderile cauzate de transport și de distribuție, astfel cum sunt definite în anexa A la Regulamentul (CE) nr. 1099/2008. Aceasta include, de asemenea, energia produsă individual, cum ar fi energia termică sau energia electrică din panouri solare, energia hidroelectrică sau eoliană.

Colectarea tuturor datelor necesare privind consumul final de energie pentru anul de referință, precum și pentru anii care fac obiectul obligației, va necesita o colectare cuprinzătoare de date de tip ascendent care să implice toate organismele publice din statul membru care intră în domeniul de aplicare al obligației. Aceasta ar include organismele publice din sectorul apărării și al transporturilor în cazul în care un stat membru alege să contabilizeze reducerea energetică a acestor sectoare în vederea asigurării realizărilor prevăzute la articolul 5 din Directiva (UE) 2023/1791. Datele consolidate existente din statisticile în domeniul energiei pot fi disponibile numai pentru anumite segmente ale sectorului public, astfel cum sunt definite la articolul 5 din Directiva (UE) 2023/1791 ([33]) și pot include entități diferite. O perioadă de tranziție de doi ani, în plus față de perioada de transpunere de doi ani de la intrarea în vigoare a Directivei (UE) 2023/1791, va oferi statelor membre timp suplimentar pentru a institui procesele de colectare a datelor privind consumul final de energie care să vizeze toate organismele publice. În cursul acestei perioade de tranziție, statele membre pot utiliza datele estimate pentru nivelul de referință al consumului final de energie. După această perioadă de patru ani, până la 11 octombrie 2027, data la care obligația intră în vigoare, statele membre aplică nivelul de referință ajustat și aliniat pe deplin la consumul final real de energie al tuturor organismelor publice. În cazul în care se constată că au fost omise organisme publice individuale, nivelul de referință este rectificat. În orice caz, se recomandă începerea colectării datelor privind consumul final de energie de la toate organismele publice după intrarea în vigoare a directivei. Anul de referință rămâne neschimbat și pot exista dificultăți suplimentare în ceea ce privește colectarea datelor privind consumul final de energie din 2021 după mai mulți ani.

În mod normal, organismele publice vor putea obține date privind consumul final de energie din facturile lor pe baza datelor contorizate privind consumul anual ([34]). În unele cazuri, informațiile privind consumul final de energie sunt colectate în sistemele de calcul, de contabilizare sau de monitorizare a energiei, care sunt gestionate de autoritățile publice.

În cazul în care consumul de energie al organismelor publice este inclus în declarația privind costurile de exploatare, de exemplu atunci când un organism public închiriază o parte a unei clădiri în care costul energiei este inițial acoperit de proprietar și apoi distribuit chiriașilor, acest consum final de energie trebuie, de asemenea, luat în considerare.

În cazul în care energia utilizată într-o clădire sau instalație publică este consumată de o altă entitate decât organismul public, de exemplu de către un chiriaș al unei clădiri publice, cum ar fi chiriașii locuințelor sociale, acest consum de energie nu este inclus în consumul final de energie al organismului public.

În ceea ce privește producția de energie termică fotovoltaică și solară, ponderea autoconsumului de către autoritatea publică face parte din consumul final de energie ([35]). Ponderea producției de energie termică fotovoltaică sau solară care este introdusă în rețea sau furnizată prosumatorilor externi ai unei comunități de energie nu este considerată consum final de energie al organismului public producător.

În cazul alimentării cu energie printr-o pompă de căldură, se ia în calcul numai energia electrică necesară pentru funcționarea pompei de căldură ([36]). Energia termică ambiantă nu este luată în calcul.

Defalcarea consumului final de energie

Datele privind consumul final de energie pentru anul de referință, precum și pentru anii următori ar trebui colectate la un nivel adecvat de defalcare a consumului final de energie, pe baza următoarelor considerente:

— punerea în aplicare a unor proceduri de ajustare solide și ușor de înțeles, în conformitate cu stadiul actual al tehnologiei (a se vedea secțiunea 4.1.3);

([33]) Din acest motiv, Comisia a elaborat un model de soluție software pentru colectarea și monitorizarea datelor privind consumul final de energie de la organismele publice și îl pune la dispoziția statelor membre interesate.

([34]) Întrucât obiectivul este stabilit anual, nu este necesară colectarea datelor privind consumul la un nivel mai ridicat de dezagregare, cum ar fi datele lunare privind consumul.

([35]) În cazul producției de energie electrică din energie fotovoltaică, în majoritatea cazurilor, volumul autoconsumului poate fi calculat pe baza datelor contorizate. În ceea ce privește producția de energie termică solară, în situația în care, în majoritatea cazurilor, nu sunt disponibile date contorizate, pot fi utilizate estimări tehnice în conformitate cu stadiul actual al tehnologiei pentru a determina autoconsumul, în cazul în care elaborarea estimărilor nu generează o sarcină excesivă.

([36]) În cazuri rare, pompa de căldură poate fi exploatată și de un motor cu gaz.

— asigurarea unei verificări a plauzibilității consumului de referință și a consumului din anii următori în cadrul raportării obligatorii din partea statelor membre în conformitate cu articolul 5 alineatul (5) din Directiva (UE) 2023/1791 ([37]).

Deși Directiva (UE) 2023/1791 nu prevede o dezagregare minimă formală, iar statele membre pot utiliza alte modalități de dezagregare a datelor, tabelul 2 prezintă un exemplu privind modul în care ar putea arăta un nivel adecvat de dezagregare a datelor privind consumul final de energie care trebuie colectate pentru fiecare organism public pentru anul de referință, precum și pentru anii următori. Dezagregarea indicată se bazează pe abordarea utilizată în auditurile energetice și este suficient de detaliată pentru scopurile menționate mai sus. Toate aceste date pot fi colectate, în mod obișnuit, din facturile la energie și reunite în sistemele existente de contabilizare a energiei. În plus, se recomandă ca toate organismele publice dintr-un stat membru să își înregistreze datele privind consumul final de energie în același format. Subsectoarele și activitățile din prima coloană sunt, de asemenea, suficiente pentru a îndeplini obligația de a defalca consumul organismelor publice pe sectoare în temeiul articolului 5 alineatul (5) din Directiva (UE) 2023/1791.

([37]) Articolul 5 alineatul (5) din Directiva (UE) 2023/1791 se referă la o prezentare sectorială a cantității de reducere a consumului de energie care trebuie realizată. În mod similar, se poate presupune că raportul anual ar trebui să conțină și o defalcare sectorială a consumului final de energie. Cu toate că articolul 5 alineatul (5) din directiva respectivă nu descrie în detaliu sectoarele care trebuie prezentate, atât posibila scutire pentru transportul public, cât și ajustările permise necesită o dezagregare suficientă a datelor privind consumul final de energie în conformitate cu stadiul actual al tehnologiei.

Tabelul 2

Câmpuri de date pentru colectarea consumului final de energie (nivel de referință și rapoarte anuale) pentru fiecare organism public

Sectoare de consum și servicii publice	Energie electrică (1)	Încălzire centralizată	Răcire centralizată	Gaze naturale	Păcură	Benzină	Motorină	Aglomerate sub formă de pelete	Așchii de lemn	Combustibil din biomasă solidă	Combustibil fosil solid	Biogaz	Alți combustibili	TOTAL
Consumul de energie în clădiri														
Clădiri de birouri și administrative														
Spitale și centre de asistență medicală														
Școli și grădinițe														
Universități														
Clădiri pentru fabrici și ateliere														
Alte clădiri publice (deținute în proprietate sau închiriate)														
Consumul de energie pentru procese														
Iluminat public														
Furnizarea apei														
Epurarea apelor uzate														
Gestionarea deșeurilor														
Alte procese														
Consumul de energie pentru serviciile de mobilitate														
Transport public (2)														
Parc de vehicule deținute de organisme publice în alte scopuri decât transportul public														
Forțele armate (3)														
TOTAL														

(1) Prelungire opțională: În ceea ce privește energia electrică, se recomandă realizarea unei diferențieri suplimentare (de exemplu, energia electrică pentru încălzire, răcire și alte scopuri, consumul propriu din producția de energie fotovoltaică), însă aceste date pot fi disponibile numai în cazul în care au fost utilizate subcontoare specifice.

(2) Dacă un stat membru dorește să contabilizeze reducerea consumului final de energie din transportul public pentru îndeplinirea obligației în conformitate cu articolul 5 alineatul (1) din Directiva (UE) 2023/1791, trebuie stabilită o valoare de referință specifică pentru acest sector (a se vedea secțiunea 4.1).

(3) Dacă un stat membru dorește să contabilizeze reducerea consumului final de energie din sectorul forțelor armate pentru îndeplinirea obligației în conformitate cu articolul 5 alineatul (1), trebuie stabilită o valoare de referință specifică pentru acest sector (a se vedea secțiunea 4.1). În plus, colectarea datelor privind consumul de energie pentru sectorul forțelor armate poate fi limitată la acele subsegmente care nu sunt supuse regimului de confidențialitate din motive de securitate.

Consumul de energie de referință pentru organismele publice din unitățile administrative locale cu mai puțin de 50 000, respectiv cu mai puțin de 5 000 de locuitori

În conformitate cu articolul 5 alineatul (1) din Directiva (UE) 2023/1791, obligația de reducere a consumului final de energie nu se aplică organismelor publice din unitățile administrative locale cu o populație de mai puțin de 50 000 de locuitori până la 31 decembrie 2026 și nu se aplică organismelor publice din unitățile administrative locale cu o populație de mai puțin de 5 000 de locuitori până la 31 decembrie 2029. Cu toate acestea, pentru ambele grupuri, anul de referință este, de asemenea, anul 2021.

Prin urmare, statele membre sunt încurajate să nu aștepte colectarea datelor de referință privind consumul final de energie pentru aceste două grupuri de organisme publice până la intrarea în vigoare a obligației, ci să înceapă colectarea imediat după intrarea în vigoare a Directivei (UE) 2023/1791. Cu toate acestea, cele două grupuri au la dispoziție mai mult timp pentru a stabili procedurile necesare și pentru a finaliza colectarea tuturor datelor necesare privind consumul final de energie.

Valoarea de referință specifică a consumului de energie pentru sectoarele exceptate

În cazul în care un stat membru dorește să contabilizeze reducerile consumului final de energie realizate în sectorul transportului public sau în cel al forțelor armate în vederea atingerii obiectivului de reducere în conformitate cu articolul 5 alineatul (1) din Directiva (UE) 2023/1791, trebuie stabilită o valoare de referință specifică a consumului final de energie, care să servească numai la calcularea reducerii consumului final de energie realizată în aceste sectoare specifice. Anul de referință este 2021, la fel ca pentru toate celelalte organisme publice. Diferența dintre consumul final de energie din anul de referință și consumul final real de energie dintr-un anumit an determină reducerea consumului care poate fi luată în calcul în vederea atingerii obiectivului de reducere în acest an. Datele pentru forțele armate pot fi colectate și furnizate la nivel agregat.

Statele membre sunt libere să aplice această opțiune și o pot utiliza pentru unul sau mai mulți ani și pentru unul sau pentru ambele sectoare.

4.1.2. *Calcularea obiectivelor de reducere a consumului final de energie pentru fiecare an*

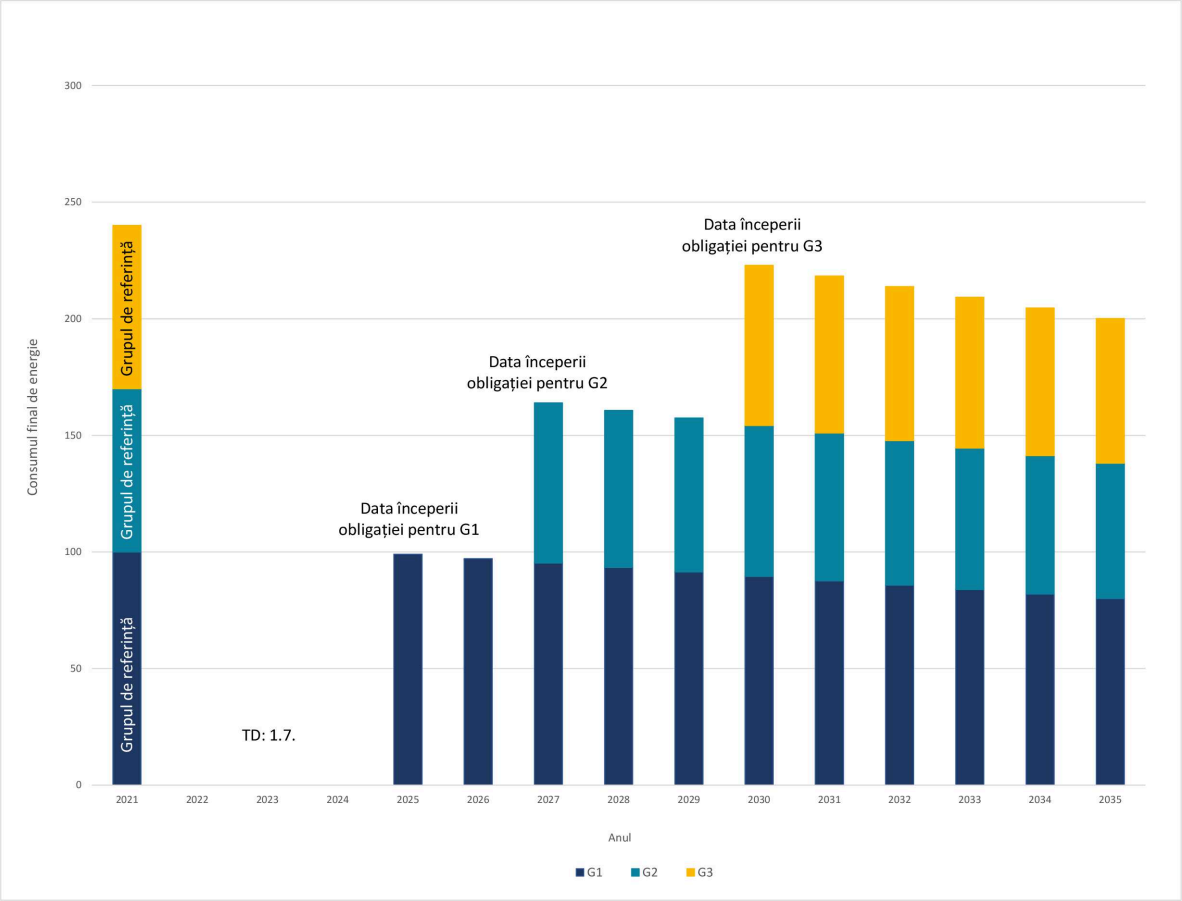
Ca urmare a introducerii treptate a organismelor publice în unități administrative de dimensiuni diferite, astfel cum se descrie mai sus, obligația de reducere a consumului final de energie trebuie calculată separat pentru fiecare grup de organisme publice.

Odată ce valoarea de referință este definită separat pentru fiecare grup, și anume pentru organismele publice din unitățile administrative locale cu mai puțin de 5 000 de locuitori, pentru organismele publice din unitățile administrative locale cu mai puțin de 50 000 de locuitori, dar cu mai mult de 5 000 de locuitori, obiectivul de reducere a consumului final de energie poate fi exprimat pentru fiecare an ca un consum final maxim de energie.

Pe baza valorilor de referință estimate pentru cele trei grupuri de organisme publice în unități administrative de dimensiuni diferite, figura 1 de mai jos ilustrează modul în care consumul final maxim de energie evoluează în timp, începând cu anul 2025. În anul 2025, obligația este o obligație proporțională (pro rata) începând cu data de 11 octombrie a anului de transpunere, ceea ce înseamnă că statele membre nu trebuie să atingă valoarea totală a reducerii consumului final de energie de 1,9 % în comparație cu valoarea de referință, ci doar partea proporțională din întregul an care începe de la data transpunerii, și anume 0,4 %. În plus, obiectivele au caracter orientativ pentru o perioadă de patru ani de la intrarea în vigoare a directivei. În anexa I la Directiva (UE) 2023/1791 sunt incluse formule detaliate de calculare a obiectivului de reducere a consumului final de energie pentru fiecare an.

Figura 1

Exemplu de dezvoltare treptată a valorilor țintă ale consumului final de energie [valori presupuse pentru „grupul de referință 1” (G1) = 100 unități energetice; „Grupul de referință 2” (G2; organisme publice din unitățile administrative locale cu mai puțin de 50 000 și mai mult de 5 000 de locuitori) = 70; „Grupul de referință 3” (G3, organisme publice din unitățile administrative locale cu mai puțin de 5 000 de locuitori) = 70; pentru anul 2025 se aplică o valoare țintă proporțională)]

Dacă valoarea de referință este rectificată, de exemplu, după perioada de tranziție atunci când valorile estimate sunt înlocuite cu valori reale sau din orice alt motiv în anii următori ([38]), valorile țintă trebuie recalculate la noile valori de referință.

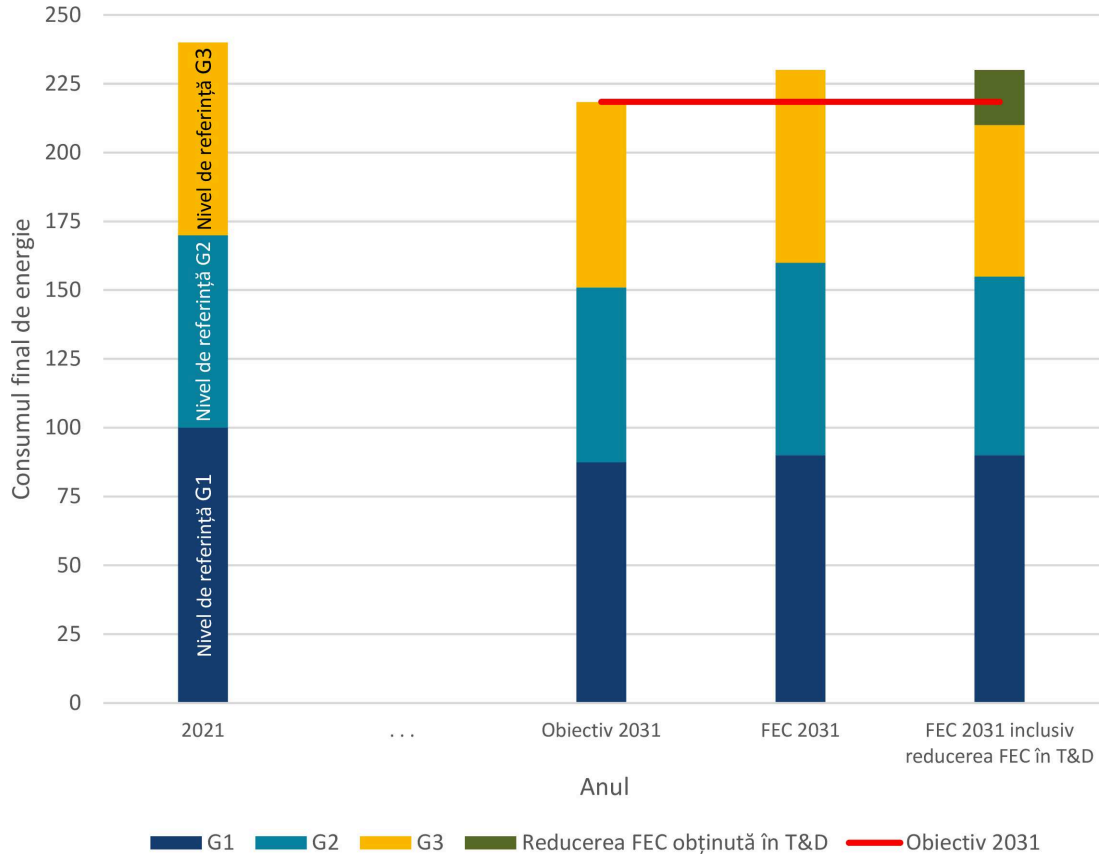
Pentru a raporta cu privire la îndeplinirea obligației se recomandă utilizarea anilor calendaristici, deoarece valoarea de referință urmează să fie stabilită pentru anul calendaristic 2021, iar raportarea în temeiul planului național privind energia și clima prevede perioade de raportare de doi ani calendaristici.

Obiectivul de reducere a consumului final de energie într-un anumit an este atins în cazul în care consumul final real de energie, posibil după ajustarea anumitor elemente ale consumului final de energie (a se vedea secțiunea 4.1.3), este mai mic decât consumul final maxim de energie din anul respectiv. Figura 2 de mai jos prezintă verificarea atingerii obiectivelor, utilizând exemplul anului 2031. Obiectivul care trebuie atins de toate organismele publice împreună în anul 2031 este adăugarea valorilor de referință pentru fiecare dintre cele trei grupuri de organisme publice din unități administrative de dimensiuni diferite. În plus, exemplul arată modul în care includerea reducerilor consumului final de energie din sectoarele transportului public și forțelor armate poate contribui la atingerea obiectivului, deoarece acestea pot fi deduse din consumul final real de energie din anul respectiv.

([38]) De exemplu, dacă organismele publice sunt eliminate, de exemplu din cauza privatizării, eliminarea trebuie să se reflecte atât în valoarea de referință, cât și în consumul final anual de energie (a se vedea secțiunea 4.1.3).

Figura 2

Verificarea atingerii obiectivelor utilizând exemplul anului 2031, o dată neluând și o dată luând în considerare reducerile consumului final de energie din sectorul transportului public și al forțelor armate

4.1.3. *Înregistrarea reducerii consumului final de energie pentru fiecare an*

În fiecare an, începând cu 2025, statele membre vor avea obligația de a repeta colectarea datelor privind consumul final de energie de la organismele publice utilizând aceeași metodologie și aceeași structură a datelor utilizate pentru colectarea datelor în vederea definirii valorii de referință. În conformitate cu articolul 5 alineatul (3) din Directiva (UE) 2023/1791, datele privind organismele publice din unitățile administrative locale cu mai puțin de 50 000 de locuitori trebuie colectate începând cu 2027. În cazul organismelor publice din unitățile administrative locale cu mai puțin de 5 000 de locuitori, colectarea începe din 2030. Statele membre pot evalua dacă procedura de colectare a datelor funcționează efectiv și dacă se observă o tendință de reducere a consumului final de energie la nivelul acestor organisme publice. Prin urmare, se recomandă începerea colectării datelor în paralel cu celelalte organisme publice pentru care obligația de reducere începe în 2025.

Articolul 5 alineatul (4) din Directiva (UE) 2023/1791 permite în mod explicit statelor membre să ia în considerare variațiile climatice de pe teritoriul statului membru la calcularea consumului final de energie al organismelor sale publice.

În plus, ținând seama de obiectivele generale ale directivei, statele membre pot aplica ajustări suplimentare la calcularea consumului final de energie al organismelor publice ale acestora. Aceasta include, în special, ajustarea la modificarea nivelurilor serviciului public sau ajustări în cazul în care organismele publice sunt adăugate, eliminate sau restructurate. Ajustarea consumului final de energie pentru acești factori de influență va contribui, de asemenea, la evitarea oricăror stimulente negative majore și scurgeri care ar putea fi cauzate de obligațiile prevăzute la articolul 5 alineatul (1) din Directiva (UE) 2023/1791, cum ar fi reducerile consumului final de energie obținute prin externalizare sau reducerea nivelului serviciilor.

Statele membre nu sunt obligate să ia în considerare variațiile climatice sau alți factori de influență. În cazul în care un stat membru alege să ajusteze consumul de energie în funcție de variațiile climatice sau de alți factori de influență, acesta ar trebui să furnizeze suficiente informații pentru a explica modul în care a fost calculată ajustarea și impactul ajustării asupra consumului final de energie raportat.

În conformitate cu stadiul actual al tehnologiei în ceea ce privește ajustarea consumului final de energie în funcție de variațiile climatice, astfel cum se descrie în special în ISO 17742 sau ISO 50049, metodologia de ajustare nu trebuie modificată de la un an la altul. În plus, abordarea aplicată în materie de ajustare trebuie să fie consecventă la nivelul tuturor sectoarelor de consum și nu poate fi aplicată selectiv pentru anumite segmente de consum, de exemplu sectoare, servicii publice sau grupuri de organisme publice.

În cazul în care un stat membru alege să modifice abordarea aleasă după un anumit număr de ani de raportare, ar trebui furnizată o explicație cuprinzătoare cu privire la motivele oricărei modificări și, din motive de consecvență, o recalculare a cifrelor privind consumul final de energie raportate pentru anii precedenți, aplicând abordarea nou aleasă în toate sectoarele și serviciile publice. Acest fapt demonstrează că obligațiile prevăzute la articolul respectiv sunt îndeplinite în mod consecvent și în temeiul noii metodologii.

În acest context, apendicele B la prezenta anexă descrie pe scurt abordările metodologice pentru ajustarea calculelor vizând consumul final de energie care sunt considerate adecvate în conformitate cu stadiul actual al tehnologiei. Statele membre se pot abate de la procedura propusă din motive întemeiate și cu justificări adecvate.

4.2. **Cerințe de politică prevăzute la articolul 5 din Directiva (UE) 2023/1791**

Statele membre sunt libere să alcătuiască „mixul de politici” menit să atingă obiectivele privind consumul final de energie. Deși articolul 5 alineatele (3), (4) și (5) din Directiva (UE) 2023/1791 oferă câteva instrumente obligatorii, căile concrete de punere în aplicare pot fi concepute de statele membre cu un grad ridicat de flexibilitate.

Următoarele secțiuni evidențiază cerințele majore legate de punerea în aplicare a articolului 5 alineatele (3), (4) și (5) din Directiva (UE) 2023/1791.

4.2.1. *Cerințe legate de instrumentele de planificare pe termen lung*

În conformitate cu articolul 5 alineatul (6) din Directiva (UE) 2023/1791, statele membre se asigură că toate autoritățile regionale și locale stabilesc măsuri specifice de eficiență energetică în cadrul instrumentelor lor de planificare pe termen lung. Aceasta înseamnă că statele membre trebuie să pună în aplicare măsuri de politică adecvate, care să conducă la utilizarea de către toate regiunile și municipalitățile a unor instrumente de planificare pe termen lung care să acopere cel puțin subiectul eficienței energetice. Planurile pe termen lung privind eficiența energetică ar trebui, în mod ideal, să facă parte din planuri mai ample, cum ar fi planurile de decarbonizare sau cele privind energia durabilă, în cazul în care acestea există sau sunt în curs de creare.

Statele membre pot utiliza ca punct de plecare diferite forme de planuri de decarbonizare sau privind energia durabilă care au fost elaborate de autoritățile locale în cadrul inițiativelor naționale și europene relevante ([39]). De obicei, măsurile de eficiență energetică fac deja parte integrantă din procesul de planificare din cadrul acestor inițiative. În plus, majoritatea inițiativelor prevăd un anumit tip de asigurare a calității pentru planurile pe termen lung, precum și pentru procedurile de punere în aplicare. De asemenea, unele state membre au început deja să includă considerentele legate de energia durabilă, inclusiv eficiența energetică, în planurile de amenajare a teritoriului sau în planurile urbanistice elaborate în mod regulat de regiuni și municipalități.

4.2.2. *Atenuarea sărăciei energetice*

Cerințele pe care statele membre trebuie să le îndeplinească în ceea ce privește reducerea sărăciei energetice și protejarea clienților vulnerabili sunt incluse la articolul 24 din Directiva (UE) 2023/1791. În acest context, articolul 5 alineatul (6) din Directiva (UE) 2023/1791 adaugă doar că statele membre se asigură că toate autoritățile, inclusiv autoritățile regionale și locale ([40]), sunt implicate activ în punerea în aplicare a politicilor legate de sărăcia energetică. În special, trebuie să se asigure faptul că interesele grupurilor prioritare (persoanele afectate de sărăcia energetică, persoanele care trăiesc în gospodării cu venituri mici și grupurile vulnerabile) sunt luate în considerare atunci când sunt planificate și puse în aplicare măsuri de eficiență energetică și că sunt atenuate efectele negative semnificative, directe sau indirecte, ale măsurilor de eficiență energetică. Aceasta se aplică planurilor de eficiență energetică și de decarbonizare pe termen lung și, în special, locuințelor sociale deținute de autoritățile regionale sau locale, planurilor și politicilor care pot fi combinate, de asemenea, cu măsuri și investiții eligibile în cadrul Fondului social pentru climă.

([39]) Pentru a menționa doar câteva inițiative cu titlu de exemplu: La nivel european, Convenția primarilor a introdus cu succes instrumentul Planul de acțiune pentru energie durabilă și climă (PAEDC); În regiunea DACH, inițiativele precum e5 sau Klimabündnis sunt bine cunoscute. Țările de Jos au inițiat un program național de elaborare a strategiilor regionale în domeniul energiei.

([40]) Autoritățile locale semnatare ale Convenției primarilor din UE pot primi sprijin pentru eforturile lor de planificare și punere în aplicare în ceea ce privește sărăcia energetică. Convenția cooperează cu JRC și cu Platforma UE de consiliere privind sărăcia energetică pentru a oferi acest sprijin. Pentru informații suplimentare, a se vedea: https://eu-mayors.ec.europa.eu/ro/library/energy_poverty/.

4.2.3. *Sprijin pentru organismele publice în adoptarea măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice*

Articolul 5 alineatul (7) din Directiva (UE) 2023/1791 impune statelor membre să acorde sprijin organismelor publice, care poate include sprijin financiar și tehnic, în adoptarea măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice, fără a aduce atingere normelor privind ajutoarele de stat.

În general, statele membre sunt libere să conceapă „pachetele de sprijin" pentru organismele publice. Cu toate acestea, utilizând exemplele prevăzute la articolul 5 alineatele (6) și (7) din Directiva (UE) 2023/1791 și pe baza experienței practice, sprijinul ar trebui să includă, printre altele, următoarele elemente importante ([41]):

— sprijin tehnic și financiar pentru îmbunătățirea planificării pe termen lung în ceea ce privește energia durabilă și decarbonizarea la nivel regional și local;

— sprijin tehnic pentru întocmirea proiectelor de investiții, pe baza rezultatelor planificării pe termen lung („rezerve de proiecte");

— sprijin financiar pentru proiectele de investiții în eficiența energetică, reabilitare sau decarbonizare, astfel cum se prevede la articolul 30 din Directiva (UE) 2023/1791 ([42]);

— sprijinirea integrării beneficiilor mai ample ale eficienței energetice și a considerentelor legate de emisiile de carbon pe durata ciclului de viață în evaluările investițiilor, concretizate, de exemplu, prin programe de consolidare a capacităților;

— asistență tehnică pentru aplicarea contractelor de performanță energetică, în conformitate cu articolul 29 alineatul (4) din Directiva (UE) 2023/1791.

În plus, măsurile de sprijin ar trebui să fie accesibile tuturor organismelor publice. Programele-pilot și măsurile cu un impact limitat nu sunt suficiente.

4.2.4. *Performanța energetică a clădirilor și înlocuirea aparatelor de încălzire ineficiente*

Articolul 5 alineatul (9) din Directiva (UE) 2023/1791 pune accentul pe performanța energetică a clădirilor, inclusiv pe înlocuirea aparatelor de încălzire vechi și ineficiente ca măsură de eficiență energetică deosebit de atractivă pe care organismele publice o pot lua. Întrucât obligația prevăzută la articolul 5 alineatul (1) din Directiva (UE) 2023/1791 se referă la reducerea consumului final de energie, înlocuirea cazanelor pentru încălzire pe bază de combustibili fosili cu încălzire centralizată (din surse regenerabile), atunci când este posibil, sau cu pompe de căldură, ar determina reduceri semnificative ale consumului final de energie.

5. **OBLIGAȚII LEGATE DE ARTICOLUL 6 DIN DIRECTIVA (UE) 2023/1791**

Articolul 6 din Directiva (UE) 2023/1791 înlocuiește articolul 5 din Directiva 2012/27/UE. Printre principalele modificări se numără următoarele:

— domeniul de aplicare al cerinței de renovare a 3 % din suprafața totală a clădirilor încălzite și/sau răcite a fost extins de la clădirile deținute și ocupate de administrația centrală la toate clădirile deținute de organismele publice, astfel cum sunt definite la articolul 2 din Directiva (UE) 2023/1791;

— nivelul necesar de renovare a crescut de la cerințele minime de performanță energetică (astfel cum sunt definite la articolul 5 din DPEC) la standardele privind clădirile al căror consum de energie este aproape egal cu zero (astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 3 din DPEC) sau la standardele ZEB (astfel cum sunt definite la articolul 11 din DPEC);

— pe lângă atingerea unui nivel echivalent de economii de energie în fiecare an, abordarea alternativă impune statelor membre să introducă un pașaport de renovare pentru clădirile care reprezintă cel puțin 3 % din suprafața totală a clădirilor încălzite și/sau răcite deținute de organisme publice, precum și renovarea clădirilor respective la standardele NZEB sau ZEB înainte de 2040.

([41]) Pentru o serie dintre elementele enumerate, există programe și scheme ale UE care pot fi abordate, cum ar fi ELENA, LIFE, INTERREG etc.

([42]) Recomandarea Comisiei din 12 decembrie 2023 privind transpunerea articolului 30 referitor la fondurile naționale pentru eficiență energetică, la finanțare și la asistența tehnică din Directiva (UE) 2023/1791 privind eficiența energetică (JO C, 19.12.2023, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1553/oj).

Pentru a se conforma articolului 6 din Directiva (UE) 2023/1791, statele membre:

— se asigură că cel puțin 3 % din suprafața totală a clădirilor încălzite și/sau răcite, care sunt deținute de organisme publice și care au o suprafață totală utilă de peste 250 m², se renovează în fiecare an pentru a fi transformate cel puțin în NZEB sau ZEB (abordare implicită);

— negociază cu proprietarul, în cazul clădirilor ocupate, dar care nu sunt deținute de organisme publice, cu scopul de a stabili clauze contractuale prin care clădirea să devină cel puțin NZEB sau ZEB, în special atunci când survine un moment de cotitură, cum ar fi reînnoirea contractului de închiriere, schimbarea destinației sau lucrări importante de reparare sau întreținere;

— întocmesc, pun la dispoziția publicului un inventar al clădirilor publice și asigură accesul la acesta.

Statele membre pot decide să aplice o abordare alternativă, care constă în realizarea unor economii anuale de energie cel puțin echivalente cu cele realizate prin intermediul abordării implicite. În scopul aplicării acestei abordări alternative, statele membre:

— estimează economiile de energie pe care renovările în temeiul articolului 6 alineatele (1)-(4) din Directiva (UE) 2023/1791 le-ar genera prin utilizarea unor valori standard adecvate pentru consumul de energie al clădirilor de referință ale organismelor publice, înainte și după renovarea la standarde NZEB sau ZEB;

— se asigură că, în fiecare an, se introduce un pașaport de renovare pentru clădirile care reprezintă cel puțin 3 % din suprafața totală a clădirilor încălzite și/sau răcite deținute de organisme publice. Pentru aceste clădiri, renovarea la standarde NZEB se realizează cel târziu până în 2040.

Clădirile care intră sub incidența articolului 6 din Directiva (UE) 2023/1791 sunt clădiri încălzite și/sau răcite deținute sau ocupate de organisme publice, cu o suprafață totală utilă de peste 250 m² [articolul 6 alineatul (1) din directiva respectivă]. Clădirile trebuie interpretate în conformitate cu definiția prevăzută la articolul 2 punctul 1 din DPEC, unde „clădire" înseamnă o „construcție cu acoperiș și pereți în care energia este utilizată pentru a se regla mediul interior". „Suprafață totală utilă" înseamnă „suprafața unei clădiri sau a unei părți de clădire unde se utilizează energie pentru a regla climatul interior" [articolul 2 punctul 13 din Directiva (UE) 2023/1791]. Aceasta înseamnă că acele clădiri precum garajele sau depozitele neîncălzite, de exemplu, sunt excluse de la această obligație. Tabelul 3 oferă o imagine de ansamblu a diferitelor obligații în funcție de categoriile de clădiri incluse la articolul 6 din Directiva (UE) 2023/1791.

Tabelul 3

Domeniul de aplicare al diferitelor obligații prevăzute la articolul 6 din Directiva (UE) 2023/1791

Categorie		Incluse în inventar	Incluse în scenariul de referință ([1])	Obligația de renovare	Contribuția la realizarea obiectivului de renovare la standardul NZEB
Referință		Articolul 6 alineatul (5)	Articolul 6 alineatele (1)-(4) și (6)		
Ocupate, dar care nu sunt deținute de organisme publice		DA	NU	NU ([2])	NU
Deținute de organisme publice	Clădiri care îndeplinesc deja standardul NZEB la 1 ianuarie 2024	DA	NU	NU	NU
	Locuințe sociale – NU sunt neutre din punctul de vedere al costurilor pentru renovare	DA	NU	NU	NU
	Locuințe sociale – neutre din punctul de vedere al costurilor pentru renovare	DA	DA	DA	DA
	Clădiri care nu sunt fezabile din punct de vedere tehnic, economic sau funcțional pentru a fi transformate într-o clădire la standardul NZEB [articolul 6 alineatul (2) al doilea paragraf]	DA	DA	NU	DA ([3])

Categorie		Incluse în inventar	Incluse în scenariul de referință ([1])	Obligația de renovare	Contribuția la realizarea obiectivului de renovare la standardul NZEB
Referință		Articolul 6 alineatul (5)	Articolul 6 alineatele (1)-(4) și (6)		
	Clădiri speciale, astfel cum se prevede la articolul 6 alineatul (2) literele (a)-(c)	DA	DA	DA	DA ([4])
	Toate celelalte clădiri vizate de obligația de renovare > 250 m²	DA	DA	DA	DA
Alte clădiri ≤ 250 m²		NU ([5])	NU	NU	NU

([1]) Numai clădirile deținute de organisme publice începând cu 1 ianuarie 2024 sunt incluse în scenariul de referință. Clădirile achiziționate de un organism public după această dată nu sunt incluse în scenariul de referință, dar pot contribui la atingerea obiectivului dacă sunt ulterior reabilitate în conformitate cu standardul NZEB sau ZEB.
([2]) Obligația de a negocia clauze contractuale [articolul 6 alineatul (1)].
([3]) Numai în cazul în care acestea sunt totuși renovate la standardul NZEB sau ZEB.
([4]) Pentru clădirile speciale, astfel cum se prevede la articolul 6 alineatul (2) literele (a)-(c), este suficientă o renovare în vederea eficienței energetice la un nivel adecvat stabilit de statele membre, care poate fi mai puțin strictă decât standardul NZEB. Atingerea standardului NZEB după renovare nu este obligatorie.
([5]) Nu există nicio obligație de a include clădirile cu o suprafață mai mică de 250 m² în inventar în conformitate cu articolul 6 alineatul (5), dar statele membre pot alege să facă acest lucru pentru a obține un inventar complet al clădirilor publice.

Obligațiile în materie de renovare și privind economiile de energie prevăzute la articolul 6 din Directiva (UE) 2023/1791 trebuie să fie îndeplinite anual de statele membre, începând cu data transpunerii, până la 11 octombrie 2025. În scopul colectării și raportării datelor, se recomandă statelor membre să utilizeze anul calendaristic ca bază pentru calcularea și raportarea obligațiilor lor. În perioada cuprinsă între data transpunerii și sfârșitul anului, cerința privind suprafața în m² care trebuie renovată sau economiile de energie care trebuie realizate poate fi calculată proporțional, și anume 0,7 % din suprafața tuturor clădirilor organismelor publice în 2025, în plus față de procentul de 2,3 % din clădirile administrației centrale care urmează să fie renovate în 2025, în conformitate cu articolul 5 din Directiva 2012/27/UE.

Conceptul de renovare energetică descrie îmbunătățirea performanței energetice a unuia sau mai multor elemente ale clădirii, de exemplu anvelopa clădirii sau sistemele tehnice ale clădirii, ceea ce reduce în mod semnificativ consumul de energie pentru încălzirea și/sau răcirea spațiilor, apă caldă, ventilație, iluminat (încorporat) și consumul de energie auxiliară ([43]).

Recomandarea (UE) 2019/1019 a Comisiei ([44]) oferă mai multe detalii cu privire la noțiunile de fezabilitate tehnică, economică și funcțională care sunt, de asemenea, relevante pentru aplicarea articolului 6 alineatul (2). Aceasta prevede că este de competența statelor membre să detalieze cazurile specifice în care îndeplinirea cerințelor nu este fezabilă din punct de vedere tehnic, economic și/sau funcțional și să se asigure că aceste cazuri sunt identificate, încadrate și justificate în mod clar. Procedurile de evaluare a fezabilității pot, de asemenea, să difere de la un tip de clădire la altul pentru a ține seama de particularitățile acestora. Fezabilitatea tehnică, economică și funcțională ar trebui interpretată după cum urmează:

— *fezabilitatea tehnică* – Nu se înregistrează fezabilitate tehnică atunci când nu pot fi aplicate cerințele din punct de vedere tehnic, și anume atunci când caracteristicile tehnice ale sistemului împiedică aplicarea cerințelor;

— *fezabilitatea economică* – Se referă la costurile aplicării cerințelor și la măsura în care: (i) aceste costuri sunt proporționale în ceea ce privește costurile intervenției planificate (de exemplu modernizarea sistemelor); (ii) beneficiile preconizate depășesc costurile, ținând cont de durata de viață așteptată a sistemului;

— *fezabilitatea funcțională* – Aplicarea cerințelor nu este posibilă din punct de vedere funcțional dacă acestea ar conduce la schimbări care ar afecta funcționarea sistemului sau utilizarea clădirii (sau a unității de clădire), ținând cont de constrângerile specifice (de exemplu reglementările tehnice) care se pot aplica sistemului și/sau clădirii.

([43]) Comisia Europeană, Direcția Generală Energie, 2019, Studiu cuprinzător privind activitățile de renovare energetică a clădirilor și adoptarea clădirilor al căror consum de energie este aproape egal cu zero în UE: raport final, Oficiul pentru Publicații, p. 208, https://data.europa.eu/doi/10.2833/14675/.
([44]) Recomandarea (UE) 2019/1019 a Comisiei din 7 iunie 2019 privind modernizarea clădirilor (JO L 165, 21.6.2019, p. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2019/1019/oj).

5.1. **Obligații legate de inventarul clădirilor organismelor publice**

În conformitate cu articolul 6 alineatul (5) din Directiva (UE) 2023/1791, până la data transpunerii, și anume 11 octombrie 2025, statele membre întocmesc, pun la dispoziția publicului și asigură accesul acestuia la un inventar al clădirilor încălzite și/sau răcite sau ambele, care au o suprafață mai mare de 250 m^2 și care sunt deținute sau ocupate de organisme publice. Pentru fiecare clădire, inventarul conține cel puțin suprafața totală în m^2, certificatul de performanță energetică (CPE) și, dacă este disponibil, consumul anual de energie măsurat pentru încălzire, răcire, electricitate și apă caldă. Acest inventar este actualizat cel puțin o dată la doi ani. Inventarul sprijină evaluarea obligațiilor prevăzute la articolul 6 alineatele (1)-(4) și (6) din Directiva (UE) 2023/1791, permițând statelor membre să calculeze suprafața totală captată în cadrul obiectivului de 3 % și suprafața în m^2 care trebuie renovată anual, conform abordării implicite, sau economiile de energie echivalente care trebuie realizate în cadrul abordării alternative.

Punctul de plecare pentru crearea inventarului este stabilirea unei liste a tuturor organismelor publice. Aceasta se poate baza pe lista organismelor publice necesară pentru articolul 5 din Directiva (UE) 2023/1791. Prin urmare, este recomandabil să se colecteze datele necesare pentru respectarea articolului 6 alineatul (5), împreună cu datele necesare pentru respectarea articolului 5, prin intermediul acelorași instrumente. Pentru fiecare organism public, statele membre identifică toate clădirile care intră sub incidența articolului. Deși articolul 6 alineatul (5) din Directiva (UE) 2023/1791 nu prevede obligația statelor membre de a raporta care sunt organismele care dețin sau ocupă clădirile, statele membre vor avea nevoie de aceste informații pentru a concepe măsuri adecvate diferite pentru clădirile deținute și cele ocupate de organismele publice. De asemenea, acestea pot utiliza informațiile respective pentru a respecta alte cerințe, cum ar fi necesitatea de a actualiza periodic inventarul și de a face legătura cu DPEC. De asemenea, ar putea fi utilă publicarea datelor privind proprietatea sau gradul de ocupare, astfel încât utilizatorii inventarului să poată identifica acele clădiri în cazul cărora organismele publice sunt direct responsabile de măsurile de eficiență energetică (inclusiv renovare).

Inventarul ar trebui întocmit astfel încât să fie posibilă identificarea unică a fiecărei clădiri. O abordare practică ar putea fi utilizarea aceluiași identificator unic utilizat în CPE, care poate varia de la un stat membru la altul. De exemplu, acesta ar putea fi adresa și/sau denumirea clădirii, Ar trebui să faciliteze și mai mult gestionarea inventarului și legătura cu alte baze de date prevăzute de DPEC.

Pe baza categoriilor identificate la articolul 6 alineatul (2) literele (a)-(c) din Directiva (UE) 2023/1791, inventarul include toate clădirile deținute sau ocupate de un organism public, printre care:

— clădirile care respectă deja standardele NZEB sau ZEB;

— locuințele sociale; întrucât definiția locuințelor sociale variază de la un stat membru la altul, definiția națională ar trebui utilizată pentru a stabili dacă o clădire ar trebui inclusă;

— clădirile care aparțin categoriilor speciale identificate la articolul 6 alineatul (2) din Directiva (UE) 2023/1791.

Articolul 6 alineatul (5) din Directiva (UE) 2023/1791 prevede că inventarul include certificatul de performanță energetică, ceea ce înseamnă o versiune electronică, de exemplu, vizibilă ca pagină web, PDF sau imagine.

CPE include suprafața clădirii (înțeleasă ca suprafață totală utilă, indicată în m^2), care poate fi utilizată pentru a completa elementul corespunzător din inventar.

Articolul 6 alineatul (5) din Directiva (UE) 2023/1791 prevede obligația statelor membre de a înregistra consumul de energie măsurat pentru fiecare clădire inclusă în inventar, atunci când aceste date sunt disponibile. Acesta include consumul anual de energie pentru încălzire, răcire, electricitate și apă caldă. Datele privind consumul de energie pot fi, de obicei, ușor de identificat, astfel cum sunt prevăzute de furnizorul de energie. Cu toate acestea, trebuie avute în vedere următoarele aspecte:

— încălzirea clădirilor este asigurată, de obicei, de: sisteme electrice (pompe de căldură, HVAC, instalații de încălzire cu rezistență), cazane cu combustibil (gaz, biomasă etc.), rețele de căldură sau alte sisteme de generare *in situ* (de exemplu, energie termică solară). În unele cazuri, identificarea consumului final de căldură este relativ ușoară; de exemplu, rețelele de căldură pot înregistra cantitatea de căldură livrată clădirii în scopul facturării. În alte cazuri (de exemplu, cazanele cu funcționare pe biomasă), utilizatorii sunt facturați în funcție de cantitatea de combustibil pe care o cumpără, care trebuie, prin urmare, convertită în kWh;

— consumul de energie electrică va include, de regulă, energia utilizată de echipamentele care nu sunt direct legate de clădirea în sine. De exemplu, o clădire poate găzdui serverele unei organizații întregi și poate prezenta un consum foarte ridicat în comparație cu valoarea indicată în CPE;

— în cazul în care clădirea nu este dotată cu contorizare individuală, ar putea fi imposibilă indicarea separată a consumului de energie pentru încălzire, răcire și apă caldă, dacă acestea sunt furnizate de echipamente electrice. În acest caz, acestea ar trebui incluse în consumul de energie electrică;

— în cazul clădirilor cu surse regenerabile de energie produse la fața locului, consumul legat de producția la fața locului ar trebui adăugat la cantitatea netă de energie importată din rețea. Consumul total de energie se calculează ca *total importuri* plus producție minus *total exporturi*;

— în unele cazuri, nu va fi posibilă furnizarea unei cifre complete pentru una dintre subcategoriile consumului de energie, de exemplu, în cazul unei clădiri în care doar o parte din necesarul de apă caldă este acoperită de o instalație solară pentru încălzirea apei. În acest caz, numai cantitatea măsurabilă de apă caldă generată la fața locului trebuie raportată la subcategoria *apă caldă*.

Atunci când definesc metodologia de respectare a cerințelor de la articolul 6 alineatul (5) din Directiva (UE) 2023/1791, statele membre ar trebui să ofere instrucțiuni clare organismelor publice cu privire la modul în care ar trebui raportate datele privind consumul.

Pentru ca inventarul să fie pus la dispoziția publicului și accesibil acestuia, statele membre se asigură că publicul larg și orice părți interesate pot accesa și utiliza cu ușurință datele. În practică, statele membre pot respecta cerința, de exemplu prin:

— publicarea inventarului pe un site web ușor accesibil publicului;

— permiterea accesului gratuit fără înregistrare sau după un proces simplu de înregistrare;

— furnizarea unor funcții de bază utilizatorilor, de exemplu, pentru a căuta o anumită clădire sau anumite clădiri deținute de un anumit organism public sau de alte caracteristici disponibile ale clădirii;

— permiterea descărcării integrale sau parțiale a datelor de către utilizatori.

Statele membre pot furniza funcții suplimentare pentru a facilita utilizarea inventarului, de exemplu pentru căutarea în funcție de organism public, de oraș/regiune sau în funcție de adresă.

Statele membre trebuie să întocmească inventarul până la termenul de transpunere și să îl actualizeze cel puțin o dată la doi ani ([45]). Aceste actualizări ar trebui să includă cel puțin următoarele modificări:

— clădiri nou construite, clădiri noi achiziționate sau utilizate de un organism public;

— clădirile din baza de date care sunt vândute sau demolate sau în cazul în care închirierea s-a încheiat;

— clădiri care suferă modificări ce determină schimbări ale dimensiunii acestora;

— clădiri la nivelul cărora a fost efectuată o evaluare actualizată a performanței energetice, generând un nou CPE;

— clădiri la nivelul cărora a fost efectuată o renovare energetică, generând reduceri energetice semnificative.

În scopul actualizării inventarului o dată la doi ani, statele membre actualizează, de asemenea, datele privind consumul de energie pentru clădirile organismelor publice. Cu toate acestea, pentru a reduce la minimum sarcina administrativă pentru statele membre, se recomandă ca datele privind consumul de energie să fie actualizate numai dacă există modificări semnificative, de exemplu ca urmare a unei renovări energetice sau în cazul schimbării utilizării. Pentru a reduce și mai mult sarcina administrativă, se recomandă soluții digitale și automatizate pentru a facilita colectarea datelor. Acestea ar trebui elaborate astfel încât cerințele asociate cu articolul 5 din Directiva (UE) 2023/1791 să poată fi îndeplinite și prin intermediul aceluiași flux de date. De exemplu, citirile automate de date de la contoarele inteligente pot fi agregate la nivel de clădire și la nivelul organismului public, astfel încât atât inventarul pentru articolul 6 din Directiva (UE) 2023/1791, cât și configurația bazei de date pentru a se conforma articolului 5 din Directiva (UE) 2023/1791 să poată fi actualizate periodic.

([45]) Actualizarea inventarului nu va avea niciun efect asupra valorii de referință și a obiectivului anual, care vor rămâne aceleași.

Articolul 6 alineatul (5) din Directiva (UE) 2023/1791 prevede obligația statelor membre de a lega inventarul de prezentarea generală a parcului imobiliar efectuată în cadrul planurilor naționale de renovare a clădirilor în conformitate cu articolul 3 din DPEC și cu bazele de date create în temeiul articolului 22 din DPEC. Acest lucru ar putea fi realizat prin legarea inventarului de aceste seturi de date prin intermediul numelui sau al identificatorului clădirii. În cazul în care DPEC prevede obligația statelor membre de a raporta numărul de clădiri și suprafața totală (m^2) pentru clădirile publice, această cifră poate fi extrasă din inventarul întocmit în temeiul articolului 6 din Directiva (UE) 2023/1791. Datele colectate pentru întocmirea inventarului prevăzut la articolul 6 alineatul (5) din Directiva (UE) 2023/1791 pot fi utilizate pentru a completa prezentarea generală a parcului imobiliar național, dar vor fi necesare și alte surse de date.

Articolul 6 alineatul (5) al doilea paragraf din Directiva (UE) 2023/1791 prevede că datele disponibile și accesibile publicului din inventar (cu privire la caracteristicile parcului imobiliar, la renovarea clădirilor și la performanța energetică) pot fi agregate de Observatorul parcului imobiliar al UE (*Building Stock Observatory* – BSO) pentru a asigura o mai bună înțelegere a performanței energetice a sectorului clădirilor prin intermediul unor date comparabile. BSO UE este un instrument care monitorizează performanța energetică a clădirilor în întreaga UE ([46]). Inventarul instituit în temeiul articolului 6 alineatul (5) ar trebui să contribuie la îmbunătățirea datelor și a informațiilor din BSO UE prin furnizarea de date privind parcul imobiliar al organismelor publice, inclusiv certificate de performanță energetică, clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero și consumul de energie. Cerința ar fi îndeplinită cel puțin dacă statele membre partajează datele de inventar cu BSO UE în conformitate cu modalitățile care urmează să fie stabilite de Comisie.

5.2. **Obligația de a respecta obiectivul anual de renovare**

Rata de renovare de 3 % se calculează la suprafața totală a clădirilor cu o suprafață totală utilă de peste 250 m^2 deținute de organisme publice și care, la 1 ianuarie 2024, nu îndeplinesc standardul NZEB. Aceasta înseamnă că obiectivul anual de renovare de 3 % se bazează pe o valoare fixă (de referință) pe întreaga perioadă de punere în aplicare.

Statele membre pot alege clădirile destinate renovării pentru a respecta cerința de renovare de 3 %, ținând seama în mod corespunzător de raportul cost-eficacitate și de fezabilitatea tehnică atunci când aleg clădirile destinate renovării. În cazul în care statele membre estimează că nu este fezabil din punct de vedere tehnic, economic sau funcțional ca o anumită clădire să fie transformată într-o clădire al cărei consum de energie este aproape egal cu zero și renovează clădirea respectivă la un nivel mai scăzut, ele nu iau în calcul renovarea clădirii respective pentru îndeplinirea cerinței. Totuși, aceste clădiri trebuie incluse în continuare în lista clădirilor utilizată pentru calcularea cerinței anuale de renovare (și anume în scenariul de referință). Statele membre ar trebui, de asemenea, să ia în considerare faptul că definiția NZEB include conceptul de raport cost-eficacitate.

În mod excepțional, statele membre pot aplica cerințe mai puțin stricte decât renovarea la standarde NZEB sau ZEB pentru clădirile care aparțin următoarelor categorii [articolul 6 alineatul (2) din Directiva (UE) 2023/1791]:

— clădiri protejate ([47]), în măsura în care respectarea anumitor cerințe minime de performanță energetică ar modifica în mod inacceptabil caracterul sau aspectul acestora;

— clădiri deținute de forțele armate sau de administrația centrală și care servesc unor obiective de apărare națională. Această dispoziție nu include spațiile de locuit individuale sau clădirile de birouri;

— clădiri utilizate ca lăcașuri de cult și pentru activități cu caracter religios.

Potrivit acestei dispoziții, aceste clădiri ar trebui incluse în calculul valorii de referință și pot fi luate în calcul pentru atingerea obiectivului, chiar dacă ating un alt standard de performanță energetică decât NZEB sau ZEB. Renovarea acestor clădiri la un standard mai mic decât NZEB sau ZEB ar trebui să fie cât mai aproape posibil de standardul NZEB sau ZEB pentru ca acestea să fie luate în calcul pentru atingerea obiectivului, având în vedere caracteristicile speciale ale clădirii. În acest scop, statele membre ar trebui să definească acest nivel minim în funcție de caracteristicile clădirii sau ale grupului de clădiri cu caracteristici similare.

([46]) Observatorul parcului imobiliar al UE, https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficient-buildings/eu-building-stock-observatory_en/.

([47]) Articolul 6 din Directiva (UE) 2023/1791 se referă la clădirile protejate oficial ca făcând parte dintr-un sit protejat sau datorită valorii lor arhitecturale sau istorice deosebite, care vor fi în mare parte clădiri istorice.

Locuințe sociale

În sensul articolului 6 alineatul (1) al treilea paragraf din Directiva (UE) 2023/1791, locuințele sociale acoperă toate clădirile (inclusiv clădirile cu mai multe apartamente și casele individuale) cu o suprafață totală utilă de peste 250 m^2 deținute de organisme publice în scopul furnizării de locuințe sociale și care, la 1 ianuarie 2024, nu corespund definiției NZEB aplicabilă în statul membru în cauză. Statele membre ar trebui să facă trimitere la definiția națională a locuințelor sociale. Clădirile cu proprietate mixtă ar trebui incluse în obligația de renovare dacă sunt îndeplinite criteriile privind suprafața pentru părțile deținute de organismul public.

Statele membre pot alege să excepteze locuințele sociale de la obligația de renovare, în cazul în care renovarea ar conduce la creșteri ale chiriilor pentru persoanele care trăiesc în locuințe sociale care nu pot fi limitate la echivalentul economiilor la factura de energie. În acest scop, statele membre pot estima economiile la facturile de energie rezultate din renovarea locuințelor sociale (luând în considerare economiile de energie și evoluția prețurilor la energie) și pot evalua dacă acestea sunt suficiente pentru a acoperi costurile de renovare. Atunci când economiile de pe factura la energie nu acoperă costurile de renovare, statele membre pot lua în considerare opțiuni alternative pentru a evita ca toate costurile de renovare să fie transferate rezidenților, de exemplu prin finanțarea unei părți din costuri prin intermediul instrumentelor de finanțare publice sau private, inclusiv prin măsuri și investiții eligibile în cadrul Fondului social pentru climă. Acest caz ar trebui să se aplice în situațiile în care chiria este percepută proporțional cu valoarea casei și în care costurile de îmbunătățire a locuințelor (inclusiv renovările energetice) sunt transferate gospodăriilor sub forma creșterii chiriilor.

Neutru din punctul de vedere al costurilor înseamnă că investiția necesară pentru renovarea clădirii este egală sau mai mică decât echivalentul monetar al beneficiilor pe toată durata de viață care pot fi preconizate în urma renovării. Pentru a evalua dacă acest lucru este valabil, statele membre ar trebui să definească metodologii adecvate care să specifice modul de stabilire a parametrilor necesari pentru calcul, cum ar fi costurile de renovare, ratele de actualizare, viitoarele prețuri ale energiei, consumul înainte și după renovare etc.

Statele membre ar trebui să ia în considerare alte costuri relevante impuse de locuințele sociale, precum și alte beneficii care pot fi obținute în urma unei renovări la standardul NZEB. De exemplu, gospodăriile care închiriază locuințe sociale pot beneficia de tarife (mai mici) concepute pentru a ajuta grupurile prioritare (cum ar fi persoanele afectate de sărăcie energetică, clienții vulnerabili, persoanele care trăiesc în gospodării cu venituri mici și, acolo unde este cazul, persoanele care trăiesc în locuințe sociale) cu facturile lor la energie sau factura la energie poate fi plătită parțial sau integral prin scheme de sprijin social sau prin alte instrumente disponibile în fiecare stat membru, inclusiv explorarea oportunităților oferite de fondurile reînnoibile (*revolving*) și de proiectele în domeniul energiei din surse regenerabile deținute de comunitate, și anume partajarea energiei solare între chiriași în locuințe sociale care furnizează energie electrică verde la un preț mai mic. Renovările energetice ar reduce factura la energie și, prin urmare, ar reduce aceste costuri indirecte ale energiei care ar putea să nu fie evidente dacă se ia în considerare numai factura la energie. Reducerea costurilor de întreținere și îmbunătățirea condițiilor de viață după renovare sunt alte aspecte care ar trebui considerate ca făcând parte din evaluarea neutralității costurilor.

Statele membre ar trebui să evalueze neutralitatea costurilor în ceea ce privește intervenția pe baza costurilor estimate și a valorilor consumului, dar pot lua în considerare limitarea oricărei creșteri a chiriei după renovare pentru chiriașii locuințelor sociale la valoarea economiilor realizate la factura la energie. Un exemplu fictiv este renovarea locuințelor sociale care costă 30 000 EUR și înregistrează economii de 12 000 kWh pe an în ceea ce privește consumul de energie. Dacă gospodăriile ar plăti o rată medie de 0,25 EUR per kWh, acestea ar economisi 3 000 EUR pe an, dar dacă gospodăria ar beneficia de un tarif redus, de exemplu 0,10 EUR per kWh, economiile anuale s-ar ridica la 1 200 EUR. În plus, dacă gospodăria a utilizat mai puțin decât consumul estimat de energie pentru locuința respectivă, economiile realizate în practică vor fi mai mici de 1 200 EUR. În acest caz, nu va fi posibilă recuperarea investiției, chiar dacă se utilizează rate de actualizare foarte scăzute; totuși, acest lucru se datorează costurilor socializate (tarifele subvenționate la energie electrică, în acest exemplu) și a neluării în considerare în mod corespunzător a chiriașilor care își subîncălzesc locuințele. Pentru a asigura neutralitatea costurilor, statele membre ar trebui să ia în considerare subvențiile primite de furnizorii de locuințe sociale și să îi ajute să acopere costurile de renovare pe care nu le pot recupera de la chiriași.

Statele membre ar trebui să stabilească o metodologie adecvată pentru a evalua dacă este îndeplinită condiția neutralității costurilor. Statele membre ar trebui să definească o rată de actualizare adecvată pentru a transpune în fapt costurile de întreținere și facturile la energie, dar aceasta ar trebui stabilită la un nivel realist, de exemplu, la costul capitalului pentru organismul public sau la rata de actualizare socială ([48]). Acest lucru este diferit de testul de fezabilitate economică, în cadrul căruia ar putea fi oportun să se includă o marjă de profit și o rată de actualizare mai mare, pentru a reflecta remunerarea riscului.

([48]) În acest context, costul capitalului poate fi definit ca rata minimă de rentabilitate pe care un organism public trebuie să o obțină înainte de a genera profit. De exemplu, ar putea fi costul împrumuturilor de bani de la o instituție financiară. Rata de actualizare socială este o rată de actualizare aplicată de obicei proiectelor cu valoare publică sau socială.

Principiul neutralității costurilor poate fi considerat respectat în cazul în care următoarea condiție este adevărată:

$$RC \leq \sum_{i=0}^{rl} \frac{(E_{br,i} + OC_{br,i} - OB_{br,i}) - (E_{ar,i} + OC_{ar,i} - OB_{ar,i})}{(1+r)^i}$$

unde:

RC: costurile suportate pentru renovarea energetică a clădirii;

E: valoarea totală a facturii la energie;

OC: alte costuri;

OB: alte beneficii;

br: înainte de renovare;

ar: după renovare;

r: rata de actualizare aplicată;

i: anul pentru care sunt estimate costurile și beneficiile;

rl: durata de viață rămasă a clădirii existente înainte de renovare.

Partea dreaptă a ecuației reprezintă economiile realizate în ceea ce privește costurile de funcționare ale clădirilor pe întreaga durată de viață utilă, actualizate în mod corespunzător. Ecuația este prezentată ca o însumare, deoarece statele membre ar putea dori să ia în considerare modificările costului energiei și alte costuri și beneficii preconizate în anii următori.

Statele membre pot defini detaliile metodologiei, însă evaluarea ar trebui să fie în concordanță cu definiția neutralității costurilor și a celor mai bune practici. În ceea ce privește evaluarea, statele membre ar trebui să ia în considerare următoarele aspecte:

— evaluarea nu ar trebui să ia în considerare costurile reale cu energia plătite de gospodăriile din locuințe sociale dacă acestea sunt sub prețul pieței, ci o factură noțională calculată în funcție de ratele medii și pe baza consumului estimat, de exemplu, utilizând metodologia de calcul al performanței energetice a clădirilor în conformitate cu anexa I din DPEC. Cu toate acestea, atunci când se estimează creșterea chiriei, ar trebui luate în considerare numai economiile de energie realizate efectiv de către chiriași;

— costul de înlocuire al elementelor clădirilor care au ajuns la sfârșitul duratei lor de viață ar trebui luat în considerare la estimarea costului renovării energetice. De exemplu, în cazul în care un cazan pe gaz trebuie înlocuit, costul renovării energetice ar trebui să includă doar diferența de cost dintre un sistem eficient din punct de vedere energetic (de exemplu, o pompă de căldură) și alternativa cea mai probabilă disponibilă pe piață pentru a înlocui cazanul pe gaz;

— Durata de viață preconizată a elementelor înlocuite ar trebui luată în calcul la evaluarea beneficiilor și ar trebui estimată în mod similar cu metodologia aplicată pentru evaluarea nivelului optim din punctul de vedere al costurilor în conformitate cu anexa I la Regulamentul delegat (UE) nr. 244/2012 al Comisiei ([49]). Pentru calcularea valorii reziduale a unei clădiri, statele membre ar trebui să facă trimitere la anexa I la Regulamentul delegat (UE) nr. 244/2012 de stabilire a unui cadru comparativ de calcul al nivelurilor optime, din punctul de vedere al costurilor, ale cerințelor minime de performanță energetică a clădirilor și a elementelor acestora. Se prevede că statele membre utilizează o perioadă de calcul de 30 de ani pentru clădiri rezidențiale și publice și o perioadă de calcul de 20 de ani pentru clădirile comerciale nerezidențiale;

— alte venituri, de exemplu cele generate de panouri solare fotovoltaice, ar trebui considerate ca făcând parte din celelalte beneficii după renovare;

— renovările pot declanșa lucrări suplimentare, fie ca cerință de reglementare, fie cu scopul de a aduce îmbunătățiri suplimentare clădirii. De exemplu, renovarea unei clădiri poate impune aducerea clădirii în conformitate cu reglementările privind siguranța în caz de incendiu, accesibilitatea sau cablajul electric sau poate deschide noi zone de locuit (cum ar fi un acoperiș). Statele membre ar trebui să explice în metodologie modul de eliminare a costurilor pentru aceste lucrări din costurile de renovare; totuși, atunci când acest lucru nu este posibil, beneficiile suplimentare oferite de aceste costuri ar trebui incluse ca *Alte beneficii* după renovare.

([49]) Regulamentul delegat (UE) nr. 244/2012 al Comisiei din 16 ianuarie 2012 de completare a Directivei 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind performanța energetică a clădirilor prin stabilirea unui cadru metodologic comparativ de calcul al nivelurilor optime, din punctul de vedere al costurilor, ale cerințelor minime de performanță energetică a clădirilor și a elementelor acestora (JO L 81, 21.3.2012, p. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2012/244/oj).

Statele membre pot lua în considerare și alte aspecte:

— diferența dintre valoarea clădirii înainte și după renovare (valoarea reziduală a unei clădiri la sfârșitul perioadei examinate);

— o estimare a creșterii confortului rezidenților.

Locuințele sociale care nu îndeplinesc criteriile de neutralitate a costurilor pot fi excluse din scenariul de referință. În cazul în care statele membre aleg să excludă parțial sau integral locuințele lor sociale din scenariul de referință, ele furnizează o justificare a motivului pentru care renovarea acestor clădiri nu ar fi neutră din punctul de vedere al costurilor sau ar conduce la creșteri ale chiriilor care depășesc economiile la factura de energie.

Întrucât evaluarea neutralității costurilor și posibila exceptare a locuințelor sociale au un impact asupra calculării obiectivului anual de renovare, statele membre ar trebui să efectueze evaluarea neutralității costurilor pentru întregul fond de locuințe sociale înainte de termenul de transpunere. Statele membre pot aplica metode diferite de evaluare a neutralității costurilor în avans:

— în cazul în care fondul de locuințe sociale este relativ omogen, statele membre pot defini valori standard pentru estimarea costurilor și a beneficiilor pentru principalele tipuri de locuințe. Aceste valori pot fi legate de factori precum anul construcției și anul ultimei renovări și pot permite o evaluare rapidă a neutralității costurilor pentru întregul fond;

— în cazul în care fondul de locuințe sociale are caracteristici semnificativ diferite, statele membre ar trebui să efectueze o serie de evaluări adaptate, cu scopul de a obține o imagine suficient de detaliată a întregului fond.

Deoarece evaluarea neutralității costurilor trebuie efectuată înainte de lucrările de renovare, evaluarea ar trebui să ia în considerare starea clădirii (inclusiv durata de viață rămasă a diferitelor elemente ale clădirii) în momentul în care se efectuează evaluarea.

Categorii speciale de clădiri, astfel cum sunt definite la articolul 6 alineatul (2) literele (a)-(c) din Directiva (UE) 2023/1791

Potrivit articolului 6 alineatul (2) din Directiva (UE) 2023/1791, statele membre pot aplica cerințe mai puțin stricte decât cele prevăzute la articolul 6 alineatul (1) din directiva respectivă pentru anumite categorii de clădiri, astfel cum sunt definite la articolul 6 alineatul (2) literele (a)-(c) din Directiva (UE) 2023/1791. Această dispoziție ar trebui interpretată ca o obligație de renovare care poate fi îndeplinită prin renovarea acestor clădiri la un alt nivel de performanță decât standardul NZEB sau ZEB, deși, în mod implicit, ori de câte ori este posibil, aceste clădiri sunt renovate la standardul NZEB sau ZEB. Statele membre trebuie să includă întotdeauna clădirile care aparțin categoriilor speciale în scenariul de referință pentru calcularea cerinței de renovare de 3 %. Statelor membre li se permite să contabilizeze renovarea acestor clădiri în cota anuală de renovare, chiar dacă acestea sunt renovate la un standard diferit. Deși se pot aplica cerințe de renovare mai puțin stricte în cazul clădirilor deținute de forțele armate sau de administrația centrală și care servesc unor obiective de apărare națională, spațiile de locuit individuale sau clădirile de birouri ale forțelor armate și alte altor categorii de personal angajat de autoritățile de apărare națională trebuie renovate până la nivelul NZEB sau ZEB pentru a fi luate în calcul în vederea atingerii obiectivului anual.

Pentru identificarea clădirilor care aparțin acestor categorii, statele membre ar trebui să revină la metodologiile deja existente. De exemplu, în cazul clădirilor protejate oficial, utilizate ca lăcașuri de cult și pentru activități cu caracter religios, ar putea fi utilizată aceeași metodologie utilizată în scopul DPEC.

Articolul 6 alineatul (2) din Directiva (UE) 2023/1791 nu impune nicio obligație explicită statelor membre de a notifica Comisiei abordarea lor față de categoriile speciale de clădiri, însă criteriile stabilite pentru clădirile protejate impun statelor membre să efectueze o evaluare. În cazul clădirilor deținute de forțele armate sau care servesc unor obiective de apărare și în cazul clădirilor utilizate ca lăcașuri de cult și pentru activități cu caracter religios, statele membre trebuie doar să demonstreze că aceste clădiri aparțin acestor categorii. Acest lucru poate fi realizat atunci când renovarea acestor clădiri este contabilizată în cota anuală de renovare, întrucât toate clădirile care aparțin categoriilor speciale trebuie incluse în scenariul de referință pentru calcularea cerinței anuale.

Statele membre ar trebui să definească în mod clar nivelul de performanță energetică pe care clădirile din aceste categorii vor trebui să îl atingă pentru a fi luate în calcul la rata anuală de renovare și să justifice aceste niveluri de performanță. Nivelul de performanță energetică ar trebui să fie în conformitate cu obiectivul articolului 6, și anume toate măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice și de transformare a clădirii în NZEB sau ZEB ar trebui puse în aplicare, cu excepția cazului în care acestea afectează caracterul sau utilizarea clădirilor sau sunt disproporționate.

În ceea ce privește clădirile speciale [articolul 6 alineatul (2) literele (a)-(c) din Directiva (UE) 2023/1791] și clădirile pe care statele membre aleg să nu le renoveze pe baza unor considerente de fezabilitate [articolul 6 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva (UE) 2023/1791], statele membre ar trebui să aibă în vedere stabilirea unei metodologii adecvate care să permită identificarea clădirilor care nu sunt fezabile pentru renovarea la standarde NZEB sau ZEB, pe baza unor criterii standard. Metodologia trebuie să ia în considerare costurile de renovare, economiile de energie și costurile sau impacturile suplimentare asociate caracteristicilor clădirii care o încadrează într-o categorie specială. Metodologia și criteriile pot fi aplicate mai degrabă grupurilor de clădiri decât la nivel de clădire; de exemplu, spațiul de birouri construit într-o anumită perioadă, utilizând același proces de construcție. Indicatorii relevanți, care ar putea fi luați în considerare de statele membre pentru a evalua comparabilitatea clădirilor, sunt:

(a) caracteristicile clădirii:

— tipul clădirii (de exemplu, locuință, birou, unitate de învățământ, spital);

— anul construcției;

— măsura dimensiunii fizice (de exemplu, suprafața totală);

— suprafața totală încălzită și/sau răcită;

— suprafața pereților exteriori;

— măsuri de eficiență energetică (de exemplu, etanșeitatea la aer, raportul suprafață vitrată/pereți, tipurile de ferestre, nivelurile de izolare, vitrajul dublu, iluminatul eficient, temporizatorul aparatelor de încălzire, timpul scurs de la ultima reglare a încălzirii);

— sisteme defecte ale clădirilor (de exemplu, sisteme de încălzire, instalații electrice, anvelopa clădirii);

(b) factorii climatici:

— zona climatică;

— nebulozitatea;

(c) planificarea urbană:

— densitatea vecinătăților;

— măsuri de atenuare a efectelor meteorologice (de exemplu, plasamente strategice de vegetație).

5.2.1. *Renovarea clădirilor deținute de organisme publice*

Pentru a îndeplini obligația de renovare, statele membre trebuie mai întâi să stabilească suprafața totală utilă care, la 1 ianuarie 2024, intră sub incidența obligației (scenariu de referință). Pe baza acestei cifre, statele membre pot estima obiectivul anual de renovare (3 % din valoarea de referință).

Pentru a face parte din scenariul de referință, clădirile trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

— să aibă o suprafață totală utilă mai mare de 250 m^2;

— să fie deținute de organisme publice, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 12 din Directiva (UE) 2023/1791;

— să nu atingă standardul NZEB la 1 ianuarie 2024.

Statele membre pot excepta de la valoarea de referință locuințele sociale în cazul în care renovările nu ar fi neutre din punctul de vedere al costurilor sau în cazul în care o renovare ar conduce la creșteri ale chiriilor care nu se limitează la echivalentul economiilor la factura de energie.

După stabilirea scenariului de referință, statele membre calculează obiectivul anual de renovare pe care vor trebui să îl îndeplinească. Pentru a calcula obiectivul anual minim de renovare, ar trebui utilizată următoarea formulă:

$$\textit{Obiectivul anual minim de renovare (în } m^2) = m^2_{\textit{suprafața totală utilă}} \times r_r$$

unde:

$m^2_{\textit{suprafață totală utilă}}$ reprezintă suma suprafeței utile a tuturor clădirilor incluse în scenariul de referință;

r_r este rata de renovare de 3 % stabilită la articolul 6 alineatul (1) din Directiva (UE) 2023/1791.

Un exemplu numeric este prezentat în apendicele C la prezenta anexă.

Obiectivul anual de renovare în termeni de m² rămâne neschimbat în perioada în care Directiva (UE) 2023/1791 este în vigoare. Aceasta este o modificare în comparație cu Directiva 2012/27/UE, în care obiectivul anual de renovare trebuia să fie calculat anual pe baza suprafeței care nu îndeplinea cerințele naționale minime de performanță energetică. Directiva (UE) 2023/1791 implică faptul că rata anuală de renovare necesară va fi semnificativ mai mare în comparație cu metoda utilizată în Directiva 2012/27/UE. Aceasta înseamnă, de asemenea, că nivelul de referință stabilit până la sfârșitul primei perioade de raportare și, prin urmare, obiectivul anual de renovare nu trebuie actualizat atunci când o clădire este vândută, demolată, achiziționată sau construită. Există cazuri speciale care oferă statelor membre un anumit grad de flexibilitate pentru a atinge obiectivul anual de renovare. Aceste cazuri sunt explicate mai jos.

Statele membre comunică Comisiei nivelul lor de referință (total m² de clădiri care intră în domeniul de aplicare al articolului) și obiectivul anual de renovare (tot în m²) în planurile lor naționale privind energia și clima stabilite prin Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului ([50]) (a se vedea capitolul 7.1). În cadrul acestei comunicări, statele membre ar trebui să indice, de asemenea, suprafața clădirilor în m² care se încadrează în categoriile speciale prevăzute la articolul 6 alineatul 2 literele (a)-(c). Cantitatea de m² renovată care poate fi luată în calcul în vederea îndeplinirii cerinței anuale ar trebui să fie comunicată de statele membre în rapoartele bienale în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/1999, făcând distincție între m² de clădiri renovate care se încadrează în categoriile speciale prevăzute la articolul 6 alineatul (2) literele (a)-(c) din Directiva (UE) 2023/1791.

Economii concentrate la începutul perioadei

Cu scopul de a oferi un stimulent pentru acțiuni timpurii, Directiva (UE) 2023/1791 permite statelor membre care renovează peste 3 % din suprafața totală a clădirilor de pe teritoriul său într-un anumit an să contabilizeze acest așa-numit excedent de renovare în cadrul ratei anuale de renovare corespunzătoare din următorii ani [articolul 6 alineatul (3)]. Până la 31 decembrie 2026, excedentele de renovare obținute într-un anumit an pot fi contabilizate în cadrul ratei anuale de renovare din următorii trei ani. Începând cu 1 ianuarie 2027, excedentele de renovare obținute într-un anumit an pot fi contabilizate în cadrul ratei anuale de renovare din următorii doi ani. În practică, aceasta înseamnă că, dacă, de exemplu, un stat membru renovează 3,5 % din suprafața utilă totală a parcului său imobiliar în anul X, în anul X + 1 acesta trebuie să renoveze doar 2,5 % din suprafața utilă totală. Dacă statul membru renovează 3 % din suprafața utilă totală și în anul X + 1, diferența de 0,5 % poate fi utilizată în anul X + 2 pentru a reduce cerința de renovare la 2,5 %. De asemenea, este posibilă repartizarea realizărilor excedentare pe parcursul celor doi ani (de exemplu, 0,25 % în anul X + 1 și 0,25 % în anul X + 2).

Demolare și înlocuire

În conformitate cu articolul 6 alineatul (4) din Directiva (UE) 2023/1791, statele membre pot, în anumite circumstanțe, să contabilizeze suprafața utilă a unei clădiri noi deținute pentru a înlocui o clădire demolată în oricare din cei doi ani precedenți în cadrul ratei anuale de renovare. Contabilizarea noilor clădiri NZEB sau ZEB în vederea atingerii ratei anuale de renovare este permisă cu condiția îndeplinirii a două criterii:

— **Criteriul 1** – Clădirea nouă înlocuiește clădirea unui organism public demolată în oricare din cei doi ani precedenți; și

([50]) Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 328, 21.12.2018, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

— **Criteriul 2** – Demolarea și înlocuirea clădirii actuale cu o clădire nouă este mai rentabilă și mai durabilă în ceea ce privește consumul de energie și emisiile de CO_2 realizate pe durata ciclului de viață, comparativ cu renovarea clădirii actuale. Emisiile de CO_2 generate pe durata ciclului de viață includ emisiile de CO_2 încorporate și operaționale și emisiile de CO_2 legate de demolarea clădirii vechi.

Condițiile pentru îndeplinirea celui de al doilea criteriu sunt prezentate în tabelul 4.

Tabelul 4

Criterii pentru demolare și înlocuire

Parametri	Condiție
Raportul cost-eficacitate	Costul total al demolării clădirii actuale (în euro) + costul total al construirii unei clădiri noi (în euro) < Costul total al renovării clădirii actuale (în euro)
Sustenabilitate	[Consumul total de energie (în kWh) al clădirii renovate pe durata ciclului de viață economică estimat rămas + consumul de energie (în kWh) în faza de renovare] > [Consumul total de energie (în kWh) al unei clădiri noi pe parcursul aceluiași număr de ani + Consumul total de energie (în kWh) în timpul fazei de demolare și de construcție] ȘI [Emisiile de CO_2 pe durata ciclului de viață (în tCO_2e) ale clădirii demolate pe durata ciclului de viață economică estimat rămas + emisiile de CO_2 generate pe durata ciclului de viață (în tCO_2e) în timpul fazei de renovare] > [emisiile de CO_2 pe durata ciclului de viață (în tCO_2e) ale unei clădiri noi pe parcursul aceluiași număr de ani + emisiile de CO_2 pe durata ciclului de viață (în tCO_2e) în timpul fazei de demolare și de construcție]

Ciclul de viață economică estimat este stabilit de statele membre în conformitate cu DPEC. Clădirea demolată care ar urma să fie renovată și noua clădire ar trebui comparate în aceeași perioadă de timp (și anume întregul ciclu de viață sau ciclul de viață economică estimat al clădirii actuale).

Condiția de sustenabilitate ar putea fi îndeplinită, de exemplu, dacă o renovare cu materiale cu consum mare de energie și cu emisii ridicate de CO_2 (de exemplu, beton, oțel) este înlocuită cu o reconstrucție cu materiale cu consum mic de energie și cu conținut scăzut de CO_2 (de exemplu, lemn și produse derivate din biomasă).

În conformitate cu articolul 6 alineatul (4) din Directiva (UE) 2023/1791, statele membre stabilesc și publică în mod clar criteriile generale, metodologiile și procedurile utilizate pentru a identifica acele cazuri excepționale în care pot contabiliza clădirile noi deținute pentru a înlocui clădirile demolate în cadrul ratei anuale de renovare.

Atunci când stabilesc metodologia de evaluare a emisiilor generate de clădiri pe durata ciclului de viață, statele membre ar trebui să facă trimitere la standardele și metodologiile menționate de Comisie pentru a asigura estimări exacte. De exemplu:

— Comisia Europeană, Platforma europeană pentru evaluarea ciclului de viață. (https://eplca.jrc.ec.europa.eu/lifecycleassessment.html);

— EN 15978:2011 Dezvoltarea durabilă a lucrărilor de construcție. Evaluarea performanței de mediu a clădirilor. Metoda de calcul. (https://www.en-standard.eu/bs-en-15978-2011-sustainability-of-construction-works-assessment-of-environmental-performance-of-buildings-calculation-method/);

— ISO 14040:2006 Management de mediu – Evaluarea ciclului de viață – principii și cadru (https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:14040:ed-2:v1:en);

— ISO 14044:2006 Management de mediu – Evaluarea ciclului de viață – cerințe și orientări (https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:14044:ed-1:v1:en).

5.2.2. *Negocierea clauzelor contractuale pentru clădirile ocupate*

Articolul 6 alineatul (1) al patrulea paragraf din Directiva (UE) 2023/1791 prevede, de asemenea, o obligație care se aplică în mod specific clădirilor care sunt ocupate, dar care nu sunt deținute de organisme publice. La fel ca în cazul obligației de renovare a clădirilor deținute de organismele publice în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) din Directiva (UE) 2023/1791, numai clădirile care au o suprafață totală utilă de peste 250 m^2 sunt incluse în obligație. În ceea ce privește aceste clădiri, statele membre se asigură că organismele publice negociază cu proprietarii de clădiri, cu scopul de a stabili clauze contractuale care să conducă la transformarea clădirilor închiriate cel puțin în clădiri NZEB sau ZEB. Articolul 6 alineatul (1) al patrulea paragraf din Directiva (UE) 2023/1791 subliniază necesitatea de a profita de momentele de cotitură din contract, cum ar fi reînnoirea contractelor de închiriere, schimbarea destinației și lucrări importante de reparare sau întreținere, pentru a se angaja în negocieri. Organismele publice care ocupă o clădire pot evidenția proprietarilor de clădiri modul în care aceștia ar putea beneficia de renovare: sporește valoarea clădirii lor, ceea ce poate justifica majorări ulterioare ale chiriilor; crește durata de viață a clădirii prin îmbunătățirea performanței și a calității elementelor clădirii; reduce costurile de întreținere în curs; conduce la respectarea codurilor și cerințelor naționale în domeniul construcțiilor (cum ar fi posibile standarde minime de performanță energetică); atrage locatari și reduce la minimum perioadele de inactivitate.

În special pentru a contribui la clarificarea chestiunii motivațiilor divergente, atunci când organismele publice sunt un ocupant important al clădirii și intenționează să închirieze clădirea pe termen lung, acestea ar putea, de exemplu, să ofere să plătească o anumită parte din costurile de renovare (fie printr-o plată unică, fie convenind asupra unei creșteri a chiriei), sau ar putea lua în considerare căutarea unei clădiri noi, în cazul în care proprietarul clădirii nu este dispus să renoveze. O altă posibilitate este să se facă referire la societățile de servicii energetice (SSE) ([51]), care ar putea finanța renovarea în schimbul plăților în curs din partea autorității publice sau a proprietarului clădirii.

Alte abordări utile includ:

— statele membre ar putea actualiza procedurile de achiziții publice pe care toate organismele publice trebuie să le urmeze în ceea ce privește închirierea de clădiri noi și gestionarea contractelor pentru clădirile pe care le dețin în prezent;

— statele membre ar putea oferi orientări și modele organismelor publice cu privire la modul de formulare a contractelor de închiriere, astfel încât clauzele corespunzătoare să fie incluse în contract;

— statele membre ar putea solicita tuturor organismelor publice să introducă clauze obligatorii adecvate în contractele lor de închiriere, astfel încât obligația de renovare să devină standard. Statele membre ar trebui să ofere opțiuni concrete pentru a sprijini organismele publice în cazul în care proprietarul privat nu este de acord cu condițiile standard;

— întrucât statele membre sunt obligate să renoveze o mare parte din parcul lor imobiliar și având în vedere că transformarea cel puțin în NZEB sau ZEB poate necesita lucrări substanțiale, organismele publice pot identifica clădirile deținute de organismele publice și neutilizate sau insuficient utilizate în prezent, care pot fi utilizate pentru a găzdui organisme care închiriază în prezent clădiri din sectorul privat. Inventarul discutat în secțiunea anterioară, în special dacă este extins pentru a colecta date suplimentare privind parcul imobiliar al organismelor publice, va fi un instrument puternic de sprijinire a acestei strategii.

5.3. **Abordare alternativă – Economii de energie echivalente**

Abordarea alternativă prevăzută la articolul 6 alineatul (6) primul paragraf din Directiva (UE) 2023/1791 va conduce la o cantitate de economii de energie în clădirile organismelor publice cel puțin echivalentă cu cea stabilită la articolul 6 alineatul (1) din Directiva (UE) 2023/1791 (abordare implicită). În cadrul acestei abordări, statele membre nu sunt obligate să renoveze clădirile organismelor publice pentru a atinge imediat standardul NZEB sau ZEB. În schimb, statele membre pot aplica în clădirile organismelor publice alte măsuri care conduc la economii de energie echivalente, inclusiv măsuri precum reducerea cererii și măsuri care pot afecta sau nu în mod direct anvelopa clădirii sau sistemele tehnice ale clădirii.

Articolul 6 alineatul (6) din Directiva (UE) 2023/1791 cuprinde două obligații separate [primul paragraf și al doilea paragraf litera (a)] pe care statele membre trebuie să le îndeplinească atunci când decid să opteze pentru abordarea alternativă.

([51]) https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC133984.

Pentru a îndeplini prima obligație, statele membre:

— estimează economiile de energie care ar fi realizate în fiecare an dacă statul membru ar fi optat pentru abordarea prevăzută la articolul 6 alineatele (1)-(4) (economii de energie echivalente) [articolul 6 alineatul (6) al doilea paragraf litera (b)];

— realizează în fiecare an o cantitate de economii de energie în clădirile organismelor publice cel puțin echivalentă cu cea stabilită la articolul 6 alineatul (1) [articolul 6 alineatul (6) primul paragraf].

A doua obligație prevăzută la articolul 6 alineatul (6) al doilea paragraf din Directiva (UE) 2023/1791 impune statelor membre să introducă în fiecare an un pașaport de renovare pentru clădirile care reprezintă împreună cel puțin 3 % din suprafața totală a clădirilor încălzite și/sau răcite deținute de organisme publice. În plus, statele membre se asigură că, în ceea ce privește clădirile pentru care a fost introdus un pașaport de renovare, acestea sunt renovate la standardul NZEB până cel târziu în 2040.

Abordarea alternativă se referă numai la clădirile deținute de organisme publice, cu aceleași excepții ca cele definite pentru abordarea prevăzută la articolul 6 alineatele (1)-(4) din Directiva (UE) 2023/1791. Dispozițiile definite în abordarea implicită se aplică, de asemenea, abordării alternative, deoarece economiile de energie echivalente sunt estimate în conformitate cu același nivel de referință utilizat pentru calcularea cerinței anuale de renovare (în m^2).

5.3.1. *Realizarea unor economii de energie echivalente*

Estimarea cantității vizate de economii de energie

Pentru a îndeplini această obligație, statele membre estimează economiile de energie pe care trebuie să le realizeze în fiecare an. Ca punct de plecare, statele membre ar trebui să estimeze cerința de renovare de 3 % urmând aceleași etape definite în abordarea prevăzută la articolul 6 alineatele (1)-(4) din Directiva (UE) 2023/1791. Acest fapt ar oferi un anumit număr de m^2 pe care statele membre trebuie să îl renoveze în fiecare an.

Statele membre estimează apoi economiile de energie care trebuie realizate prin măsuri alternative în fiecare an. Statele membre ar trebui să estimeze economiile de energie care trebuie realizate înainte de anul în care trebuie realizate economiile, pentru a planifica și a pune în aplicare măsurile alternative în consecință. Pentru a estima economiile de energie pentru anul respectiv, statele membre:

— ar trebui să identifice, în cadrul parcului imobiliar al organismelor publice, acele clădiri pe care le-ar fi renovat dacă ar fi optat pentru abordarea implicită. Aceste clădiri trebuie să acopere, în total, cel puțin aceeași cantitate de m^2 identificată de cerința de renovare calculată anterior. Statele membre pot estima economiile în raport cu aceleași clădiri care au fost selectate pentru a primi pașaportul de renovare în cursul anului, deoarece acestea corespund procentului de 3 % din parcul imobiliar al organismelor publice;

— ar trebui să stabilească consumul de energie de referință al clădirilor pe care statele membre le-ar fi renovat. Acestea utilizează valori standard adecvate pentru consumul de energie al clădirilor de referință ale organismelor publice înainte de renovare. Valorile standard ar trebui definite pentru fiecare categorie sau subcategorie de clădiri;

— estimează consumul de energie primară al acestor clădiri după renovare, utilizând valori standard adecvate pentru consumul de energie al clădirilor de referință ale organismelor publice după renovarea la standarde NZEB;

— ar trebui să scadă consumul estimat după renovare din consumul de referință. Valoarea obținută este ceea ce s-ar economisi prin renovarea a 3 % din suprafața totală utilă a clădirilor incluse în sfera de aplicare a obligației.

Formula care ar trebui utilizată pentru a estima cantitatea anuală vizată de economii de energie este următoarea:

$$\textit{Cantitatea anuală vizată de economii de energie } (kWh) = \sum(a - b) \times c$$

unde:

Suma corespunde sumei tuturor clădirilor pe care un stat membru ar fi planificat să le renoveze dacă ar fi optat pentru abordarea definită la articolul 6 alineatele (1)-(4) din Directiva (UE) 2023/1791, pentru fiecare categorie de clădiri de referință ale organismelor publice.

a este consumul estimat de energie al clădirilor de referință care nu respectă standardul NZEB/înainte de renovare (în kWh/m²);

b este consumul estimat de energie al aceloraşi clădiri de referință după transformarea acestora în clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero (în kWh/m²);

c este suprafața totală a clădirilor încălzite și/sau răcite pentru fiecare categorie de clădiri de referință pe care un stat membru le-ar fi renovat dacă ar fi optat pentru abordarea implicită.

În scopul estimării cantității anuale de economii de energie, statele membre pot utiliza datele colectate în inventarul stabilit în conformitate cu articolul 6 alineatul (5) din Directiva (UE) 2023/1791. Un exemplu orientativ al acestei estimări este indicat în apendicele C la prezenta anexă.

Pentru a stabili consumul de energie de referință și pentru a estima consumul de energie al clădirilor lor după renovare, statele membre definesc valori standard pentru consumul de energie al clădirilor de referință ale organismelor publice înainte și după renovarea la standardul NZEB. În cazul în care sunt disponibile valori standard pentru consumul de energie pentru diferite tipuri de clădiri, statele membre ar trebui să stabilească diferite categorii de clădiri de referință ale organismelor publice pentru a îmbunătăți acuratețea și reprezentativitatea economiilor de energie. Clădirile pot fi clasificate astfel încât să reflecte utilizările finale (de exemplu, birouri, unități de învățământ, spitale), zonele climatice (de exemplu, nordice, sudice, muntoase, costiere) sau orice alt factor care le afectează consumul de energie.

Atingerea obiectivului anual privind economiile de energie

Pentru a se conforma articolului 6 alineatul (6) din Directiva (UE) 2023/1791, statele membre pot alege măsurile pe care le consideră adecvate pentru reducerea consumului de energie în clădirile publice. Măsurile pot include, de exemplu:

— renovarea clădirilor pentru a respecta standardele NZEB sau ZEB și renovarea pentru a atinge niveluri de performanță energetică mai ridicate sau mai scăzute;

— contractarea energiei (de exemplu, prin contracte de performanță energetică) și gestionarea energiei;

— înlocuirea și modernizarea sistemelor tehnice ale clădirilor;

— trecerea la aparate eficiente din punct de vedere energetic;

— reducerea suprafeței clădirilor încălzite și/sau răcite;

— reducerea cererii;

— măsuri de schimbare comportamentală care reduc consumul de energie;

— orice alte măsuri care nu vizează renovarea legate de eficiența energetică a clădirilor publice.

Vânzarea de clădiri nu este o măsură de eficiență energetică. Aceasta nu este echivalentă cu renovarea clădirilor.

Este probabil ca renovările etapizate și modernizarea sistemelor tehnice ale clădirilor, întreprinse pentru a realiza economii de energie echivalente, să fie incluse în pașapoartele de renovare, în conformitate cu calendarul stabilit pentru fiecare clădire cu pașaport. Pentru aceste măsuri, pașapoartele de renovare pot servi drept sursă de informații pentru estimarea economiilor de energie rezultate.

Atunci când optează pentru măsuri fără caracter structural (cum ar fi schimbările comportamentale), statele membre ar trebui să estimeze măsura în care impactul măsurii poate fi susținut în anii următori. În practică, aceasta înseamnă că statele membre ar trebui să ia în considerare cantitatea cumulată de economii de energie realizate prin măsura respectivă pe durata ciclului de viață rămas al clădirii. De exemplu, ar trebui să se facă o estimare a perioadei în care o campanie de oprire a luminilor va avea un efect pozitiv.

Notificarea măsurilor alternative

Statele membre care decid să aplice abordarea alternativă ar fi trebuit să notifice Comisiei, până la 31 decembrie 2023, economiile de energie preconizate care ar fi fost realizate până la 31 decembrie 2030, dacă statul membru ar fi optat pentru abordarea prevăzută la articolul 6 alineatele (1)-(4) (economii de energie echivalente). Economiile de energie preconizate ar trebui estimate pe baza informațiilor aflate la dispoziția statelor membre la momentul notificării; această estimare poate fi actualizată și furnizată cu un grad mai mare de precizie în primul raport care acoperă primul an de punere în aplicare.

Statele membre pot utiliza o combinație între abordarea „implicită" stabilită la articolul 6 alineatul (1) și abordarea „alternativă" stabilită la articolul 6 alineatul (6). În practică, acest lucru ar implica faptul că economiile de energie rezultate din renovarea clădirilor organismelor publice în clădiri NZEB sau ZEB pot fi luate în calcul în vederea atingerii cantității anuale vizate de economii de energie. În acest caz, statele membre ar trebui să respecte în continuare articolul 6 alineatul (6) al treilea paragraf.

5.3.2. *Pașapoarte de renovare*

Pe lângă realizarea unei cantități de economii de energie cel puțin echivalentă cu cea prevăzută la articolul 6 alineatul (1), statele membre introduc anual pașapoarte de renovare în conformitate cu articolul 12 din DPEC pentru clădirile care reprezintă împreună cel puțin 3 % din suprafața totală a clădirilor încălzite și/sau răcite deținute de organisme publice.

Pașaportul de renovare va ghida organismele publice să decidă ce acțiuni sau măsuri ar trebui să aibă prioritate și în ce ordine ar trebui puse în aplicare pentru a permite clădirii vizate să atingă standardul NZEB sau ZEB cel târziu până în 2040. De asemenea, statele membre pot lua în calcul măsurile propuse de pașaportul de renovare în vederea atingerii obiectivului anual privind economiile de energie. În practică, acest lucru înseamnă că, până în 2040, aceeași cantitate de m^2 va trebui să fie renovată la standardul NZEB sau ZEB (aproximativ 45 % din valoarea de referință), dar statele membre care au optat pentru abordarea alternativă ar trebui să pună în aplicare acțiuni suplimentare pentru a asigura un nivel echivalent de economii pe parcursul întregii perioade.

6. **OBLIGAȚII LEGATE DE ARTICOLUL 7 DIN DIRECTIVA (UE) 2023/1791**

Articolul 7 din Directiva (UE) 2023/1791 înlocuiește articolul 6 din Directiva 2012/27/UE. Obiectivul articolului 7 rămâne acela de a stabili o performanță înaltă de eficiență energetică ca o cerință în domeniul achizițiilor publice. Cu toate acestea, în comparație cu articolul 6 din Directiva 2012/27/UE, domeniul de aplicare a fost extins.

Articolul 7 din Directiva (UE) 2023/1791 prevede obligația statelor membre de a se asigura că autoritățile contractante și entitățile contractante, atunci când încheie contracte de achiziții publice și contracte de concesiune publică care ating sau depășesc pragurile stabilite în Directivele 2014/23/UE, 2014/24/UE și, respectiv, 2014/25/UE (împreună: directivele clasice privind achizițiile publice), achiziționează numai produse, servicii, clădiri și (în prezent) lucrări cu performanțe ridicate în materie de eficiență energetică. „Autoritățile contractante" și „entitățile contractante" sunt definite la articolul 2 punctele 14 și 15 din Directiva (UE) 2023/1791, care, la rândul său, se referă la definițiile corespunzătoare din directivele clasice privind achizițiile publice. În plus, domeniul de aplicare al acestei obligații este extins în comparație cu Directiva 2012/27/UE la toate autoritățile contractante publice și la toate entitățile contractante, precum și la toate nivelurile administrației publice.

În plus, articolul nu mai supune obligația condiționalităților în ceea ce privește raportul cost-eficacitate, fezabilitatea economică, sustenabilitatea mai largă și concurența suficientă, ci „numai" fezabilității tehnice.

În plus, obligația este extinsă prin: (i) impunerea obligației statelor membre de a se asigura că autoritățile contractante și entitățile contractante aplică principiul „eficiența energetică înainte de toate" atunci când încheie contracte de achiziții publice și concesiuni; și (ii) stipularea faptului că principiul „eficiența energetică înainte de toate" se aplică și contractelor de achiziții publice și concesiunilor pentru care nu sunt prevăzute cerințe specifice în anexa IV la Directiva (UE) 2023/1791.

În prezent, articolul 7 din Directiva (UE) 2023/1791:

1. oferă opțiuni pentru achizițiile publice în vederea atingerii obiectivelor Uniunii privind decarbonizarea și reducerea la zero a poluării prin includerea unor aspecte mai ample de sustenabilitate, sociale, de mediu și legate de economia circulară, precum și criteriile Uniunii privind achizițiile publice verzi sau criteriile naționale echivalente disponibile în cadrul practicilor de achiziții publice atunci când încheie contracte, astfel cum se menționează la alineatul (1) de la articolul respectiv;

2. solicită publicarea de informații cu privire la impactul anumitor contracte asupra eficienței energetice;

3. permite autorităților contractante să solicite ofertanților să divulge informații cu privire la potențialul de încălzire globală pe durata ciclului de viață, la utilizarea de materiale cu emisii reduse de carbon și la circularitatea materialelor utilizate pentru clădirile noi și pentru clădirile care trebuie renovate, în special a celor cu o suprafață de peste 2 000 de metri pătrați;

4. solicită statelor membre să ofere sprijin autorităților contractante și entităților contractante în ceea ce privește adoptarea cerințelor de eficiență energetică;

5. permite Comisiei să ofere autorităților naționale și funcționarilor responsabili cu achizițiile publice îndrumări suplimentare privind aplicarea cerințelor de eficiență energetică în procedurile de achiziții publice;

6. solicită statelor membre să pună în aplicare măsuri pentru a evita ca autoritățile contractante să fie împiedicate să facă investiții menite să îmbunătățească eficiența energetică și

7. solicită statelor membre eliminarea barierelor din calea eficienței energetice și raportarea măsurilor luate în acest sens.

Pe lângă excluderea aplicării obligațiilor menționate la articolul 7 alineatul (1) din Directiva (UE) 2023/1791 în cazul contractelor de furnizare de echipamente militare, articolul 7 alineatul (2) din directiva respectivă prevede în prezent că aplicarea acestor obligații este exclusă în cazul în care subminează siguranța publică sau împiedică răspunsul la situațiile de urgență de sănătate publică.

6.1. **Domeniul de aplicare al obligațiilor prevăzute la articolul 7 din Directiva (UE) 2023/1791**

În ceea ce privește definiția „contractelor de achiziții publice”, a se vedea articolul 2 alineatul (1) punctul 5 din Directiva 2014/24/UE, iar în ceea ce privește definiția „concesiunilor”, a se vedea articolul 5 punctul 1 din Directiva 2014/23/UE. În ceea ce privește pragurile menționate la articolul 7 alineatul (1) din Directiva (UE) 2023/1791, a se vedea directivele clasice privind achizițiile publice menționate în aceasta.

Deși clădirile nu intră sub incidența directivelor clasice privind achizițiile publice, având în vedere excluderea lor explicită dintre contractele de prestări servicii excluse enumerate, acestora li se aplică totuși pragurile stabilite în directivele privind achizițiile publice pentru contractele de prestări servicii. Prin urmare, achiziționarea sau închirierea clădirilor intră sub incidența articolului 7 din Directiva (UE) 2023/1791, dar sunt în continuare excluse din domeniul de aplicare al normelor privind achizițiile publice.

Performanță ridicată în materie de eficiență energetică

Serviciile, produsele, clădirile și lucrările achiziționate de autoritățile contractante și de entitățile contractante și vizate de articolul 7 alineatul (1) din Directiva (UE) 2023/1791 trebuie să aibă o performanță ridicată în materie de eficiență energetică. Cerințele de eficiență energetică care trebuie respectate în acest context sunt prevăzute în detaliu în anexa IV la Directiva (UE) 2023/1791 și se referă la:

— produsele reglementate de acte delegate privind etichetarea energetică;

— produsele care nu sunt reglementate de un act delegat privind etichetarea energetică, dar care sunt reglementate de o măsură de punere în aplicare în temeiul Directivei 2009/125/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([52]);

— produsele și serviciile care fac obiectul criteriilor UE privind achizițiile publice verzi (criteriile APV ale UE) ([53]) sau al unor criterii echivalente existente la nivel național;

— pneurile din clasa cea mai ridicată de eficiență a consumului de combustibil, în conformitate cu definiția din Regulamentul (UE) 2020/740 al Parlamentului European și al Consiliului ([54]);

— clădiri.

([52]) Directiva 2009/125/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic (JO L 285, 31.10.2009, p. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/125/oj).

([53]) Pentru criteriile și cerințele privind APV, a se vedea linkul https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement/gpp-criteria-and-requirements_en.

([54]) Regulamentul (UE) 2020/740 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 mai 2020 privind etichetarea pneurilor în ceea ce privește eficiența consumului de combustibil și alți parametri, de modificare a Regulamentului (UE) 2017/1369 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1222/2009 (JO L 177, 5.6.2020, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/740/oj).

Dacă produsele sunt reglementate de un act delegat privind etichetarea energetică sau de o măsură de punere în aplicare în temeiul Directivei 2009/125/CE și al criteriilor APV ale UE, trebuie luată în considerare cea mai ambițioasă cerință în materie de eficiență energetică. În cazul în care criteriile APV ale UE sunt mai ambițioase, statele membre iau în considerare și depun toate eforturile, astfel cum se prevede la articolul 7 alineatul (5) și în anexa IV litera (c) la Directiva (UE) 2023/1791, pentru a utiliza aceste criterii APV ale UE.

Acte delegate privind etichetarea energetică

Pentru a evalua, astfel cum se menționează în anexa IV litera (a) la Directiva (UE) 2023/1791 și la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2017/1369 al Parlamentului European și al Consiliului ([55]), care este/sunt „cea (cele) mai des utilizată (utilizate) clasă (două clase)" de produse reglementate de un act delegat privind etichetarea energetică ([56]), s-ar putea face trimitere la Registrul european al produselor pentru etichetarea energetică (EPREL) ([57]), în care furnizorii ([58]) trebuie să își înregistreze produsele ([59]) înainte de a le introduce pe piață începând cu 1 ianuarie 2019 ([60]). EPREL le permite clienților – și, prin urmare, autorităților contractante și entităților contractante să găsească informații detaliate cu privire la produsele și modelele care fac obiectul etichetării energetice ([61]), ([62]).

De exemplu, figura următoare prezintă distribuția modelelor TV având o anumită dimensiune a ecranului înregistrate în EPREL la jumătatea anului 2023. Obiectivul prevăzut la criteriul menționat la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2017/1369 ar fi, în acest caz, de a oferi stimulente claselor E și F (sau superioare), ambele **des** utilizate, și nu clasei G inferioare, de asemenea utilizată, chiar dacă cea din urmă este cea mai utilizată.

Figura 3

Distribuția anumitor modele TV având o anumită dimensiune a ecranului înregistrate în EPREL la jumătatea anului 2023 (167 de modele dintr-un total de 17 976 de modele)

Clasă	Intrări	%
A	0	0,0
B	1	0,6
C	0	0,0
D	0	0,0
E	21	12,6
F	37	22,2
G	108	64,7

([55]) Regulamentul (UE) 2017/1369 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2017 de stabilire a unui cadru pentru etichetarea energetică și de abrogare a Directivei 2010/30/UE (JO L 198, 28.7.2017, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1369/oj).

([56]) https://commission.europa.eu/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign/energy-efficient-products_en/.

([57]) Pentru informații suplimentare, a se vedea: https://commission.europa.eu/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign/product-database_en.

([58]) „Furnizor" înseamnă un producător stabilit în Uniune, reprezentantul autorizat al unui producător cu sediul în afara Uniunii sau importatorul care introduce un produs pe piața Uniunii [a se vedea articolul 2 punctul 14 din Regulamentul (UE) 2017/1369].

([59]) Această obligație se aplică unităților unui nou model reglementat printr-un act delegat [a se vedea articolul 4 din Regulamentul (UE) 2017/1369].

([60]) A se vedea articolul 4 din Regulamentul (UE) 2017/1369.

([61]) EPREL furnizează, de asemenea, informații cu privire la alte aspecte decât consumul de energie al unui produs, cum ar fi posibilul său consum de apă, emisia sonoră, garanția extinsă, disponibilitatea pieselor de schimb, durata sau asistența pentru produse. Toate criteriile enumerate în EPREL pot fi utilizate, de asemenea, ca sursă de referință de către autoritățile contractante și entitățile contractante pentru a stabili specificații tehnice, criterii de selecție sau de atribuire pentru achizițiile publice pentru anumite categorii de produse. Această caracteristică permite, de asemenea, autorităților contractante și entităților contractante să obțină o imagine a pieței și a disponibilității produselor cu performanțe ridicate în materie de eficiență energetică pentru fiecare categorie de produse. La rândul său, acest lucru permite autorităților contractante și entităților contractante să estimeze numărul de oferte care pot fi așteptate într-o ofertă corespunzătoare.

([62]) Articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2017/1369 indică faptul că, atunci când statele membre prevăd măsuri de stimulare pentru un produs specificat într-un act delegat, respectivele stimulări vizează cele mai des utilizate două clase de eficiență energetică sau alte clase mai înalte prevăzute în actul delegat respectiv, ceea ce înseamnă cele mai înalte două clase de eficiență energetică care sunt, de asemenea, des utilizate (în ceea ce privește numărul de produse înregistrate).

În conformitate cu articolul 7 alineatul (4) din Directiva (UE) 2023/1791, atunci când achiziționează un pachet de produse care este reglementat în ansamblu de un act delegat adoptat în temeiul Regulamentului (UE) 2017/1369, statele membre pot solicita ca performanța energetică a pachetului să aibă prioritate asupra performanței energetice a produselor individuale din pachetul respectiv prin achiziționarea pachetului de produse care aparține celei mai înalte clase de eficiență energetică disponibile. De exemplu, achizitorii care achiziționează un pachet ce conține un cazan cu combustibil solid combinat cu o instalație de încălzire suplimentară, un regulator de temperatură și un dispozitiv solar ar putea solicita ca dispozitivul solar să se încadreze numai în categoria „B", cu condiția ca întregul pachet să atingă categoria cea mai înaltă disponibilă (în cel mai bun caz „A+++"). Aceeași abordare poate fi adoptată în mod individual de achizitorii publici, chiar dacă nu sunt obligați să facă acest lucru de către statele lor membre.

Măsuri de punere în aplicare în materie de proiectare ecologică în temeiul Directivei 2009/125/CE

În ceea ce privește produsele care fac obiectul actelor delegate adoptate în temeiul Directivei 2009/125/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([63]), ([64]), cerința de a achiziționa exclusiv produse care îndeplinesc criteriile de referință privind eficiența energetică stabilite în respectiva măsură de punere în aplicare se aplică numai produselor care nu sunt reglementate de un act delegat adoptat în temeiul Regulamentului (UE) 2017/1369.

Criteriile UE privind achizițiile publice verzi sau criteriile naționale echivalente

Conceptul APV se bazează pe utilizarea unor criterii de mediu clare, verificabile, justificabile și ambițioase pentru produse și servicii, bazate pe o abordare axată pe ciclul de viață și pe dovezi științifice. Începând din 2008, Comisia a elaborat criterii UE privind APV pentru mai multe categorii de produse ([65]).

Atunci când există criterii UE privind APV sau criterii naționale voluntare echivalente disponibile pentru un produs sau un serviciu, autoritățile contractante și entitățile contractante depun toate eforturile pentru a achiziționa numai produse și servicii care îndeplinesc cel puțin criteriile (de exemplu, specificații tehnice, criterii de atribuire, clauze contractuale de executare) în ceea ce privește energia la nivelul „de bază". Criteriile de bază sunt cele care pot fi utilizate de orice autoritate contractantă sau entitate contractantă din toate statele membre. Utilizarea acestora necesită un efort suplimentar de verificare minim și costuri suplimentare minime ([66]).

Pneuri

În temeiul articolului 7 din Directiva (UE) 2023/1791, autoritățile contractante și entitățile contractante vor putea achiziționa numai pneuri din clasa cea mai ridicată de eficiență a consumului de combustibil, în conformitate cu definiția din Regulamentul (UE) 2020/740. Litera (d) din anexa IV la Directiva (UE) 2023/1791 indică faptul că această cerință nu împiedică organismele publice să achiziționeze pneuri cu cea mai ridicată clasă de aderență sau clasă de zgomot exterior de rulare justificată prin motive de siguranță și de sănătate publică.

Produse utilizate de prestatorii de servicii

Autoritățile contractante și entitățile contractante trebuie să solicite în ofertele lor pentru contracte de servicii ca prestatorii de servicii să utilizeze produse care îndeplinesc cerințele prevăzute la literele (a), (b) și (d) din anexa IV la Directiva (UE) 2023/1791 numai atunci când noile produse menționate la literele (a), (b) și (d) din anexa IV la Directiva (UE) 2023/1791 sunt achiziționate de prestatorii de servicii, integral sau parțial, pentru furnizarea serviciului în cauză. De exemplu, un achizitor care achiziționează servicii de întreținere a vehiculelor nu este obligat să solicite furnizorilor de servicii în cauză respectarea de către toate pneurile a criteriului de apartenență la clasa cea mai ridicată de eficiență a consumului de combustibil, ci numai în cazul pneurilor noi, dacă le achiziționează pentru furnizarea serviciului relevant.

([63]) Articolul 15 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2009/125/CE.
([64]) https://commission.europa.eu/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign/energy-efficient-products_en/.
([65]) https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement/gpp-criteria-and-requirements_en/.
([66]) https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement/gpp-criteria-and-requirements_en/.

Cerințe minime de performanță energetică pentru clădiri

Atunci când achiziționează sau încheie noi contracte de închiriere pentru clădiri sau părți ale clădirilor care au funcția de clădire, autoritățile contractante și entitățile contractante trebuie, în principiu, (a se vedea excepțiile de mai jos) să selecteze doar clădirile care respectă cel puțin nivelul de consum de energie aproape egal cu zero. La stabilirea acestor cerințe, statele membre pot să facă o distincție între clădirile noi și cele deja existente, precum și între diverse categorii de clădiri.

Pentru a respecta nivelurile de consum de energie aproape egale cu zero, clădirile trebuie să aibă o performanță energetică foarte ridicată, astfel cum este stabilită în conformitate cu anexa I la Directiva DPEC. Necesarul de energie aproape egal cu zero sau foarte scăzut va fi acoperit, într-o foarte mare măsură, de energie din surse regenerabile. În transpunerea Directivei DPEC, statele membre au identificat nivelurile de performanță energetică și ponderea minimă a surselor regenerabile de energie aplicabile care corespund clădirilor al căror consum de energie este aproape egal cu zero pe teritoriul lor.

Anexa IV la Directiva (UE) 2023/1791 indică faptul că respectarea articolului 7 și a literei (f) din anexa IV la Directiva (UE) 2023/1791 trebuie verificată prin intermediul certificatelor de performanță energetică menționate în DPEC. Articolul 19 din DPEC prevede că certificatele de performanță energetică trebuie să includă performanța energetică a unei clădiri și valorile de referință, cum ar fi cerințele minime de performanță energetică, pentru a compara și a evalua performanța energetică.

Litera (f) din anexa IV la Directiva (UE) 2023/1791 permite, de asemenea, ca excepție, achizițiile de clădiri care nu respectă nivelul de consum de energie aproape egal cu zero, și anume atunci când autoritățile contractante sau entitățile contractante achiziționează sau închiriază o clădire pentru a efectua renovări aprofundate sau demolări. Termenul „renovare aprofundată” trebuie înțeles în sensul articolului 2 punctul 20 din DPEC. În cazul în care o clădire este aproape de standardul „consum de energie aproape egal cu zero”, „renovarea aprofundată” ar putea însemna o lucrare relativ marginală.

Fezabilitate tehnică

După cum s-a arătat mai sus, obligația generală prevăzută la articolul 7 alineatul (1) din Directiva (UE) 2023/1791 nu se aplică dacă nu este fezabilă din punct de vedere tehnic. Condiția fezabilității se aplică tuturor contractelor de achiziții publice, indiferent de directiva privind achizițiile publice sub incidența căreia intră contractul. Cade în sarcina autorităților contractante sau a entităților contractante să evalueze înainte de lansarea unei proceduri de achiziții publice de la caz la caz și să fie în măsură să demonstreze că solicitarea unei performanțe înalte de eficiență energetică într-un contract sau într-o concesiune nu este fezabilă din punct de vedere tehnic. În cazul în care acest lucru nu poate fi dovedit, autoritățile contractante sau entitățile contractante trebuie să achiziționeze produse, servicii, clădiri și lucrări eficiente din punct de vedere energetic, în conformitate cu cerințele menționate în anexa IV la Directiva (UE) 2023/1791.

Se înregistrează fezabilitate tehnică atunci când caracteristicile tehnice ale sistemului, de exemplu, ale clădirii sau unității de clădire permit aplicarea cerințelor. Nu se înregistrează fezabilitate tehnică atunci când acestea nu pot fi aplicate din punct de vedere tehnic, adică atunci când caracteristicile tehnice ale sistemului împiedică aplicarea cerințelor.

De exemplu, ar putea interveni o lipsă de fezabilitate tehnică pentru achiziționarea de pompe de căldură eficiente din punct de vedere energetic atunci când sistemul de distribuție a căldurii într-o clădire nu este adecvat să funcționeze la temperaturile necesare pentru utilizarea eficientă a unei pompe de căldură, în timp ce clădirea în cauză este deja deținută sau închiriată.

O evaluare bine documentată, care să includă argumente precum limitările tehnologice, constrângerile specifice amplasamentului sau incompatibilitatea tehnică cu infrastructura sau sistemele existente, este necesară pentru a demonstra lipsa fezabilității tehnice. Această evaluare ar trebui efectuată în faza de pregătire a unei achiziții și ar trebui inclusă în documentele autorităților sau ale entităților și se recomandă indicarea încheierii evaluării în anunțurile de participare din motive de transparență și egalitate de tratament. O evaluare bine documentată, susținută, de exemplu, de o analiză comparativă bazată pe o consultare preliminară a pieței este adecvată pentru a demonstra și a documenta lipsa fezabilității tehnice.

În consecință, în cazul în care achizitorii stabilesc că toate elementele care aparțin unei categorii de eficiență și care urmează să fie achiziționate în temeiul articolului 7 din Directiva (UE) 2023/1791 nu sunt fezabile din punct de vedere tehnic, dar că alte elemente mai puțin eficiente sunt fezabile din punct de vedere tehnic, aceștia ar putea achiziționa aceste elemente mai puțin eficiente.

6.2. **Obligații detaliate**

6.2.1. *Aplicarea principiului „eficiența energetică înainte de toate”*

Articolul 7 din Directiva (UE) 2023/1791 conține în prezent și o nouă dispoziție care impune statelor membre să se asigure că autoritățile contractante și entitățile contractante aplică principiul „eficiența energetică înainte de toate” (denumit în continuare „principiul EE1”) în conformitate cu articolul 3 din Directiva (UE) 2023/1791, atunci când încheie contracte de achiziții publice și concesiuni cu o valoare estimată ([67]) mai mare sau egală cu pragurile menționate la articolul 7 alineatul (1) din Directiva (UE) 2023/1791, indiferent dacă sunt prevăzute cerințe specifice pentru aceste contracte de achiziții publice și concesiuni în temeiul anexei IV la Directiva (UE) 2023/1791. Articolul 7 din Directiva (UE) 2023/1791 se aplică, de asemenea, achizițiilor care intră în domeniul de aplicare al Directivei 2009/81/CE, a căror valoare estimată depășește pragurile prevăzute de directivele clasice privind achizițiile publice.

Această cerință se aplică tuturor contractelor de achiziții publice și concesiunilor menționate la alineatul anterior, deoarece nu există derogări în Directiva (UE) 2023/1791 în această privință ([68]).

Detalii suplimentare privind principiul EE1 și aplicarea acestuia sunt furnizate în Recomandarea (UE) 2021/1749 a Comisiei ([69]).

Aplicarea principiului EE1 înseamnă analizarea în detaliu a alternativelor și opțiunilor disponibile pentru o achiziție publică și evaluarea nu numai a acestor opțiuni, ci și în ceea ce privește eficiența energetică. Înainte ca autoritatea sau entitatea să decidă în sensul achiziționării, toate soluțiile și alternativele ar trebui analizate, **dacă este necesar**, inclusiv o analiză cost-beneficiu dintr-o perspectivă societală, ținând seama de beneficiile mai ample ale eficienței energetice. Cumpărătorul se poate baza pe analiza relevantă (pentru achiziții comparabile, care nu sunt depășite etc.) efectuată anterior în situații similare, de exemplu de către o entitate regională sau națională responsabilă cu politica în domeniu sau de către un organism central de achiziție.

Principiul EE1 trebuie să fie considerat un principiu de bază atunci când se decide modul de concepere a unui proiect și, ulterior, cu privire la produsele, lucrările, serviciile și clădirile care vor face obiectul licitației. În cadrul procedurii de achiziții publice, principiul EE1 ar putea fi luat în considerare în criteriile de atribuire sau în specificațiile tehnice. Documentația privind aplicarea principiului EE1 poate fi realizată, de exemplu, în dosarele cumpărătorilor.

6.2.2. *Siguranță publică, situații de urgență de sănătate publică și contracte ale forțelor armate/pentru furnizarea de echipamente militare*

Articolul 7 alineatul (2) din Directiva (UE) 2023/1791 menține exceptarea de la obligația prevăzută la articolul 7 alineatul (1) din directiva respectivă în cazul contractelor forțelor armate sau al contractelor de furnizare a anumitor echipamente militare. Aceste contracte sunt excluse de la aplicarea articolului 7 din Directiva (UE) 2023/1791, indiferent de directiva privind achizițiile publice (inclusiv Directiva 2009/81/CE) ([70]) sub incidența căreia intră contractul. De asemenea, introduce o altă derogare de la această obligație pentru cazurile în care îndeplinirea acesteia ar submina siguranța publică sau ar împiedica răspunsul la situațiile de urgență de sănătate publică.

Siguranța publică și situațiile de urgență de sănătate publică

Siguranța publică este înțeleasă în general ca fiind sfera de activitate în cadrul căreia statul are responsabilitatea principală de a-și proteja teritoriul și cetățenii. „*Conceptul de* „siguranță publică”, în sensul articolului 52 din TFUE și conform interpretării date de Curtea de Justiție, cuprinde atât securitatea internă, cât și cea externă a unui stat membru, precum și aspectele siguranței publice etc. Aceasta presupune existența unei amenințări reale și suficient de grave care afectează unul dintre interesele fundamentale ale societății, cum ar fi o amenințare la adresa funcționării instituțiilor și a serviciilor publice esențiale și la adresa supraviețuirii populației, precum și riscul unei perturbări grave a relațiilor externe sau a conviețuirii pașnice a națiunilor ori un risc la adresa intereselor militare” ([71]).

([67]) În sensul articolului 5 din Directiva 2014/24/UE, articolul 16 din Directiva 2014/25/UE și articolul 8 din Directiva 2014/23/UE.

([68]) Articolul 7 alineatul (1) din Directiva (UE) 2023/1791 prevede că principiul EE1 ar trebui să se aplice (fără nicio restricție) „contractelor de achiziții publice și concesiunilor cu o valoare mai mare sau egală cu pragurile menționate la primul paragraf [...], inclusiv în cazul contractelor de achiziții publice și al concesiunilor pentru care nu se prevede nicio cerință specifică în anexa IV”.

([69]) Recomandarea (UE) 2021/1749 a Comisiei din 28 septembrie 2021 privind „eficiența energetică înainte de toate”: de la principii la practică – Orientări și exemple pentru implementarea în procesul decizional care cuprinde și sectorul energetic (JO L 350, 4.10.2021, p. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1749/oj).

([70]) Trebuie avut în vedere faptul că valorile menționate la articolul 7 alineatul (1) din Directiva (UE) 2023/1791 se referă la directivele clasice privind achizițiile publice și nu la valorile menționate în Directiva 2009/81/CE.

([71]) Considerentul 19 din Regulamentul (UE) 2018/1807 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind un cadru pentru libera circulație a datelor fără caracter personal în Uniunea Europeană (JO L 303, 28.11.2018, p. 59, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1807/oj).

Deși nu există o definiție oficială a „situației de urgență de sănătate publică” în legislația Uniunii, aceasta poate fi definită în sens larg ca fiind apariția unui eveniment sau o amenințare iminentă de boală sau de o afecțiune cauzată de bioterorism, de o epidemie (de exemplu, afecțiune gastrointestinală, malaria, denga, boala Zika) sau de o boală pandemică (de exemplu, gripa aviară, Covid 19) sau de un agent infecțios nou și fatal sau de o toxină biologică, care prezintă un risc semnificativ de decese umane sau cazuri de handicap permanent sau pe termen lung în număr mare.

În cele din urmă, în cazul în care un stat membru dorește să invoce excepția privind „siguranța publică” sau „situația de urgență de sănătate publică”, acesta trebuie să furnizeze dovezi concrete ale argumentului de fond invocat pentru o abatere de la dispozițiile relevante ale prezentului articol. Măsurile naționale nu trebuie excluse de la aplicarea dreptului Uniunii pentru simplul motiv că vizează protecția siguranței publice sau a apărării naționale.

Contractele forțelor armate și furnizarea de echipamente militare

Articolul 7 din Directiva (UE) 2023/1791 se aplică în cazul contractelor forțelor armate numai în măsura în care aplicarea sa nu generează un conflict cu natura și obiectivul principal ale activităților forțelor armate. Aplicarea acestei excluderi necesită o analiză de la caz la caz a unui anumit contract pentru a stabili dacă există un conflict între obligațiile prevăzute la articolul 7 din Directiva (UE) 2023/1791 și natura și obiectivul principal ale activităților forțelor armate. Această excludere se aplică tuturor tipurilor de contracte de lucrări, de bunuri și de servicii.

La definirea termenului „forțe armate”, trebuie făcută o distincție între forțele **armate** și forțele **de securitate** [a se vedea articolul 28 alineatul (5) din Directiva 2009/81/CE a Parlamentului European și a Consiliului]. În timp ce „forțe armate” înseamnă, în esență, forțele militare ale unui stat membru, de obicei armata, marina și forțele aeriene, „forțele de securitate” se referă la forțele paramilitare, la poliție sau la alte agenții de aplicare a legii (inclusiv poliția sau alte agenții de aplicare a legii de la nivel regional sau local) și la serviciile de informații (a se vedea, de asemenea, în acest capitol, punctul „Situații de urgență de siguranță publică și de sănătate publică” în ceea ce privește excepția legată de siguranța publică). Termenul „contracte ale forțelor armate” este înțeles în sens larg, ca fiind un contract încheiat în mod specific în beneficiul forțelor armate și nu numai contractele încheiate de forțele armate în mod individual. Astfel de contracte ar putea fi încheiate, de asemenea, de ministerele apărării, de agențiile de aprovizionare ale armatei și de orice alte entități corespunzătoare ale statelor membre. Prin urmare, se poate considera că toate contractele care intră sub incidența articolului 2 litera (c) din Directiva 2009/81/CE, precum și contractele de lucrări și de servicii special destinate unor scopuri militare [articolul 2 litera (d) prima jumătate din Directiva 2009/81/CE] pot beneficia de excludere în cazul în care evaluarea de la caz la caz arată că respectarea obligațiilor prevăzute la articolul 7 din Directiva (UE) 2023/1791 ar avea ca rezultat compromiterea naturii sau a obiectivului principal ale activităților.

Contractele de furnizare de echipamente militare sunt excluse de la aplicarea obligațiilor prevăzute la articolul 7 din Directiva (UE) 2023/1791, indiferent de cine sunt încheiate contractele sau de directiva privind achizițiile publice sub incidența cărora intră acestea.

Echipamentele militare sunt definite la articolul 1 punctul 6 din Directiva 2009/81/CE.

6.2.3. *Contractul de performanță energetică*

„Contractul de performanță energetică” (EnPC) este definit la articolul 2 punctul 33 din Directiva (UE) 2023/1791.

Există o serie de avantaje pentru organismele publice în ceea ce privește contractarea proiectelor de eficiență energetică prin intermediul EnPC, în loc de realizarea punerii lor în aplicare printr-un contract convențional de servicii sau lucrări. Această din urmă abordare necesită resurse financiare și de personal intern suficiente pentru procesele de contractare și monitorizare, în timp ce expertiza cuprinzătoare și performanța garantată prin contractul de performanță energetică asigură eficacitatea investițiilor.

Articolul 7 alineatul (3) din Directiva (UE) 2023/1791 prevede că autoritățile contractante și entitățile contractante evaluează fezabilitatea încheierii de contracte de performanță energetică pe termen lung ([72]) care oferă economii de energie pe termen lung atunci când achiziționează contracte de prestări de servicii cu un conținut energetic semnificativ. Întrucât articolul 7 alineatul (3) din Directiva (UE) 2023/1791 nu specifică ce tip de contracte de servicii achiziționate ar trebui să facă obiectul acestei evaluări, acest lucru trebuie realizat, fie individual, fie în cadrul unei evaluări mai ample, pentru fiecare achiziție a unor astfel de contracte, în cazul în care acestea au un conținut energetic semnificativ.

([72]) Contractele de performanță energetică sunt acorduri contractuale între un beneficiar și un furnizor al unei măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice, verificate și monitorizate pe întreaga durată a contractului, în cazul în care investițiile (lucrări, bunuri sau servicii) în măsura respectivă sunt plătite în raport cu un nivel de îmbunătățire a eficienței energetice convenit prin contract sau cu alte criterii convenite în materie de performanță energetică, cum ar fi economiile financiare; a se vedea, de asemenea, articolul 2 punctul 11 din Directiva (UE) 2023/1791.

Contractele de servicii cu un conținut energetic semnificativ sunt, de exemplu, contractele de servicii pentru furnizarea de energie termică sau de servicii de transport, contractele de servicii pentru întreținerea clădirilor sau a iluminatului stradal sau contractele de servicii pentru gestionarea instalațiilor consumatoare de energie.

Utilizarea serviciilor energetice specializate prin intermediul EnPC poate: (i) să permită sectorului public să obțină economii sporite de energie; (ii) să evite blocajele tehnologice; și (iii) să reducă costurile în comparație cu soluțiile interne ([73]), ([74]).

6.2.4. *Aspecte mai ample de sustenabilitate, sociale, de mediu și legate de economia circulară, precum și criteriile Uniunii privind achizițiile publice verzi și criteriile naționale echivalente disponibile*

Articolul 7 alineatul (5) din Directiva (UE) 2023/1791 prevede, în primul rând, că statele membre „pot" impune autorităților contractante și entităților contractante, atunci când acestea încheie contracte astfel cum se menționează la articolul 7 alineatul (1) din directiva respectivă, să ia în considerare în cadrul practicilor de achiziții publice, acolo unde este necesar, aspecte mai ample de sustenabilitate, sociale, de mediu și legate de economia circulară ([75]).

6.2.5. *Informații privind impactul contractelor asupra eficienței energetice și informații privind potențialul de încălzire globală pe durata ciclului de viață al unei clădiri noi*

În conformitate cu principiile transparenței, achizitorii publici trebuie să pună la dispoziția publicului informații cu privire la impactul asupra eficienței energetice al contractelor cu o valoare mai mare sau egală cu pragurile menționate la articolul 7 alineatul (1) din Directiva (UE) 2023/1791.

Articolul 7 alineatul (5) al doilea paragraf din Directiva (UE) 2023/1791 prevede că informațiile trebuie să fie puse la dispoziția publicului prin anunțuri în domeniul achizițiilor publice publicate pe TED prin intermediul câmpurilor dedicate puse la dispoziție în temeiul Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/1780 al Comisiei ([76]). Aceste informații trebuie furnizate în anunțurile respective care trebuie publicate în temeiul directivelor privind achizițiile publice și al Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/1780 privind publicarea anunțurilor în TED, care este versiunea online a „Suplimentului la *Jurnalul Oficial al UE*" ([77]). Modificările TED care se impun pentru această notificare vor fi furnizate de Comisie.

În plus, autoritățile contractante pot impune ofertanților să divulge informații cu privire la potențialul de încălzire globală pe durata ciclului de viață, la utilizarea de materiale cu emisii reduse de carbon și la circularitatea materialelor utilizate într-o clădire nouă și într-o clădire care trebuie renovată. În cazul în care decid în acest sens, această cerință ar putea fi prevăzută în documentația de licitație, precum și în contractul încheiat cu ofertantul câștigător. Trebuie să se asigure că nerespectarea acestei cerințe (de furnizare a informațiilor menționate mai sus) duce la respingerea unei oferte din procedura de achiziție respectivă sau la consecințe contractuale în cazul în care valorile declarate nu sunt menținute în contextul punerii în aplicare a contractului. În conformitate cu articolul 7 alineatul (5), publicarea acestor informații este relevantă în special în ceea ce privește clădirile noi cu o suprafață ([78]) de peste 2 000 de metri pătrați.

([73]) Moles-Grueso/Bertoldi/Boza-Kiss EUR 30614 EN.

([74]) Pentru informații suplimentare privind evaluarea fezabilității EnPC, autoritățile contractante și entitățile contractante pot consulta, de exemplu, Moles-Grueso/Bertoldi/Boza-Kiss, *Energy Performance Contracting in the Public Sector of the EU* (Încheierea contractelor de performanță energetică în sectorul public al UE) – 2020 (2021) și Boza-Kiss/Zangheri/Bertoldi/Economidou, *Practices and opportunities for Energy Performance Contracting in the public sector in EU Member States* (Practici și oportunități de încheiere a contractelor de performanță energetică în sectorul public din statele membre ale UE) (2017).

([75]) Orientări privind modul de încorporare a unor aspecte mai ample în achizițiile publice pot fi consultate aici:
Achiziții publice verzi: https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement_en;
Platforma comunitară a achizitorilor publici: https://public-buyers-community.ec.europa.eu/about;
Comunicarea Comisiei „Achiziții responsabile social – un ghid al aspectelor sociale care trebuie luate în considerare în procedurile de achiziții publice (ediția a doua)" [C(2021) 3573 final], https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/47c69b3a-cfcf-11eb-ac72-01aa75ed71a1/language-en.
„Asigurarea bunei funcționări a achizițiilor publice responsabile social: 71 de cazuri de bune practici", mai 2020;
Instrumente pentru achizitorii publici: https://commission.europa.eu/funding-tenders/tools-public-buyers/social-procurement_ro;
Comisia Europeană/ICLEI, Să achiziționăm produse ecologice! Ghid privind achizițiile publice ecologice (2016).

([76]) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1780 al Comisiei din 23 septembrie 2019 de stabilire a formularelor standard pentru publicarea anunțurilor în domeniul achizițiilor publice și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/1986 („formulare electronice") (JO L 272, 25.10.2019, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/1780/oj) va fi adaptat pentru a furniza câmpurile necesare pentru a asigura transparența impactului asupra eficienței energetice în conformitate cu articolul 7 alineatul (5) al doilea paragraf, asigurând transparența în aplicarea cerințelor de eficiență energetică prin punerea la dispoziția publicului a impactului contractelor asupra eficienței energetice cu ajutorul publicării informațiilor în anunțurile respective pe Tenders Electronic Daily (TED).

([77]) https://ted.europa.eu/ro/.

([78]) Pentru a evalua această zonă, statele membre ar putea utiliza tipul de zonă care servește drept referință în certificatul energetic (care, în principiu, va fi suprafața brută).

6.2.6. *Sprijin pentru autoritățile contractante și entitățile contractante*

În conformitate cu articolul 7 alineatul (5) al treilea paragraf din Directiva (UE) 2023/1791, statele membre trebuie să sprijine autoritățile contractante și entitățile contractante în ceea ce privește adoptarea cerințelor de eficiență energetică.

Evaluarea costurilor pe ciclul de viață

O măsură bine cunoscută de sprijinire a autorităților contractante și a entităților contractante este de a le furniza acestora metodologii de evaluare a costurilor pe ciclu de viață (LCC) ([79]). Directivele 2014/24/UE și 2014/25/UE prevăd în mod explicit posibilitatea utilizării LCC în achizițiile publice. Metoda de calcul și datele care trebuie furnizate în cadrul ofertelor trebuie să fie prevăzute în documentația de licitație.

Utilizarea LCC depășește luarea în considerare a prețului de achiziție pentru bunuri sau servicii, clădiri sau lucrări, în timp ce prețul de achiziție nu reflectă, de regulă, întregul impact financiar al unei achiziții asupra bugetului unui cumpărător. Prin urmare, evaluarea tipică a LCC se bazează pe:

— costurile de achiziție și toate costurile conexe, cum ar fi livrarea (transportul), instalarea și punerea în funcțiune;

— costurile de exploatare, inclusiv costurile cu utilitățile, cum ar fi energia, apa și alte consumabile, impozitele, costurile de asigurare, costurile de formare, costurile de reparare și întreținere;

— costurile la sfârșitul ciclului de viață, cum ar fi costurile de îndepărtare, reciclare sau renovare și dezafectare;

— valoarea reziduală dedusă, care reprezintă veniturile din vânzarea unui activ după scoaterea sa din uz;

— longevitatea și perioadele de garanție ale unui activ ([80]).

În acest context, a fost dezvoltată o serie de instrumente sectoriale de calcul al LCC care vizează facilitarea utilizării LCC în rândul achizitorilor publici (de exemplu, pentru distribuitoarele automate, iluminatul interior și exterior, precum și computere și monitoare) ([81]). În plus, au fost dezvoltate și alte instrumente LCC în cadrul rețelei „Autorități locale pentru durabilitate" (ICLEI) ([82]).

Centre de sprijin pentru competențe

În contextul sprijinirii autorităților contractante și a entităților contractante în ceea ce privește adoptarea cerințelor de eficiență energetică, articolul 7 alineatul (5) din Directiva (UE) 2023/1791 impune, de asemenea, statelor membre să instituie centre de sprijin pentru competențe.

Avantajele centrelor de sprijin pentru competențe constau în faptul că acestea pot centraliza activitățile și instrumentele de achiziții publice, cum ar fi: (i) organizarea și desfășurarea de cursuri de formare și ateliere tematice în cadrul tuturor teritoriilor regionale/locale (de sine stătătoare sau integrate în formarea mai generală în domeniul achizițiilor publice); și (ii) furnizarea de manuale. De exemplu, KEINO este un centru de competențe structurat în rețea pentru achiziții publice durabile și inovatoare în Finlanda. KEINO dezvoltă know-how-ul achizitorilor și oferă servicii de consiliere cu privire la achizițiile publice durabile și inovatoare.

Pentru orientări suplimentare, autoritățile contractante și entitățile contractante se pot adresa, de asemenea, serviciului european de asistență în materie de APV ([83]).

Cooperarea între autoritățile contractante, inclusiv la nivel transfrontalier

Multe dintre problemele întâmpinate în punerea în aplicare a cerințelor în materie de eficiență energetică în domeniul achizițiilor publice sunt comune la nivelul multor autorități contractante și entități contractante, implicarea în activități de colaborare în rețea și de cooperare cu altele putând genera numeroase câștiguri. Prin urmare, statele membre încurajează o astfel de cooperare [în conformitate cu articolul 7 alineatul (5) din Directiva (UE) 2023/1791].

([79]) https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement/life-cycle-costing_en/.
([80]) Perera/Morton/Perfrement, *Life Cycle Costing in Sustainable Public Procurement: A Question of Value* (2009) 1 și Estevan/Schaefer/Adell, *Life Cycle Costing State of the art report* (2018).
([81]) https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement/life-cycle-costing_en/.
([82]) De exemplu, pentru achizițiile de vehicule sub forma instrumentului Clean Fleets LCC, https://iclei-europe.org/publications-tools/?c=search&uid=0IKEKnVb/.
([83]) http://ec.europa.eu/environment/gpp/helpdesk.htm/.

La nivel național sau regional au fost deja create diverse rețele axate pe achiziții publice durabile. Participarea la astfel de rețele – sau la oricare dintre numeroasele inițiative și proiecte puse în aplicare în întreaga Europă – poate contribui în mod semnificativ la asigurarea unui angajament politic continuu și a vizibilității pentru achizițiile publice verzi. Aceasta poate contribui, de asemenea, la valorificarea surselor de finanțare relevante ([84]).

Achiziții publice agregate

Achiziții publice agregate înseamnă punerea în comun a activităților de achiziții publice ale unui grup de autorități contractante sau de entități contractante pentru a realiza economii prin achiziții în masă, costuri administrative mai mici, cunoștințe tehnice și de piață ([85]). Acest aspect poate fi deosebit de valoros în ceea ce privește adoptarea cerințelor de eficiență energetică, deoarece expertiza în materie de eficiență energetică și cunoștințele privind piața produselor, lucrărilor și serviciilor eficiente din punct de vedere energetic pot fi partajate. Într-o măsură mai mică, aceasta se poate referi la clădiri care, în mod normal, nu fac obiectul normelor privind achizițiile publice și, prin urmare, nici al activităților de agregare a achizițiilor publice. Achizițiile publice agregate pot fi efectuate, de exemplu, de către organisme centrale de achiziție care oferă servicii centrale de achiziție autorităților contractante și entităților contractante.

6.2.7. *Stabilirea de dispoziții și practici pentru îmbunătățirea eficienței energetice și eliminarea barierelor corespunzătoare*

Articolul 7 alineatele (7) și (8) din Directiva (UE) 2023/1791 abordează, în esență, aceeași problemă, și anume barierele care împiedică achizitorii publici să investească în eficiența energetică și să utilizeze EnPC pe termen lung. Astfel de bariere sunt adesea dispoziții juridice sau de reglementare sau practici administrative cu abordări contradictorii. În vreme ce articolul 7 alineatul (7) din Directiva (UE) 2023/1791 prevede stabilirea unor dispoziții juridice și de reglementare, precum și a unor practici administrative privind achizițiile publice și bugetele și exercițiile financiare anuale pentru a reduce impactul acestor bariere asupra autorităților contractante și entităților contractante, articolul 7 alineatul (8) din Directiva (UE) 2023/1791 prevede eliminarea barierelor de reglementare și de altă natură.

În plus, articolul 7 alineatul (8) din Directiva (UE) 2023/1791 prevede obligația statelor membre de a raporta Comisiei cu privire la măsurile luate pentru a elimina barierele din calea adoptării îmbunătățirilor în materie de eficiență energetică în domeniul achizițiilor publice, în cadrul rapoartelor lor intermediare referitoare la planurile naționale privind energia și clima.

Spre deosebire de articolul 7 alineatul (1) din Directiva (UE) 2023/1791, care se aplică numai contractelor de achiziții publice și concesiunilor, printre altele, cu o valoare mai mare sau egală cu pragurile stabilite în directivele privind achizițiile publice, articolul 7 alineatele (7) și (8) din Directiva (UE) 2023/1791 se aplică tuturor procedurilor de achiziții publice.

Printre exemplele de bariere de reglementare ([86]) și de altă natură ([87]) menționate la articolul 7 alineatul (8) din Directiva (UE) 2023/1791 se numără ([88]):

— lipsa bugetului;

— barierele juridice și instituționale;

— constrângerile de timp;

— lipsa de interes din partea achizitorilor publici vizați;

([84]) În acest context, trebuie remarcat faptul că, recent, Comisia a lansat Platforma comunitară a achizitorilor publici, o platformă inovatoare menită să faciliteze colaborarea și schimbul de cunoștințe între autoritățile contractante și entitățile contractante din întreaga Europă. Această platformă este un spațiu digital în care părțile interesate din domeniul achizițiilor publice se pot reuni pentru a face schimb de bune practici, pentru a împărtăși experiențe și pentru a discuta cu privire la provocări. *https://public-buyers-community.ec.europa.eu/*. Danemarca facilitează schimbul de expertiză, la fel ca și rețeaua regională franceză Grand Ouest (www.reseaugrandouest.fr). La nivel european, un exemplu este campania Procura+, care urmărește să împărtășească experiențe în materie de APV din diferite țări și susține participanții individuali în implementarea locală (www.procuraplus.org). Informații disponibile și în documentul Comisiei Europene/ICLEI, Să achiziționăm produse ecologice! Ghid privind achizițiile publice ecologice (2016).

([85]) A se vedea, de exemplu, *Comisia Europeană/ICLEI*, Să achiziționăm produse ecologice! Ghid privind achizițiile publice ecologice (2016) p. 31 și *Risvig Hamer* în *Steinicke/Vesterdorf*, Dreptul Uniunii în materie de achiziții publice (2018) p. 444.

([86]) Și anume barierele care rezultă din regulament.

([87]) Și anume barierele care nu rezultă din regulament.

([88]) *Luyckx/Pál-Hegedüs Ortega*, Achiziții publice de lucrări, bunuri și servicii eficiente din punct de vedere energetic – Sprijin acordat proiectelor în cadrul programului Energie inteligentă – Europa II și al programului Orizont 2020 privind eficiența energetică (2020).

— lipsa accesului la furnizori.

În consecință, măsurile care pot fi puse în aplicare de statele membre în această privință pot include:

— adoptarea de orientări (privind licitațiile), modele de contracte și comunicări interpretative sau simplificarea procedurilor administrative;

— elaborarea unor exemple actualizate de demonstrare a EnPC (de exemplu, adaptate la noile oportunități de contractare);

— depunerea unor eforturi suplimentare de asigurare a calității (în ceea ce privește calitatea serviciilor și măsurarea și verificarea pentru a deveni norma în intervențiile din sectorul public prin stipularea lor strictă în contracte) atunci când se evaluează utilizarea EnPC;

— eliminarea factorilor de descurajare, cum ar fi lipsa politicilor și a obiectivelor în materie de economisire a energiei, prevalența stimulentelor divergente și punerea în aplicare limitată a rolului de exemplu al clădirilor publice ([89]);

— crearea de stimulente, cum ar fi concursuri între autoritățile și entitățile contractante, prin care autoritatea/entitatea contractantă care a achiziționat produsele, serviciile, lucrările sau clădirile cele mai eficiente din punct de vedere energetic primește premii sau alte beneficii care rezultă din câștigarea concursului ([90]).

În acest context, trebuie remarcat faptul că subprogramul „Tranziție către o energie curată” din cadrul programului LIFE al Uniunii, instituit prin Regulamentul (UE) 2021/783 al Parlamentului European și al Consiliului ([91]), va aloca fonduri pentru sprijinirea dezvoltării de bune practici la nivelul Uniunii în ceea ce privește implementarea politicilor de eficiență energetică, vizând barierele comportamentale, de piață și de reglementare din calea eficienței energetice. Acest fapt poate sprijini statele membre în ceea ce privește eliminarea barierelor menționate anterior.

7. **CERINȚE DE RAPORTARE**

7.1. **Actualizarea planurilor naționale integrate privind energia și clima**

În conformitate cu articolul 14 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2018/1999, statele membre trebuie să prezinte, până la 30 iunie 2024, o actualizare a **planurilor lor naționale integrate privind energia și clima** (PNEC) care au fost notificate cel mai recent. Articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2018/1999 prevede obligația statelor membre de a furniza un proiect de actualizare a PNEC întotdeauna cu un an înainte de termenul de depunere prevăzut la articolul 14 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2018/1999.

În plus față de Regulamentul (UE) 2018/1999, în contextul actualizării PNEC trebuie să se țină seama și de articolul 5 alineatul (5) prima teză din Directiva (UE) 2023/1791. Potrivit acestuia, statele membre trebuie să raporteze Comisiei reducerea consumului realizată în fiecare an de către toate organismele publice, defalcată pe sectoare. Această defalcare poate fi efectuată în liniile câmpurilor de date incluse în tabelul 2.

Prezentarea din planul actualizat trebuie să includă cantitatea aferentă reducerii consumului de energie care trebuie obținută de toate organismele publice pe sector. Obiectivul de reducere a consumului final de energie trebuie calculat în conformitate cu normele stabilite la punctul 4.1.2, iar defalcarea sectorială a acestuia ar trebui să includă cel puțin următoarele elemente:

Defalcarea în funcție de cele trei grupe obligatorii prevăzute în conformitate cu articolul 5 alineatul (3) din Directiva (UE) 2023/1791: organismele publice din unitățile administrative locale cu mai puțin de 50 000 de locuitori, dar cu peste 5 000 de locuitori; organismele publice din unitățile administrative locale cu mai puțin de 5 000 de locuitori; toate celelalte organisme publice.

Defalcarea pe sectoare de servicii publice, astfel cum se prevede în tabelul 2.

Defalcarea pe sectoarele transportului public și al forțelor armate numai dacă un stat membru intenționează să contabilizeze reducerile consumului final de energie realizate în unul dintre aceste sectoare sau în ambele sectoare în raport cu obiectivul de reducere a consumului final de energie.

([89]) Moles-Grueso/Bertoldi/Boza-Kiss EUR 30614 EN.
([90]) Premiile Procura+ ar putea fi luate ca exemplu, https://procuraplus.org/awards/.
([91]) Regulamentul (UE) 2021/783 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a unui program pentru mediu și politici climatice (LIFE) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1293/2013 (JO L 172, 17.5.2021, p. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/783/oj).

Actualizarea planurilor naționale integrate privind energia și clima trebuie să includă o descriere a măsurilor deja puse în aplicare sau planificate pentru atingerea obiectivelor de reducere a consumului final de energie prevăzute la articolul 5 din Directiva (UE) 2023/1791, precum și a obiectivului de renovare prevăzut la articolul 6 din directiva respectivă. În plus, ar trebui incluse măsuri de politică puse în aplicare sau planificate care să asigure respectarea obligațiilor prevăzute la articolul 7 din Directiva (UE) 2023/1791.

Prin urmare, prezentarea politicilor și a măsurilor în materie de eficiență energetică menționate la punctul 3.2 din anexa I la Regulamentul (UE) 2018/1999 trebuie extinsă pentru a include o secțiune privind măsurile dedicate sectorului public. Pe lângă măsurile de politică, care sunt incluse în mod explicit la articolul 5 alineatele (6), (7), (8) și (9) din Directiva (UE) 2023/1791, se recomandă ca această secțiune să includă și o descriere a modului în care partajarea eforturilor, de exemplu între autoritățile centrale, regionale și locale, este asigurată atunci când un stat membru pune în aplicare obligațiile prevăzute la articolele 5 și 6 din Directiva (UE) 2023/1791.

7.2. **Raport privind progresele înregistrate**

Articolul 17 din Regulamentul (UE) 2018/1999 prevede obligația statelor membre de a-și prezenta **rapoartele naționale intermediare privind energia și clima** care acoperă toate cele cinci dimensiuni ale uniunii energetice, eficiența energetică fiind una dintre dimensiuni.

Articolul 21 din Regulamentul (UE) 2018/1999 precizează informațiile care trebuie raportate cu privire la eficiența energetică, acoperind raportarea legată de obligațiile prevăzute la articolele 5, 6 și 7 din Directiva (UE) 2023/1791. Statele membre trebuie să includă informații privind traiectoriile și obiectivele naționale, punerea în aplicare a anumitor politici și măsuri, precum și informații detaliate suplimentar în partea 2 din anexa IX la Regulamentul (UE) 2018/1999.

În plus față de Regulamentul (UE) 2018/1999, articolul 5 alineatul (5) a doua teză și articolul 7 alineatul (8) din Directiva (UE) 2023/1791 trebuie să fie avute în vedere în cadrul raportării naționale privind progresele înregistrate în domeniul energiei și al climei. Articolul 5 alineatul (5) a doua teză din Directiva (UE) 2023/1791 impune statelor membre să raporteze Comisiei reducerea consumului realizată în fiecare an de către toate organismele publice, defalcată pe sectoare. Articolul 7 alineatul (8) din Directiva (UE) 2023/1791 prevede obligația statelor membre de a raporta Comisiei cu privire la măsurile luate pentru a elimina barierele din calea adoptării îmbunătățirilor în materie de eficiență energetică în domeniul achizițiilor publice, în cadrul rapoartelor lor intermediare referitoare la planurile naționale privind energia și clima.

Pentru ca Comisia să fie în măsură să își îndeplinească obligația prevăzută la articolul 29 din Regulamentul (UE) 2018/1999 de a evalua progresele înregistrate, în cazul unei revizuiri a definiției de referință sau al ajustării la nivelul climei sau al serviciilor, se recomandă ca informațiile privind îndeplinirea obiectivelor de reducere a consumului final de energie să includă cel puțin următoarele elemente pentru fiecare an, dacă este cazul:

— Revizuirea definiției nivelului de referință și a calculului obiectivului asociat, în comparație cu cel mai recent raport intermediar, inclusiv o justificare verificabilă a motivului pentru care a fost necesară revizuirea nivelului de referință.

— Impactul ajustărilor la schimbările climatice per sector de servicii și zonă climatică asupra consumului final de energie raportat.

— Impactul ajustărilor la nivelul serviciilor asupra consumului final de energie raportat.

În cazul în care un stat membru intenționează să ia în considerare reducerea consumului de energie în sectorul transportului public sau al forțelor armate, informațiile ar trebui să includă reducerea consumului final de energie realizată în sectorul transportului public sau al forțelor armate.

Primele rapoarte naționale intermediare privind energia și clima trebuiau prezentate la 15 martie 2023, ulterior statele membre având obligația de a raporta de două ori pe an cu privire la progresele înregistrate, cu excepția cerinței prevăzute la articolul 5 alineatul (5) din Directiva (UE) 2023/1791, care obligă statele membre să raporteze în fiecare an reducerea consumului realizată de toate organismele publice.

Apendicele A

Calcularea obiectivelor și verificarea îndeplinirii obiectivelor

Calcularea obiectivului: Formule de calculare a consumului final maxim de energie din sectorul public al unui stat membru în conformitate cu obligațiile prevăzute la articolul 5 alineatele (1), (2) și (3) din Directiva (UE) 2023/1791

2025, 2026

$FEC_{max,2025} = FEC_{G1,2025}$

$FEC_{G1,2025} = FEC_{G1,BL} \times R_{G1,BL_{2025}}$

$FEC_{G1,BL}$

Consumul final de energie, nivel de referință pentru grupul 1

$R_{G1,BL_{2025}} = \left(1 - \left(\frac{82}{365}\right) \times 0,019\right) = 0,996$

82 este numărul de zile de la termenul de transpunere (inclusiv) 11 octombrie 2025 până la sfârșitul anului 2025.

$FEC_{max,2026} = FEC_{G1,2025} - (1 \times 0,019 \times FEC_{G1,BL})$

2027, 2028, 2029

$FEC_{max,2027} = FEC_{G1,2025} - (2 \times 0,019 \times FEC_{G1,BL}) + \left(FEC_{G2,BL} - (1 \times 0,019 \times FEC_{G2,BL})\right)$

$FEC_{max,2028} = FEC_{G1,2025} - (3 \times 0,019 \times FEC_{G1,BL}) + \left(FEC_{G2,BL} - (2 \times 0,019 \times FEC_{G2,BL})\right)$

$FEC_{max,2029} = FEC_{G1,2025} - (4 \times 0,019 \times FEC_{G1,BL}) + \left(FEC_{G2,BL} - (3 \times 0,019 \times FEC_{G2,BL})\right)$

2030, 2031

$FEC_{max,2030} = FEC_{G1,2025} - (5 \times 0,019 \times FEC_{G1,BL}) + \left(FEC_{G2,BL} - (4 \times 0,019 \times FEC_{G2,BL})\right) + \left(FEC_{G3,BL} - (1 \times 0,019 \times FEC_{G3,BL})\right)$

$FEC_{max,2031} = FEC_{G1,2025} - (6 \times 0,019 \times FEC_{G1,BL}) + \left(FEC_{G2,BL} - (5 \times 0,019 \times FEC_{G2,BL})\right) + \left(FEC_{G3,BL} - (2 \times 0,019 \times FEC_{G3,BL})\right)$

Pentru anii următori (începând din 2032)

$FEC_{max,20n} = FEC_{G1,2025} - \left((n-25) \times 0,019 \times FEC_{G1,BL}\right) + \left(FEC_{G2,BL} - \left((n-26) \times 0,019 \times FEC_{G2,BL}\right)\right) + \left(FEC_{G3,BL} - \left((n-29) \times 0,019 \times FEC_{G3,BL}\right)\right)$

unde: $n \in N : n \geq 32$.

Abreviere	Explicație
$FEC_{G1,2025} = FEC_{G1,BL} \times R_{G1,BL_{2025}}$	Consumul final maxim de energie pentru grupul 1 în anul 2025 (pro rata) (Grupul 1 corespunde tuturor organismelor publice, cu excepția celor incluse în grupurile 2 și 3; a se vedea mai jos)

Abreviere	Explicație
$R_{G1,BL_{2025}}$	$\left(1-\left(\frac{82}{365}\right)\times 0,019\right)996$ Multiplicator de reducere pentru anul 2025. $FEC_{G1,BL}$ nu se reduce cu 1,9 % în 2025, ci proporțional (pro rata), ceea ce corespunde celor 82 de zile rămase în 2025 începând cu data transpunerii
$FEC_{G1,BL}$	Consumul final de energie, nivel de referință pentru grupul 1; grupul 1 corespunde tuturor organismelor publice, cu excepția celor incluse în grupurile 2 și 3.
$FEC_{G2,BL}$	Consumul final de energie, nivel de referință pentru grupul 2; grupul 2 corespunde tuturor organismelor publice din unitățile administrative locale cu mai puțin de 50 000 de locuitori, dar cu peste 5 000 de locuitori
$FEC_{G3,BL}$	Consumul final de energie, nivel de referință pentru grupul 3; grupul 3 corespunde tuturor organismelor publice din unitățile administrative locale cu mai puțin de 5 000 de locuitori
n	Anul exprimat cu 2 cifre, de exemplu 30 pentru anul 2030

Verificarea atingerii obiectivului: Formule pentru compararea consumului final de energie țintă și a consumului final real de energie (anii 2025-2031)

$$FEC_{real,G1,adj,2025} - RED_{T_OR_D,adj,2025} \times R_{T_OR_D_{2025}} \leq FEC_{max,2025}$$

$$FEC_{real,G1,adj,2026} - RED_{T_OR_D,adj,2026} \leq FEC_{max,2026}$$

$$FEC_{real,G1\&2adj,2027} - RED_{T_OR_D,adj,2027} \leq FEC_{max,2027}$$

$$FEC_{real,G1\&2adj,2028} - RED_{T_OR_D,adj,2028} \leq FEC_{max,2028}$$

$$FEC_{real,G1\&2adj,2029} - RED_{T_OR_D,adj,2029} \leq FEC_{max,2029}$$

$$FEC_{real,G1\&2\&3,adj,2030} - RED_{T_OR_D,adj,2030} \leq FEC_{max,2030}$$

$$FEC_{real,G1\&2\&3,adj,2031} - RED_{T_OR_D,adj,2031} \leq FEC_{max,2031}$$

Abreviere	Explicație
$FEC_{real,G,adj,20n}$	Consumul final de energie al organismelor publice (cu excepția sectoarelor transporturilor și apărării); ajustat (dacă este cazul); unde G corespunde fie G1, G1 + G2, fie G1 + G2 + G3, în funcție de anul aplicabil. s.t. ($n \in N : n \geq 21$) – pentru fiecare număr natural cuprins între 21 și 99
$RED_{T_OR_D,adj,20n}$	Reducerea consumului final de energie în sectorul apărării sau în sectorul transporturilor („SAU” înseamnă fie reducerea în sectorul apărării, fie reducerea în sectorul transporturilor sau reducerea în ambele sectoare) în anul 20n; ajustat (dacă este cazul); în comparație cu consumul final de energie în sectorul apărării sau al transporturilor în anul de referință (2021) s.t. ($n \in N : n \geq 25$)

Abreviere	Explicație
	$\max.\begin{cases} 0 & if\, FEC_{T\&D,20n} \geq FEC_{T\&D,2021} \\ (FEC_{T\&D,2021} - FEC_{T\&D,20n}) & if\, FEC_{T\&D,2021} > FEC_{T\&D,20n} \\ 0 & if\, FEC_{D,20n} \geq FEC_{D,2021} \\ (FEC_{D,2021} - FEC_{D,20n}) & if\, FEC_{D,2021} > FEC_{D,20n} \\ 0 & if\, FEC_{T,20n} \geq FEC_{T,2021} \\ (FEC_{T,2021} - FEC_{T,20n}) & if\, FEC_{T,2021} > FEC_{T,20n} \end{cases}$
	Consum final de energie, sectorul transporturilor s.t. ($n \in N : n \geq 21$) — pentru fiecare număr natural cuprins între 21 și 99
$FEC_{D,20n}$	Consumul final de energie, sectorul apărării s.t. ($n \in N : n \geq 21$) — pentru fiecare număr natural cuprins între 21 și 99
$FEC_{T\&D,20n}$	Consum final de energie, sectorul transporturilor și al apărării s.t. ($n \in N : \geq n \geq 21$) — pentru fiecare număr natural cuprins între 21 și 99
$R_{T_OR_D_{2025}}$	$\left(\frac{82}{365}\right)$ Multiplicator de reducere pentru economiile în domeniul transporturilor și al apărării în anul 2025. Economiile realizate în ceea ce privește consumul final de energie în sectoarele apărării și transporturilor sunt contabilizate proporțional (pro rata) pentru anul 2025. Corespunde celor 82 de zile rămase în 2025 începând cu data transpunerii.

Apendicele B

Ajustarea în funcție de schimbările climatice, de evoluția la nivelul serviciului public și de eliminarea sau adăugarea de organisme publice

Ajustarea la schimbările climatice

Principiile de bază pentru ajustarea la schimbările climatice a consumului final de energie în conformitate cu articolul 5 alineatul (4) din Directiva (UE) 2023/1791 sunt următoarele:

— numai ponderea consumului de energie în funcție de climă este ajustată în funcție de variațiile climatice. De obicei, aceasta se referă numai la consumul final de energie utilizat pentru încălzire și răcire în clădiri;

— un stat membru poate decide să considere teritoriul său ca făcând parte din una sau mai multe zone climatice;

— ajustarea la schimbările climatice se calculează pentru consumul final total de energie al unui stat membru în fiecare sector de servicii publice pentru fiecare zonă climatică definită ([1]);

— variațiile climatice trebuie să fie reflectate de parametrii de ultimă generație: parametrii utilizați cel mai frecvent sunt gradele-zile de încălzire pentru consumul de energie pentru încălzire și gradele-zile de răcire pentru răcire;

— un stat membru poate defini zone climatice adecvate pentru țara respectivă și cu condiția ca, pentru zonele climatice definite, să fie disponibili parametrii climatici necesari (gradele-zile de încălzire și răcire) ([2]). Toate datele privind consumul final de energie pentru încălzire și răcire trebuie alocate unei zone climatice specifice;

— pentru a evita calcularea unor variații climatice mai mici, care au, de obicei, un impact foarte limitat asupra consumului de energie, ar trebui să se aplice un prag *de minimis* de plus/minus 5 % pentru parametrii climatici (de regulă, gradele-zile de încălzire sau răcire) în comparație cu anul de referință. Aceasta înseamnă că ajustarea la schimbările climatice se efectuează numai dacă parametrul climatic este cu 5 % mai mare sau mai mic decât în anul de referință ([3]);

— ponderea în funcție de climă – și anume consumul final de energie utilizat pentru încălzire și răcire – ar trebui să fie diferențiată în funcție de tipul de serviciu public, de configurația tehnică medie și de condițiile climatice. În plus, atunci când se definește consumul final de energie, ar trebui luați în considerare numai acei vectori energetici care sunt utilizați pe scară largă în scopuri de încălzire sau de răcire. Pentru încălzire, este vorba în mod obișnuit de: Încălzire centralizată, gaze naturale, păcură, pelete, așchii de lemn, combustibili solizi din biomasă, combustibili fosili solizi și energie electrică (numai ponderea utilizată pentru încălzire). Pentru răcire, este vorba în mod obișnuit de: Energie electrică (numai ponderea utilizată pentru răcire) și răcirea centralizată;

— în cazul în care un stat membru decide să aplice ajustarea la schimbările climatice pentru încălzire, atunci trebuie să se aplice și ajustarea la schimbările climatice pentru răcire, cu condiția ca pragul *de minimis* menționat mai sus să fie atins;

— estimarea exactă a ponderii în funcție de climă a consumului final de energie ar trebui să se bazeze pe dovezi empirice și/sau pe cercetări conexe. În cazul în care statul membru nu este în măsură să furnizeze estimări semnificative ale ponderii în funcție de climă a consumului final de energie al unui serviciu public pe baza unor dovezi empirice, atunci valorile implicite prevăzute în tabelele 5 și 6 sunt considerate a fi valori medii adecvate.

([1]) Întrucât obligația este legată de statele membre în ansamblu, nu este util să se efectueze calcule ale ajustării la schimbările climatice la niveluri mai scăzute de dezagregare, de exemplu, pentru fiecare organism public în parte. Un calcul al ajustării la schimbările climatice la cel mai înalt nivel de dezagregare posibil – și anume diferențiat numai în funcție de zona climatică și de serviciul public – este suficient și mai puțin susceptibil să genereze erori.

([2]) Gradele-zile de încălzire și răcire în SEE sunt publicate de JRC la adresa https://agri4cast.jrc.ec.europa.eu/dataportal/.

([3]) Pragul *de minimis* de plus/minus 5 % se aplică fiecărui parametru climatic separat. Aceasta înseamnă că, dacă într-un anumit an diferența dintre gradele-zile de încălzire comparativ cu anul de referință rămâne sub 5 %, în timp ce diferența dintre gradele-zile de răcire depășește pragul, în acest an se aplică numai ajustarea la schimbările climatice pentru răcire.

Formula generică pentru ajustarea la schimbările climatice a consumului final de energie pentru încălzire și răcire

$$FEC_{HC,\ adj} = FEC_{HC} \times (1 - f_{adj}) + FEC_{HC} \times f_{adj} \times \left(\frac{par_{base}}{par_{rep}}\right)$$

$FEC_{HC,adj}$	Consumul final de energie pentru încălzire sau răcire după ajustarea la schimbările climatice
FEC_{HC}	Consumul final de energie raportat de vectorii energetici utilizați fie pentru încălzire, fie pentru răcire ([4])
f_{adj}	Factorul de ajustare, ce corespunde ponderii în funcție de climă a consumului final de energie, raportat de vectorii energetici utilizați fie pentru încălzire, fie pentru răcire
par_{rep}	Valoarea parametrului climatic (grade-zile de încălzire sau răcire) în anul de raportare
par_{base}	Valoarea parametrului climatic (grade-zile de încălzire sau răcire) în anul de referință 2021

([4]) Ca regulă generală, consumul de energie pentru încălzire constă în consumul raportat pentru încălzire centralizată, gaze naturale, păcură, pelete, așchii de lemn, combustibili solizi din biomasă, combustibili fosili solizi și ponderea energiei electrice în scopul încălzirii, în timp ce consumul de energie pentru răcire constă în consumul raportat pentru răcirea centralizată și ponderea energiei electrice în scopul răcirii (a se vedea tabelele 5 și 6).

Tabele cu valori implicite legate de ajustarea la schimbările climatice:

Tabelul 5 prezintă valori implicite pentru ponderea în funcție de climă din consumul final de energie utilizată pentru încălzire sau răcire, diferențiate în funcție de serviciile publice și de condițiile climatice medii, pe baza estimărilor experților. Valorile implicite nu ar trebui să se aplice pentru ajustarea la schimbările climatice la nivel de clădire, ci sunt menite să fie aplicate atunci când se efectuează ajustări la schimbările climatice pentru consumul *total* de energie pentru încălzire sau răcire al unui sector de servicii publice într-o anumită zonă climatică, fiind necesar ca zonele climatice să fie definite de statul membru. Ponderile în funcție de climă prevăzute în tabelul 5 se referă numai la consumul de energie utilizat pentru încălzire, pe de o parte, și pentru răcire, pe de altă parte. Consumul de energie pentru încălzire constă în consumul raportat pentru încălzire centralizată, gaze naturale, păcură, pelete, așchii de lemn, combustibili solizi din biomasă, combustibili fosili solizi, precum și ponderea energiei electrice utilizate pentru încălzire, astfel cum se indică în tabelul 6. Consumul de energie pentru răcire constă în consumul raportat pentru răcire centralizată, precum și ponderea energiei electrice utilizate pentru răcire, astfel cum se indică în tabelul 6.

Tabelul 5

Valori implicite pentru ponderea în funcție de climă din consumul final de energie utilizată pentru încălzire sau răcire, diferențiate în funcție de serviciile publice și de condițiile climatice medii

(%)

Servicii publice	Pentru condițiile climatice medii din Europa Centrală și de Nord-Vest		Pentru condițiile climatice medii din sudul Europei		Pentru condițiile climatice medii din nordul Europei	
	Consumul de energie utilizat pentru încălzire	Consumul de energie utilizat pentru răcire	Consumul de energie utilizat pentru încălzire	Consumul de energie utilizat pentru răcire	Consumul de energie utilizat pentru încălzire	Consumul de energie utilizat pentru răcire
Clădiri de birouri și administrative	80	90	65	90	85	90
Spitale și centre de asistență medicală	55	80	40	80	60	80
Școli și grădinițe	75	90	60	90	80	90
Universități	80	80	50	80	85	80
Clădiri pentru fabrici și ateliere	85	90	80	90	90	90
Clădiri rezidențiale aflate în proprietate publică (de exemplu, internate)	65	90	50	90	75	90
Alte clădiri publice (deținute în proprietate sau închiriate)	65	90	50	90	70	90

ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1716/oj

Tabelul 6

Ponderea consumului de energie electrică utilizată pentru încălzire și răcire, diferențiată în funcție de serviciile publice și de condițiile climatice medii ([1])

(%)

Servicii publice	În condițiile climatice medii din Europa Centrală și de Nord-Vest		În condițiile climatice medii din sudul Europei		În condițiile climatice medii din nordul Europei	
	Ponderea consumului de energie electrică utilizată pentru încălzire	Ponderea consumului de energie electrică utilizată pentru răcire	Ponderea consumului de energie electrică utilizată pentru încălzire	Ponderea consumului de energie electrică utilizată pentru răcire	Ponderea consumului de energie electrică utilizată pentru încălzire	Ponderea consumului de energie electrică utilizată pentru răcire
Clădiri de birouri și administrative	4	7	7	18	8	2
Spitale și centre de asistență medicală	7	18	7	30	6	7
Școli și grădinițe	3	5	4	12	4	2
Universități	4	8	7	15	4	3
Clădiri pentru fabrici și ateliere	3	7	3	15	5	4
Clădiri rezidențiale aflate în proprietate publică (de exemplu, internate)	2	3	3	20	3	1
Alte clădiri publice (deținute în proprietate sau închiriate)	5	3	7	15	6	2

([1]) Valorile din tabel reprezintă estimări implicite. Cu toate acestea, ponderea depinde în mare măsură de anumite caracteristici ale sistemului energetic dintr-un anumit stat membru, de exemplu, de ponderea tipică a încălzirii electrice în alimentarea cu energie termică sau de tehnologia tipică a clădirilor utilizată pentru diferite servicii publice. Prin urmare, statele membre pot utiliza valori mai adecvate bazate pe date statistice.

Ajustarea în funcție de schimbările majore la nivelul serviciului public

Principiile de bază pentru o ajustare adecvată la nivelul serviciilor a consumului final de energie în sensul articolului 5 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2018/1999 sunt următoarele:

— ajustarea se efectuează separat pentru consumul final de energie raportat pentru diferitele sectoare ale serviciilor publice, astfel cum se prevede în tabelul 2, la nivelul statului membru ([5]), deoarece măsurarea nivelului serviciului necesită parametri diferiți;

— parametrii de referință utilizați pentru măsurarea nivelului serviciului trebuie selectați cu atenție și trebuie să aibă o corelare cât mai directă posibil cu consumul de energie ([6]). Tabelul 6 prezintă o listă de exemple de parametri de referință adecvați în contextul dat;

— prin aplicarea unui prag *de minimis* de plus/minus 5 %, se iau în considerare numai variațiile semnificative ale nivelurilor serviciilor. Aceasta înseamnă că ajustarea la nivelul serviciilor se efectuează numai dacă parametrul de măsurare a nivelurilor serviciilor este cu 5 % mai mare sau mai mic într-un anumit an comparativ cu anul de referință;

— în cazul în care un anumit sector al serviciului public necesită ajustarea la nivelul serviciilor *și* ajustarea la schimbările climatice, cele două etape de ajustare se desfășoară consecutiv. Deoarece ajustarea la schimbările climatice ar fi diferită pentru fiecare zonă climatică dintr-un stat membru, ajustarea la schimbările climatice ar trebui efectuată mai întâi și numai apoi ajustarea la nivelul serviciilor, care ar trebui efectuată numai la nivelul statului membru.

Tabelul 7

Lista parametrilor de referință adecvați pentru măsurarea nivelului serviciului, diferențiați în funcție de serviciile publice

Consumul de energie în clădiri	**Parametri de referință**
Clădiri de birouri și administrative	m^2 (spațiu condiționat)
Spitale și centre de asistență medicală	m^2 (spațiu condiționat)
Școli și grădinițe	m^2 (spațiu condiționat)
Universități	m^2 (spațiu condiționat)
Clădiri pentru fabrici și ateliere	m^2 (spațiu condiționat)
Clădiri rezidențiale aflate în proprietate publică	m^2 (spațiu condiționat)
Alte clădiri publice (deținute în proprietate sau închiriate)	m^2 (spațiu condiționat)
Consumul de energie pentru procese	
Iluminat public	km de străzi iluminate sau numărul de surse de lumină
Furnizarea apei	Consumul anual de apă
Epurarea apelor uzate	Apele uzate epurate anual
Gestionarea deșeurilor	Producția anuală de deșeuri
Alte procese	Niciun parametru de referință (nu se prevede nicio ajustare)

([5]) Întrucât obligația este legată de statele membre în ansamblu, nu este util să se efectueze calcule ale ajustării legate de modificările nivelului serviciului la niveluri mai scăzute de dezagregare, de exemplu, pentru fiecare organism public în parte. Este suficient și mai puțin susceptibil să genereze erori dacă respectivul calcul este efectuat la nivelul statelor membre, diferențiat numai în funcție de sectoarele de servicii publice.

([6]) De exemplu, numărul de elevi sau copii care frecventează școli sau grădinițe are o corelație mai degrabă indirectă cu consumul de energie din acest sector. Acest lucru se datorează faptului că doar o creștere semnificativă a numărului ar conduce, cu o oarecare întârziere, la punerea la dispoziție a unor noi instalații – și viceversa în cazul unui număr în scădere. Același lucru este valabil și pentru parametrul călători-kilometri legat de consumul de energie al transportului public, deoarece, până la un anumit prag, o creștere sau o scădere a utilizării mijloacelor de transport va avea un impact neglijabil asupra consumului de energie.

Consumul de energie pentru serviciile de mobilitate	
Transport public	Kilometri parcurși pe an
Parc de vehicule deținute de organisme publice în alte scopuri decât transportul public	Niciun parametru de referință (nu se prevede nicio ajustare)

Formula generică pentru ajustarea consumului final de energie la schimbările la nivelul serviciilor

$$FEC_{adj} = FEC \times \left(\frac{par_{base}}{par_{rep}} \right)$$

FEC_{adj}	Consumul final de energie ajustat
FEC	Consumul final de energie (date colectate)
par_{rep}	Valoarea parametrului nivelului serviciilor în anul de raportare
par_{base}	Valoarea parametrului serviciului în anul de referință

Această formulă generică poate fi aplicată numai dacă parametrul ales pentru măsurarea nivelului serviciului justifică această ipoteză a unei corelații directe între nivelul serviciului și consumul de energie.

Ajustări pentru eliminarea și adăugarea organismelor publice

În cazul în care organismele publice dispar, sunt nou create ori au fost omise din greșeală din scenariul de referință, principiul „comparabilității" (*like should be compared with like*) ar trebui aplicat atunci când se compară consumul de referință și consumul final anual de energie. În cazuri concrete, aceasta înseamnă că:

— atunci când un organism public – indiferent de motiv – încetează să existe, consumul său final de energie ar trebui exclus din scenariul de referință, precum și din consumul final de energie în toți anii de raportare următori. Pentru anii precedenți care au fost deja raportați, nu este necesară o recalculare a rezultatelor ajustate;

— atunci când se adaugă un organism public – indiferent de motiv –, consumul său final de energie ar trebui adăugat la nivelul de referință, precum și la consumul final de energie în toți anii de raportare următori. În acest caz, este posibil ca datele privind consumul final de energie pentru anul de referință 2021 să nu fie disponibile, astfel încât consumul final de energie din primul an de funcționare deplină a organismului public care a fost adăugat să poată fi utilizat ca și consum de referință în raport cu care va fi comparat consumul final de energie în anii următori;

— în cazul restructurării organismelor publice, comparabilitatea cu condițiile anului de referință ar trebui realizată într-o măsură cât mai mare, în conformitate cu principiul general al comparabilității.

În toate cazurile menționate mai sus, ar trebui efectuată o recalculare completă a consumului final de energie pentru perioada țintă precedentă, începând cu 2025 ([7]).

([7]) În cazul în care statul membru utilizează o soluție software adecvată pentru colectarea datelor privind consumul final de energie, precum și pentru raportarea la atingerea obiectivului, atunci recalcularea completă ar trebui efectuată automat de aplicație.

Apendicele C

Exemple practice legate de articolul 6 din Directiva (UE) 2023/1791

1. **Îndeplinirea cerinței de renovare (abordare implicită)**

Această secțiune prezintă o serie de exemple ilustrative pentru a arăta modul în care ar trebui stabilită valoarea de referință pentru calcularea obiectivului anual. Trei cazuri speciale ilustrează modul în care valoarea de referință și obiectivul se modifică în circumstanțe speciale.

Obiectivul anual în materie de renovare

Tabelul 8 prezintă modul în care obiectivul anual poate fi calculat pe baza datelor privind dimensiunea clădirilor și gradul lor actual de eficiență.

Tabelul 8

Exemplu de scenariu de referință pentru un parc imobiliar la 1 ianuarie 2024

Codul de identificare al clădirii	Suprafața totală utilă (în m^2)	NZEB	Clădiri incluse în scenariul de referință ([1])	Suprafața totală utilă a clădirilor care fac obiectul cerinței de renovare (în m^2)
1	2 000	X		-
2	10 000		X	10 000
3	7 000		X	7 000
4	1 500		X	1 500
5	30 000		X	30 000
6	3 000	X		-
7	300	X		-
8	900	X		-
9	800		X	800
10	700		X	700
11	200 ([1])			-
Suprafața totală utilă de referință (m^2)				**50 000**
Obiectivul anual în materie de renovare (m^2)				**1 500**

([1]) Clădirile care au o suprafață utilă totală mai mare de 250 m^2, sunt deținute de organisme publice la 1 ianuarie 2024 și nu sunt renovate la standardul NZEB.

Se presupune că situația la 1 ianuarie 2024 se prezintă astfel: obiectivul anual de renovare (în m^2) este: 50 000 m^2 × 3 % = 1 500 m^2. Acesta poate fi realizat prin renovarea clădirii 4 (în exemplu) sau prin renovarea mai multor clădiri pentru a însuma cel puțin aceiași m^2 (de exemplu, clădirile 9 și 10).

Obiectivul anual de renovare rămâne neschimbat în perioada în care Directiva (UE) 2023/1791 este în vigoare, chiar și atunci când sunt adăugate clădiri noi la parcul imobiliar sau atunci când sunt demolate sau vândute clădiri. Toate clădirile noi deținute de organismele publice trebuie să aibă emisii zero începând cu 1 ianuarie 2028, astfel cum se specifică la articolul 7 din DPEC. Acesta precizează, de asemenea, că clădirile publice noi trebuie să fie cel puțin NZEB până la aplicarea standardului ZEB.

Exemplu de demolare și înlocuire

Statele membre pot adăuga la rata anuală de renovare suprafața clădirilor noi deținute de organisme publice care înlocuiesc anumite clădiri demolate în oricare din cei doi ani precedenți. Un exemplu al acestei excepții este prezentat în tabelul 9.

Tabelul 9

Exemplu de demolare și înlocuire

Codul de identificare al clădirii	Suprafața totală utilă (în m^2)	NZEB	Clădiri incluse în scenariul de referință ([1])	Stare	Suprafața totală utilă a clădirilor sub cerințele de renovare (în m^2)
1	2 000	X			-
2	10 000		X		10 000
3	7 000		X		7 000
4	1 500		X		1 500
5	30 000		X		30 000
6	3 000	X			-
7	300	X			-
8	900	X			-
9	800		X	Demolată	800
10	700		X		700
11	1 200	X		Clădire nouă	1 200
Suprafața totală utilă de referință (m^2)					**50 000**
Obiectivul anual în materie de renovare					**1 500**

([1]) Clădiri care au o suprafață totală utilă mai mare de 250 m^2; sunt deținute de organisme publice; la 1 ianuarie 2024 nu sunt renovate la standardul NZEB.

Presupunând că clădirea 11 a fost construită pentru a înlocui o anumită clădire (și anume clădirea 9) care a fost demolată în cei doi ani precedenți, atunci suprafața clădirii 11 poate fi luată în calcul în vederea atingerii obiectivului până la acoperirea dimensiunii vechii clădiri care a fost demolată. Contabilizarea acestei clădiri implică faptul că obiectivul rămas pentru anul respectiv este de 1 500 m^2 – 800 m^2 = 700 m^2.

Contabilizarea suprafeței de 800 m^2 a clădirii 11 în vederea atingerii obiectivului este posibilă numai dacă statul membru poate demonstra conformitatea cu cele două condiții prevăzute la articolul 6 alineatul (4) din Directiva (UE) 2023/1791, și anume:

— **raportul cost-eficacitate**: (costul total al demolării clădirii 9 + costul total al construcției clădirii 11) **<** costul total al renovării clădirii 9 în conformitate cu standardul NZEB sau ZEB;

— **sustenabilitate:**

  — consumul total de energie al clădirii 9 pe durata de viață economică estimată **>** (consumul total de energie al clădirii 11 pe durata de viață economică estimată + cantitatea totală de energie în faza de construcție a clădirii 11);

  ȘI

  — cantitatea totală de emisii de CO_2 ale clădirii 9 pe durata de viață economică estimată **>** (cantitatea totală de emisii ale clădirii 11 pe durata de viață economică estimată + cantitatea totală de emisii în faza de construcție a clădirii 11).

2. **Îndeplinirea cerinței de renovare (abordare alternativă) – exemple practice**

Stabilirea cantității anuale vizate de economii de energie echivalente

Pentru a stabili cantitatea anuală vizată de economii de energie, statele membre își pot alege metodologia preferată, atât timp cât sunt îndeplinite cerințele de la articolul 6. O modalitate de a realiza acest lucru este de a identifica, în fiecare an, clădirile care urmează să fie renovate în funcție de categorie și economiile de energie preconizate, pe baza valorilor standard pentru consumul de energie al clădirilor de referință înainte și după renovare. În exemplul indicat în tabelul 10 și tabelul 11, statul membru este obligat să renoveze 230 000 m² pe an, însă aceasta conduce la două cerințe diferite privind economiile de energie pentru anul X și anul X + 1. Acest aspect se datorează faptului că distribuția clădirilor pe categorii variază între cei doi ani. Cifrele incluse aici au caracter pur ilustrativ.

Tabelul 10

Estimarea economiilor de energie echivalente în anul X

Tipuri de clădiri de referință care trebuie renovate în anul X	Suprafața totală a clădirilor care trebuie renovate în anul X (în m²)	Consumul de energie înainte de renovare (kWh/m²)	Consumul de energie după renovare (kWh/m²)	Economii de energie (kWh/m²)	Economii totale de energie (kWh)
Birouri	100 000	380	70	310	31 000 000
Unități de învățământ	50 000	400	70	330	16 500 000
Spitale	30 000	300	70	230	6 900 000
Facilități sportive	30 000	200	70	130	3 900 000
Altele	20 000	350	70	280	5 600 000
Economiile totale de energie care trebuie realizate în anul X					**63 900 000**

Tabelul 11

Estimarea economiilor de energie echivalente în anul X+1

Tipuri de clădiri de referință care trebuie renovate în anul X + 1	Suprafața totală a clădirilor care trebuie renovate în anul X + 1 (în m²)	Consumul de energie înainte de renovare (kWh/m²)	Consumul de energie după renovare (kWh/m²)	Economii de energie (kWh/m²)	Economii totale de energie (kWh)
Birouri	0	380	70	310	0
Unități de învățământ	100 000	400	70	330	33 000 000
Spitale	30 000	300	70	230	6 900 000
Facilități sportive	50 000	200	70	130	6 500 000
Altele	50 000	350	70	280	14 000 000
Economiile totale de energie care trebuie realizate în anul X + 1					**60 400 000**

O altă modalitate de a realiza acest lucru ar fi să se proiecteze, în mod similar tabelelor de mai sus, care parte din parcul imobiliar ar fi renovată într-o anumită perioadă de timp (de exemplu, până la sfârșitul anului 2030) și să se estimeze economiile medii anuale din perioada respectivă.

Apendicele D

Alte orientări referitoare la articolul 6 din Directiva (UE) 2023/1791

Inventarul clădirilor organismelor publice

Articolul 6 alineatul (5) din Directiva (UE) 2023/1791 precizează tipul de informații pe care statele membre trebuie să le prezinte în cadrul inventarului lor. Cu toate acestea, statele membre pot, de asemenea, să profite de ocazie pentru a colecta informații suplimentare în scopul de a sprijini obiectivele politicii naționale privind clădirile și eficiența energetică. Un inventar mai detaliat poate fi utilizat pentru a calcula valoarea de referință pentru obiectivul prevăzut la articolul 6 alineatele (1) sau (6) din Directiva (UE) 2023/1791. De exemplu, acesta poate fi utilizat pentru a dezvolta o strategie de renovare mai eficace la nivel național, prin:

— identificarea clădirilor mai puțin eficiente care trebuie renovate;

— gruparea clădirilor în funcție de categorie și tip, astfel încât să poată fi dezvoltate abordări comune în materie de renovare;

— prioritizarea renovărilor mai eficiente din punctul de vedere al costurilor, de exemplu pe baza CPE sau a altor caracteristici ale clădirilor;

— prioritizarea clădirilor neocupate, astfel încât acestea să poată fi utilizate pentru a găzdui organizații în timp ce clădirea proprie este în proces de renovare.

În continuare sunt prezentate exemple de informații suplimentare pe care statele membre pot alege să le colecteze, inclusiv sugestii pentru tipul de date sau mai multe opțiuni între paranteze:

Informații utile pentru calcularea valorii de referință și a obiectivului prevăzut la articolul 6 din Directiva (UE) 2023/1791:

— clădire exclusă din scenariul de referință privind renovarea (DA/NU);

— motivul excluderii din scenariul de referință privind renovarea (locuințe nedeținute/locuințe sociale care nu sunt eficiente din punctul de vedere al costurilor pentru a fi renovate, care îndeplinesc deja standardul NZEB la 1 ianuarie 2024);

— nivelul de eficiență/stadiul renovării [NZEB/ZEB/echivalent NZEB ([1]), în conformitate cu articolul 6 alineatul (2) literele (a)-(c)/altele];

— data renovării (data, în cazul NZEB/ZEB/echivalent NZEB în conformitate cu articolul 6 selectat la punctul anterior);

— data demolării (data);

— data construcției clădirii (data);

— înlocuirea unei clădiri demolate (DA/NU. Câmp disponibil numai dacă data clădirii > 2026).

Informații suplimentare specifice clădirii:

— adresă (înșiruire);

— proprietar (fie din lista organismelor publice, fie un organism care nu este public);

— statutul în materie de ocupare (ocupată în mod independent/închiriată unui alt organism public/închiriată altor organizații decât organismele publice sau private/neocupată);

— organism public găzduit (dacă este închiriată unui alt organism public);

— caracteristicile clădirii:

— tipul clădirii [de exemplu, o categorie pentru sectoarele incluse la articolul 5 alineatul (5) din Directiva (UE) 2023/1791 sau categoriile CPE];

— performanța energetică actuală conform CPE (kWh/m^2/an);

([1]) Stadiul renovării „echivalent NZEB” se referă la clădirile din categoria specială care, deși nu ating statutul de clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero sau cu emisii zero, pot fi luate în calcul în vederea atingerii obiectivului anual.

— consumul efectiv de energie per m^2 (kWh/m^2/an);

— clasificarea de performanță energetică (ZEB, NZEB, A, B, C etc.);

— principalii combustibili;

— limitări (clădire protejată; clădire deținută de forțele armate; clădire deținută de administrația centrală și în scopuri de apărare națională; clădiri utilizate ca lăcașuri de cult sau pentru alte activități cu caracter religios);

Stadiul renovării:

— clădire cu pașaport de renovare (DA/NU);

— anul eliberării pașaportului (data);

— anul până la care este prevăzută renovarea la standardul NZEB/ZEB.

Statele membre pot – dar nu au nicio obligație – să divulge aceste informații suplimentare, în cazul în care aleg să le colecteze. Publicarea datelor suplimentare oferă informații sectorului construcțiilor și SSE, precum și publicului cu privire la nevoile în materie de renovare din sectorul public.

Tabelul 12

Rezumatul datelor solicitate și recomandate pentru inventar

Tip	Data
Este obligatorie colectarea și punerea lor la dispoziția publicului	Suprafața Certificatul de performanță energetică
Este obligatorie colectarea și punerea lor la dispoziția publicului, dacă informațiile sunt accesibile	Consumul contorizat pentru încălzire, răcire, electricitate și apă caldă
Se recomandă în mod ferm colectarea acestora pentru a facilita utilizarea inventarului	Organism public găzduit Oraș/Regiune Adresa Dacă clădirea este deținută sau închiriată
Date care pot permite statelor membre să calculeze valoarea de referință și obiectivul anual	Dacă clădirea este inclusă în sau exclusă din scenariul de referință privind renovarea Stadiul renovării Data renovării Data demolării Data construcției clădirii Dacă clădirea înlocuiește o clădire demolată
Alte date utile pentru utilizarea inventarului ca instrument de planificare a renovării parcului imobiliar al organismelor publice	Proprietar Statutul în materie de ocupare Organism găzduit Caracteristicile clădirii: Tipul clădirii Nivelul actual de performanță energetică …

Unele dintre aceste informații se regăsesc în CPE și ar fi util ca acestea să fie transcrise în format de date în cazul în care CPE este inclus numai în format PDF. Se poate dovedi necesar ca alte date să fie colectate prin alte mijloace. Statele membre le pot extrage din alte baze de date sau prin efectuarea unui sondaj în rândul proprietarilor și locatarilor clădirii, cu monitorizări periodice pentru a se asigura că informațiile sunt actualizate. O altă opțiune este de a dezvolta o bază de date, accesibilă de la distanță, pe care organismele publice ar trebui să o acceseze și să o actualizeze. Pentru a limita sarcina administrativă și a îmbunătăți calitatea datelor colectate, statele membre pot, de asemenea, să instituie soluții care să automatizeze procesul de colectare a datelor, de exemplu prin contorizare inteligentă, soluții privind sistemele de gestionare a clădirilor, internetul obiectelor, sisteme energetice digitale.

Pentru a asigura coerența și responsabilitatea, statele membre pot avea în vedere desemnarea unui organism public care să gestioneze și să actualizeze inventarul, precum și să instituie procesele și instrumentele necesare pentru îndeplinirea acestor sarcini. Un astfel de organism ar putea fi implicat, de asemenea, în alte sarcini de raportare și planificare legate de acțiuni menite să îmbunătățească performanța parcului imobiliar, pentru a identifica sinergiile și a evita suprapunerile.

Un link către colectarea datelor referitoare la DPEC oferă statelor membre posibilitatea de a importa în mod direct date din alte registre de date și de a utiliza inventarul ca instrument de sprijin al politicilor. De exemplu, întrucât toate clădirile publice trebuie să aibă un CPE și toate CPE trebuie încărcate într-o bază de date comună, statele membre pot extrage datele referitoare la organismele publice și pot compila automat inventarul în cea mai mare parte, fără suprapunerea activităților.

Statele membre pot avea în vedere următoarele acțiuni de sprijin pentru a se asigura realizarea colectării datelor într-un mod rapid și eficace:

— lansarea unei campanii de comunicare care să vizeze toate organismele publice (și orientată în principal către organismele publice locale) pentru a le informa cu privire la cerințele de raportare în ceea ce privește clădirile pe care le dețin și/sau pe care le ocupă;

— crearea unor modele standard sau a unor puncte de acces direct la baza de date națională, completată în prealabil, acolo unde este posibil, pe care organismele publice le pot utiliza pentru a raporta date privind clădirile pe care le dețin și/sau pe care le ocupă;

— permiterea utilizării inventarului de către organismele publice pentru propria planificare și raportare, de exemplu permițându-le să consulte date agregate pentru parcul lor imobiliar, medii și tendințe.

Articolul 6 pune accentul pe sectorul public, având în vedere rolul său de exemplu – și anume acțiunile sectorului public ar trebui să reducă obstacolele cu care se confruntă alți actori în calea adoptării îmbunătățirilor în materie de eficiență energetică și a renovărilor clădirilor, în principal prin demonstrarea fezabilității, a eficacității costurilor și a beneficiilor mai ample ale acestora. Renovarea clădirilor organismelor publice va ajuta lanțul de aprovizionare să dezvolte expertiză și experiență, astfel încât acestea să fie mai în măsură să consilieze clienții privați. Diseminarea datelor relevante privind renovarea clădirilor este, prin urmare, importantă pentru consolidarea capacităților în sectorul construcțiilor, dar și în alte sectoare (de exemplu, finanțarea), iar următoarele considerente pot fi avute în vedere pentru a exploata pe deplin impactul rolului de exemplu al clădirilor organismelor publice:

— utilizarea inventarului în scopul de a colecta date utile pentru faza de diseminare;

— colectarea și prezentarea informațiilor relevante părților interesate. De exemplu, costurile de instalare, costurile de exploatare, (estimări *ex ante* și *ex post* în ceea ce privește) performanța sau alte considerente practice;

— planificarea unei strategii de diseminare care să poată ajunge la industrie, întreprinderi și părți interesate din sectorul rezidențial cu mesaje relevante și eficace;

— identificarea studiilor de caz și a celor mai bune practici care pot fi partajate, inclusiv asigurarea vizibilității fizice a intervențiilor în clădirile renovate.

Respectarea cerinței anuale de renovare

Pentru a stimula renovarea clădirilor deținute de organismele publice, există o serie de abordări pe care statele membre ar trebui să le aibă în vedere:

— definirea unei strategii clare, pe termen lung, pentru renovarea clădirilor publice, cum ar fi planurile naționale de renovare a clădirilor. Pe lângă resursele financiare, multe dintre organismele prevăzute la articolul 6 din Directiva (UE) 2023/1791 (organisme publice care dețin sau închiriază clădiri) ar putea beneficia de sprijin pentru achiziționarea și organizarea renovărilor în mod eficient și eficace;

— desemnarea unei autorități centrale care să fie responsabilă cu prioritizarea și planificarea renovărilor. Autoritatea centrală ar putea fi responsabilă de stabilirea clădirilor care ar trebui renovate mai întâi, luând în considerare consumul de energie, utilizarea actuală și planurile în curs ale organismului găzduit. În acest sens, autoritatea centrală ar putea exploata datele din inventarul întocmit în conformitate cu articolul 6 alineatul (5) din Directiva (UE) 2023/1791. Autoritatea ar putea apoi să colaboreze cu organismele responsabile pentru a planifica renovarea, astfel încât noua clădire să sprijine, de asemenea, strategia pe termen lung a organismului găzduit. De asemenea, aceasta ar putea avea sarcina de a sprijini organismul în identificarea opțiunilor de finanțare a activității;

— renovările clădirilor organismelor publice ar putea fi, de asemenea, prioritizate în mod descentralizat, pe baza nivelului de motivație al organismelor publice care dețin clădirile în cauză. O autoritate centrală ar fi responsabilă cu instituirea unui program de finanțare pe care organismele publice să îl poată aplica dacă doresc să își renoveze clădirile. Această opțiune ar trebui să fie însoțită de campanii de informare pentru a crește gradul de conștientizare al organismelor publice în ceea ce privește disponibilitatea programului de finanțare. Este posibil ca această opțiune să nu permită statelor membre să își atingă obiectivele anuale dacă organismele publice nu solicită într-un număr suficient finanțare pentru a sprijini renovarea clădirilor lor. Această abordare ar fi lipsită, de asemenea, de oportunitatea de a acorda prioritate pe baza renovării mai întâi a clădirilor cu cele mai mari economii la cele mai mici costuri (sau alte criterii strategice);

— luarea în considerare a unor mecanisme alternative de finanțare, cum ar fi contractele societăților de servicii energetice (SSE), și sprijinirea la nivel central a organismelor publice care sunt deschise la astfel de abordări.

Statele membre ar trebui, de asemenea, să aibă în vedere elaborarea și publicarea unor metodologii clare pentru:

— identificarea consecventă a clădirilor care trebuie renovate, ajutând organismele publice să ia în considerare în mod corespunzător raportul cost-eficacitate și fezabilitatea tehnică, economică și funcțională;

— sprijinirea organismelor publice care dețin locuințe sociale pentru a estima dacă renovarea la standardul NZEB poate fi efectuată în conformitate cu criteriile de neutralitate din punctul de vedere al costurilor. Trebuie avut în vedere faptul că statele membre pot alege în continuare să renoveze la standardul NZEB sau ZEB locuințele sociale care nu îndeplinesc criteriile de neutralitate din punctul de vedere al costurilor;

— sprijinirea organismelor publice pentru a gestiona clădirile incluse în categoriile speciale (clădiri protejate, clădiri ce aparțin forțelor armate sau care servesc unor obiective de apărare națională și clădiri utilizate ca lăcașuri de cult și pentru activități cu caracter religios). Metodologia poate ajuta organismele publice în ceea ce privește următoarele:

  — clasificarea corectă a acestor clădiri;

  — stabilirea nivelului de performanță sau a unui set de criterii pe care trebuie să le îndeplinească clădirile care aparțin categoriilor speciale, astfel cum sunt definite la articolul 6 alineatul (2) din Directiva (UE) 2023/1791, pentru a fi luate în calcul în vederea îndeplinirii cerinței de renovare. De exemplu, o astfel de metodologie poate stabili ce elemente ale clădirii pot fi modificate în funcție de categoria clădirii;

  — definirea unei metodologii de stabilire a situațiilor în care respectarea anumitor cerințe minime de performanță energetică poate modifica în mod inacceptabil caracterul sau aspectul clădirilor protejate. Această metodologie ar putea fi corelată cu modul în care legiuitorii naționali tratează clădirile protejate (de exemplu, niveluri diferite de protecție) și ar putea oferi orientări clare arhitecților și inginerilor cu privire la ceea ce poate fi considerat un nivel acceptabil de modificare;

  — gestionarea cazurilor în care o clădire poate avea scopuri comune (de exemplu, activități cu caracter religios, dar și evenimente sociale).